

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta 13.—
 za četr 6·50
 za en mesec 2·20
 za Nemčijo celoletno 29.—
 za ostalo inozemstvo 35.—

V upravnosti:
 Za celo leto naprej . K 22·40
 za pol leta 11·20
 za četr 5·60
 za en mesec 1·90
 S posiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
 Kopkpi se ne vraca; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.**

Inserati:

Enostolpna petitrstva (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13 v
 za trikrat 10 v
 za več krat 9 v

V reklamah nottoah stane enostolpna garmonovrata 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
 vsak dan, izvenčni nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

**Upravnosti je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
 Sprejema narocilne, inserate in reklamacije. —
 Upravnika telefona štev. 188.**

Današnja številka obsega 18 strani.

Za pravil ljudstva.

(Govor poslanca dr. Šusteriča v proračunski razpravi deželnega zbora kranjskega dne 29. oktobra t. l. po stejnografskem zapisniku.)

Visoka zbornica!

Gospod tovariš dr. Triller, prvi današnji kontragovernik, je govoril iz dna svoje katastrofalne duše in prišel seveda tudi do katastrofnih rezultatov. Zlasti pa je bila katastrofala njegova logika. (Veselost.) Konstatiral je najprej s povzdignjenim glasom, da izkazuje deželni proračun 1½ milijona deficit; eno minuto pozneje je še višje povzdignil glas in konstatiral dva milijona deficit, in ni preteklo pet nadaljnih minut, in že je konstatiral katastrofalen deficit petih milijonov. (Zivahn veselost. — Poslanec Jarc: »Resnično, resnično Vam povem!« — Veselost.) Prava sreča je, da je kontingenčiran governiški čas, kajti če bi to ne bilo, in če bi se razun tega ne bilo treba ozirati na tisto veselo uro kosila, potem se bojim, da bi gospod dr. Triller ne prišel še do bolj katastrofnih zaključkov ter bi nam nazadnje naslikal na steno deficit 50 milijonov. (Zivahn veselost.) Ampak, gospoda moja, ko se je šlo za dokazovanje katastrofnega prepričanja (Veselost) gospoda kontraghovernika, takrat je pa nastala prijnjem naravnost katastrofala praznota. (Ponovljena zivahn veselost.) kajti dokaze nam je ostal dolčan. Ako bi mu fin. referent dež. odpora ne bil predložil svojega operata, ki kaže za leto 1911. okroglo 1.300.000 K primanjkljaja, potem bi gospod tovariš dr. Triller ne imel sploh nobenih dokazov, in bojim se tudi, da jih ne bi imel če se ne bi tekom zasedanja deželnega zbora opetovano na teh klopeh govorilo o tem deficitu. Tam pa, kjer je prijatelj dr. Triller šel naprej, kjer se je začelo stopnjevanje do dveh milijonov in do petih milijonov primanjkljaja, tam pogrešam vsakih dokazov, kako je g. dr. Triller prav za prav prišel do teh katastrofnih številk.

Zakaj samo provizorij?

Gospodje, moja naloga, moja stvarna naloga je tedaj tako lahka. Opraviti imamo z deficitom okroglo 1.300.000 K, ki ga izkazuje proračun za leto 1911. Vprašanje nastane, kako se bo dal ta deficit v prihodnjih letih pokriti. Go-

spodje, tako od narodno - napredne stranke kakor govornik ustavovernega veleposestva, so grajali, zakaj da ne rešimo definitivnega proračuna, in na obeh straneh je bilo mnenje, da ga zaradi tega ne rešimo, ker nečemo izvajati konsekvenčnega iz tega deficitu in povisati doklade. V marsičem so se izvajanja, tako v gospodarskem kakor v političnem oziru, na klopeh obeh sicer tako različnih opozicionalnih strank danes precej srečavala in to vse kaže nekako, da »on revient toujours a ses premières amours — ali kakor pravi Nemec: »Alte Liebe rostet nicht«. Gosp. dr. Tavčar, kot priznan slovenski literat, nam bode razložil, kako se to lepo slovensko pove. (Veselost. Poslanec dr. Tavčar: »Da na šmarnice dr. Šusteriča rosa ne pade!«)

Gospoda moja, mi moramo hladnokrvno presojati položaj, kakoršen je.

Gospod dr. Triller je govoril o neki zelo dvomljivi dedičini, na katero baje zidamo, namreč na državno asanacijo deželnih finančnih. Gospoda moja, tukaj govoriti o kaki negotovi problematični dedičini, je nonsens. (Tako je!) Vsakdo, kdor pozna razmere, vede, da je vlada predložila tozadevno predlogo, ki je sedaj v državnem zboru v razpravi, in faktum je, da bo, če ta vladna predloga postane zakon, dežela kranjska dobila iz davka na žganje in iz osebne dohodnine 900.000 kron na leto več, kakor dohiva dosedaj. Faktum je nadalje, da so se združile stranke, ki reprezentirajo veliko večino v državnem zboru, da mora vlada odstopiti celi povišek davka deželam, faktum je, da se je finančni minister v to že udal, in faktum je tedaj, da smemo računati z možnostjo, da dobi dežela iz teh povišanih državnih davkov okroglo 1.000.000 kron na leto novega dohodka. (Čujte! Čujte!) Gospoda, s tem računati je pametno, s tem ne računati, nespameinno, (Zivahn pritrjevanje) in ako bi mi, ne računajoč s tem, kakor željo gospodje od častitih opozicijskih strank, kar tja v en dan povišali doklade, obremenili bi za sedaj po nepotrebni ljudstvo, ki je ravno po nezgodah zadnjih let tako strahovito udarjeno. Spomnimo se samo suše predlanskega leta, katere posledic se nismo preboleli in koje čutijo zlasti tudi mestni konsumenti, ker je ravno tudi predlanska suša vzrok draginji mesa; kajti stanje živine je vsled te suše tako padlo, da še do danes nismo dosegli onega števila, ki odgovarja normalnim gospodarskim razmeram v deželi. (Tako je!) Tedaj, gospodje, v takem položaju bi bilo naravnost ne-

spametno, če bi drugače postopali, kakor postopamo. (Zivahn pritrjevanje) Mi deželnega proračuna letos ne bomo definitivno reševali, ker ni izključeno, da pride dežela že od 1. januarja 1911. dalje do užitka tistega poviška indirektnega davka in osebne dohodnine, ki bi utegnil deželni dohodki zvišati za en milijon kron! (Tako je!)

Gospodje, dovolite, da opozarjam, kje je pravzaprav krivda, da država še ni prišla do sanacije deželnih finančnih, za katero se je zavzela osrednja vlada z vso odločnostjo. Gospoda moja, mi vemo, da je kriva socialnodemokratična stranka, ki je v finančnem odseku državnega zboru uprizorila obstrukcijo, vsled česar tozadevne vladne predloge niso mogle priti iz finančnega odseka državnega zboru. Zato je pa jako umešten predlog, ki ga nasvetuje naš deželnozborski finančni odsek in ki gre na to, da osrednjo vlado pozivljamo, naj sprejme v proračunski provizorij za leto 1911. določbo, po kateri se ima od 1. januarja 1911. dalje pobirati dočni višji davek in takoj repartirati na dežele po ključu, ki je naveden v dočni vladni predlogi.

Grem pa še dalje in pravim: dolžnost osrednje vlade je združiti sanacijo deželnih finančnih s tem budgetnimi provizorijem, ker je to edina pot, po kateri je mogoče priti pravočasno preko odpornosti socialnodemokratične stranke do tega užitka za dežele. In zakaj? Gospoda, davčno predlogo obstruirati v odseku, to je lahka stvar, obstruirati budžetni provizorij, je pa druga reč: kajti socialnodemokratična stranka je sama stala doslej vedno na principijelnem stališču, da ne obstruirira budgetnega provizorija, kakor tudi proračuna ne, češ, to je poglavita, najbistvena točka parlamentarnega in konstitucionalnega dela, in mi socialni demokrati nočemo tega zavirati in ne bodo tega zavirali.

Je pa seveda še drug razlog. Socialnodemokratična stranka se namreč silno boji razpusta državnega zboru in novih volitev. (Res je!) A socialnodemokratična stranka si mora biti svesta, da bi obstrukcija proračunskega provizorija neizogibno dovedla do razpusta državnega zboru. Zato je s sigurnostjo pričakovati, da socialnodemokratična stranka ne bo obstruirala pod nobenim pogojem proračunskega provizorija. Zato pa tudi pravim, da je naravnost dolžnost vlade deželno finančno sanačijo združiti z budgetnimi provizorijem! Le ako vlada to storii, bode pokazala, da ji je resno ležeče na saniranju deželnih

financ. Vlada naj se nikar ne vara. Urejene deželne finance so za državo ravno takega pomena, kakor urejene državne finance; razdrapane dež. finance pomenjajo še v večji meri nezadovoljnost ljudstva, kakor razdrapane državne finance, kajti podlaga javnemu življenju so v prvi vrsti nižji organizmi, občine, osobito pa dežele.

Torej, gospodje, ako se nam posreči dobiti tisti prirastek deželnim dohodkom, ki je mogoč, in ki ga gotovo dobimo, če bo osrednja vlada izpolnila svojo dolžnost, potem se naš deficit za leto 1911. reducira na 300.000 kron. To je pa navaden deficit, s kakoršnim operira naše deželno gospodarstvo že najmanj deset let. Gospodje, razen tega je treba tudi vpoštovati, da smo v tem zasedanju sklenili dva zakonska načrta, po katerih bode dežela tudi nekaj dohodkov dobila. Koliko bodo znašali ti dohodki, ne vemo, ker nam žalibog manjka tozadevni statistični podatki, ali po preteklu enega leta se bode že nekaj vedelo, in ko se deželni zbor zoper snide, da sklepa o proračunu za leto 1912., bodemo imeli tudi v tem pogledu jasno sliko deželnega gospodarstva. (Pritrjevanje.) In končno, kar se tiče tega poglavja, moramo nekoliko računati tudi z gospodarskim napredkom dežele, ki nikdar ne miruje, ampak se čimdalje bolj razvija; saj nastaja čimdalje več novih podjetij in obstoječa se razširjajo in to gotovo vpliva tudi na dohodke dežele. Torej, gospodje, ako vzmetete vsa ta dejstva, mirno in stvarno obrazložena, potem morate vendar priznati, kako katastrofno nesmiselno (Veselost) je govoriti o tem, da naj dežela stavi v loterijo in čaka na kak dobitek, ali pa trditi, da je dežela v konkurzu, kakor je storil poslanec dr. Triller. (Zivahn pritrjevanje.) Gospoda moja, ne vem, ali se je gospod prvi kontraghovernik (dr. Triller) sploh kedaj vglabil v principe javnega gospodarstva. Jaz moram o tem dvomiti. Po današnjih njegovih izvajanjih, katere je metal seveda samo skozi okno, namenjene za najbolj nerazsodne ljudi (Zivahn pritrjevanje), — on mora že vedeti, na katere mislim (Veselost), — moram že priti do zaključka, da je njegova nedovestnost glede javnega gospodarstva naravnost katastrofalna. (Zivahn veselost.)

Kako se je »sipalo«.

Gospod dr. Triller je s povzdignjenim glasom zaklical, da se je v našem deželnem gospodarstvu »sipalo«. Ko sem začul te besede, izgovorjene s prisnim patosom, lastnim gospodu tova-

LISTEK.

Izpod Kumca.

Pogrebna pesem zadnjega Kumljanca. (Vizija. Spisal dr. L. Lénard.)

Ko sem se po dolgoletnih blodnjah po tujini vrnil pod stari, sveti Kum in korakal po poti navzgor, sem zvedel, da so pokopali poslednjega Kumljanca.

Ziva duša mi ni povedala te novice. Zvedel sem jo od solnca, ki je žarel na višini, in od vode, ki je bučala med prepadi. Šumeli so mi jo gozdi nad glavo in skale, ki so strčale v dolino. Povedale so mi jo tihе hišice, ki so se skrivale med bregovi in zapuščene zidanice po vinogradih. Zvedel sem jo od novih obrazov, katere sem srečaval ob Sapoti in od tujih prizorov, ki so se razgrinjali pred mojimi čmi. Vse, vse mi je šepetalno, da ni več poslednjega Kumljanca.

Zadnjega Kumljanca so pokopali! — ta novica je prešinila mojo dušo in me prevzela popolnoma. Naenkrat sem zvedel vse, kako je umrl in kako so ga pokopali in kakšno pogrebno pesem so zapeli na njegovem grobu.

Njegova smrt ni bila podobna smrti drugih ljudi. Padel je, kakor se zgradi stara bukev pri Beli Vodi, ko zapihajo jesenski vetrovi in vlije jesensko deževje. Samo nebesko solnce ji sveti v grob, hudourniki ji zvone in viharji ji pojto pogrebno pesem, a divji ptiči žalujejo na njenem grobu.

Podobno je padel tudi poslednji Kumljanc.

Ko je listje odpadlo in se je solnce ohladilo, ko so trte osirotele in je po njivah sfrčalo rujavu strnišče ajde, je obšinila tudi njega misel, da se mu bliža konec; dvainosemdeset let je živel, delal in trpel. Leta so se mu nagnila, hiša se mu je povesila na stran in otroci in vnuki so se razpršili v svet. Naenkrat je obšla tudi njega misel, da se je nagnil njegov dan in se bo moral odpraviti na dolgo pot. Sprejel jo je mirno in hladno. Življenje ga ni mamilo in smrt ga ni strašila. Smrt je bila zanj nekaj tako naravnega, kakor je naravno, da se povesi ob prvem pišču črni gaber, kateremu je zmanjkal življenjskega soka.

Ko je nekega popoldne prigrelo jesensko solnce s svojimi poslednjimi žarki, šel je zadnji Kumljanc na trato pred hišo gori pod Malim Kumom, se

vsebel pod široko staro hruško in pogledal doli v svet.

Nad njim je umiralo jesensko solnce, k nogam mu je nanašal veter ovenelo, odpadlo perje dreves. Po vignogradih je vse izumrlo, samo po jarikih in bregovih se je paslo še kašno živinčice in za mejami se je kadilo od ogrevje prezeboajočih pastirjev.

Poslednji Kumljanc je pogledal gori na nebo in doli v svet in nekaj ga je streslo po udih in v glavo mu je šnila misel:

»Treba bo iti tudi meni!«

Po beli poti ob Sapoti so hodili ljudje in se pomikali razni vozovi. Z višine, na kateri je počival, so se mu zdeli, kot majhne, nemirne točke, ki so se neprenehoma premikale: to niso več ljudje, kakor jih je rodil sveti Kum, trdi in grčavi, utrjeni in nepristopni, hladni in počasni. Bog si vedi, odkod se je vzel ta rod? Drugačna je njihova obleka, njihova govorica, drugačne njihovo življenje in njih navade. Bog si vedi, kako se je to spremenilo?

Vse je postal tako glasno in bujno. Vse vse, kipi, valuje in šumi. Novo življenje je prišlo ob Sapoti gori pod sveti Kum, prišlo je, se predno se je on tega zavedel. A sedaj občuti to spremembo z vso silo. Doli pa odteka v ne-

mirni tuji svet naše staro, domače življenje.

Tudi njegovi otroci so šli doli po beli poti in so izginili v tujini. Drug za drugim so odšli tihi in neopaženo in vsak je vzel s sabo kos domače zemlje in domačega življenja. Nekoč je povila celo njegova najljubša vnučinja culico in rekla:

»Grem v Ljubljano služit!«

Zadnjemu Kumljancu je prekipelo srce, ko je to zaslišal. »Meni in mojemu očetu in vsem našim ljudem, ki počivajo že doli na trdi skalni na našem pokopališču, je bilo dovolj našega svetega Kuma. Zakaj bi tudi tebi ne bilo doma dovolj zemlje in zraka?«

A dekle ga je poslušalo s pomilovanjem in ponovilo trdo:

»Grem v mesto služit.«

Nato je povezala culico in odšla, kakor so odšli njeni bratje in sestre. Iz Ljubljane je pisala, da služi pri neki imenitni gospisu, da dobi večkrat bellega kruha, doma je pa še ajdovega morala stradati. Vstaja zjutraj ob petih in do desetih zvečer že postori vse, a doma je bilo treba delati včasih še pri mesečni noči. V Ljubljani ni skalnih hribov in blatnih jarkov. Skratka, čuti se popolnoma zadovoljno.

Stari Kumljanc je pa vzdihnil:
 »Tak je sedaj svet!«

rašu dr. Trillerju (Živahna veselost), sem seveda precej špičil ušesa in pričakoval, kdaj bode govornik začel **dokazovati**, kako je deželnih odborov sihal, in sem rekel, sedaj bodemo pa prijeli našega finančnega ministra za vrat. (Živahna veselost. Poslanec dr. Lampe: »Vratolomno!«) Potem bi bilo naše delo res vratolomno. (Ponovljena Živahna veselost.) Ali, žalibog, sem zaman čakal, da bi prišel dr. Triller s kakimi dokazi ali tudi le z jasnimi, določnimi trditvami. Gospoda moja, če kaj takega trdi kak deželnih poslanec na kakšnem ljudskem shodu, recimo v kaki gorski vasi kje daleč v hribih, kjer izkuša skakati čez tisti plot, katerega je gospod dr. Triller tako plastično popisal (Burna veselost), naj bi to bilo. Ampak, če kdo tukaj v prvi in najvažnejši korporaciji deželne trdi, da je deželnih odborov »sipal«, potem je **dotičnik dolžan dokazati dejstvo, na katero opira tako nečuvno trditev.** (Burni klici: Tako je!) Gospodje, ko je tovariš dr. Lampe obrazložil številke in obrazložil glavne izdatke, katere je imel deželnih odborov v letih 1908 in 1909, takrat smo videli, kakšno je bilo to »sipanje«, namreč, da je deželnih odborov storil to, kar je njegova dolžnost, da je izdajal deželnih denarov za gospodarske potrebe, osobito za gospodarske investicije, da je **dežela porabljala denar v to, v kar je v prvi vrsti namenjen, za povzdigo deželne kulture.** (Živahno pritrjevanje.) Povejte en sam izdatek, ki bi bil podoben »sipanju« **povejte samo en tak slučaj — seveda ga ne morete povedati, ker ga ni** (Burno pritrjevanje), in če dokaže, da je deželnih odborov sihal, potem bomo mi prvi, ki bomo poklicali deželnih odborov na odgovor. (Tako je!) Komentar za gorostano dr. Trillerjevo trditev nam je pa pravzaprav že podal gospod dr. Tavčar, kajti konečno se je to »sipanje« reduciralo na tistih borih 200 krov, katere je dal deželnih odborov — populoma v okviru svoje zakonite oblasti — ubogim pisarjem ko so izvršili čez noč neko nujno delo. (Živahna veselost.) Ubogi pisarji, jaz sem uverjen o tem, da so pri volitvah večinoma na strani gospoda dr. Tavčarja. (Poslanec dr. Tavčar: Pisarji ne igrajo nobene vloge!) Ubogi pisarji so to dobili za to, da so opravili **nujno nočno delo.** (Poslanec dr. Tavčar: »Nočete razumeti!«) Jako dobro razumem, gospod dr. Tavčar, in če se je z 200 krovami dala kupiti naglost za sankcioniranje od deželnega zborna sklenjenih postav, potem dam deželnemu odboru naprej popolno pooblastilo, da naj še v bodoče sklepa take kupčije. (Burna veselost.) Torej, gospodje, ne delajte s praznimi frazami tukaj v visoki zbornici. Pridite z **dejanji, s konkretnimi fakti** (Tako je!), potem bomo govorili in bodemo v vsakem slučaju razsodili, ali je bil izdajal potreben in umesten ali pa ne. — Ker se je govorilo, da hoče večina izstradati narodno-napredno stranko, da dela samo za svoje volivce, da pa morajo narodno-napredni okraji stradati, bi samo rekel, da žalibog gospodje niso bili navzoči, ko je gospod tovariš dr. Lampe prečital gotovo številke, iz katerih je razvidno, da so še relativno največje svote ravno za take kraje, katere ima liberalna stranka v oblasti, kranjski vodovod, radovljški, senožeški, vodovod za Sp. in Zg. Šiško itd. Torej, gospodje, nikar

ne govorite tako nesmiselno, saj bi si utegnili le sami škodovati! No, konečno smo izvedeli — sicer ne skozi usta katastrofalnega prvega kontra-governika, temveč skozi usta veliko bolj mirnega in ljubeznjivega zadnjega kontragovernika gospoda dr. Tavčarja — za kaj se gospodom pravzaprav gre, ko govorite o svoji lakoti. Gre se pravzaprav le za **subvencijo višji dekliski šoli v Ljubljani!** Drugega konkretnega slučaja niste navedli nobenega in zaradi tega se moramo pečati seveda s tem, kar ste navedli. Jaz stojim na stališču, da, če deželnih odborov tudi samo eno kreno deželnega denarja stran vrže, je to neodpustno. Jaz spoštujem tudi malenkost in zato smo pripravljeni se pečati tudi z malimi stvarmi, ako jih gospodje spravljajo v razpravo. Gospodom je dobro znano, zakaj se je odtegnila subvencija višji dekliski šoli v Ljubljani. Vsem je dobro znano, da zaradi tega, ker sta večina kuratorija in bivši občinski svet ljubljanski na nečuven način žalila in briskirala deželo v osebi njenega zastopnika v kuratoriju. (Živahni klici: Tako je!) Gospodje, denar jemati za Ljubljano ali za Vaše zavode, to Vam je všeč, ampak spoštovati pravice tistih, ki denar dajejo, to je pa pri Vas druga stvar, tega pa ne. (Živahno pritrjevanje.) Gospodje, vzemite enkrat za vselej to na znanje, da mi s seboj ne damo igrati. (Tako je!) Poslanec dr. Tavčar: »Že dobro!« In kolikor imamo pravic in kolikor jih ima dežela, jih bomo skrbno varovali. Ja, vidite, pritožite se pri tistem, ki je to zakrivil! Vam, gospod dr. Tavčar, v tem oziru ničesar ne očitam, Vi sami veste, da se je na magistratu marsikaj zgodilo, s čimur tudi Vi niste bili zadovoljni, in to bodi Vam v čast pogovano.

Plot med liberalno stranko in ljudstvom.

Gospod dr. Triller trdi, da živi naša stranka politično od neke fikcije; od fikcije namreč, da narodno-napredna stranka sovraži kmeta. Gospodje, mi ne živimo politično od nobenih fikcij, ampak živimo politično od našega poštene dela za blagor in pravice ljudstva. (Burno pritrjevanje.) Dokler ljudstvo vidi in razumeva naše delo, Vam vse fraze nič ne pomagajo. Če bo pa prišlo do nasprotnega mnenja in bo ljudstvu Vaše delo bolj ugajalo, tedaj boste pa imeli Vi večino in se bo nam slabše godilo. (Poslanec dr. Zajec: »Slabše nego onim!«) O tem sem uverjen. In ako gospod dr. Triller govoriti o visokem plotu, ki stoji med maso ljudstva in narodno-napredno stranko, rečem: ta plot obstoji, ampak zgradila ga je **Vaša stranka** s tem, da se postavlja ostentativno v protislovje z vsem, kar je našemu ljudstvu prav in kar je našemu ljudstvu sveto. (Burno pritrjevanje.) Gospodje, in če pravite, da boste Vi čez ta plot resnico metali, se jako motite. Kar bode Vaša stranka metala čez ta plot, bode vražje podobno tistim bombam, ki ste jih svoječasno metali v tej zbornici. (Viharna veselost in burno odobravanje.) Nikar se ne krogajte na druge, ampak izprašajte svojo vest in izprenemite svoje delo. (Tako je!) Drugače začnite delati, kakor do sedaj in potem bode tudi marsikaj drugače. Če pa, gospodje, ob najne-

dolžnejši prilik, n. pr. če se obravnava draginja, Vaši govoriki ne morejo premagati svoje katastrofalne strasti (Živahna veselost), da ne bi udarili po duhovnikih in globokem verskem prepričanju našega ljudstva, potem Vam ne moremo pomagati. Gospodje, ako boste tako govorili, kakor ste govorili tukaj, govorite za jako majhen del našega ljudstva in celo za majhen del svoje lastne stranke, kajti pomislite, da je velik del Vaših pristašev, o katerih se ne more ravno reči, da so protiverskega mišljenja! In če boste še naprej tirali to protiversko gonjo, lahko izgubite še en del tistih, ki Vam danes še sledijo in ki gotovo niso slabši del Vaše stranke! Gospoda moja, Vi ne smete mislit, da bode »luč iz zapada« kdaj svetila na Kranjskem. Če na to čakate, čakajte, mi Vam želimo veliko potrežljivosti, ampak tiste luči ne boste doživeli v naši deželi. **Čez ta plot, gospoda moja, ki obstoji med narodno-napredno stranko in pa med maso našega ljudstva, bodemo mi vrgli bakljo resnice v tiste elemente, ki Vam danes še sledijo v dobrì veri** (Burno pritrjevanje) in ki Vas bodo zapustili, ko izprevidijo pogubnost Vašega početja za naš narod. — Gospoda, jaz seveda na vse podrobnosti ne morem odgovarjati in tako se z gospodom tovarišem dr. Trillerjem ne bom prerekal o poročanju listov o sejah deželnega zborna, zoper katero se je tako brido pritoževal. Jaz nisem šefredaktek kakega lista, kakor je gospod dr. Triller, ampak v srečnem položaju sem, da lahko konstatiram, da se poročanje tistega lista, kateremu je gospod dr. Triller šefredaktek, gotovo ne odlikuje s posebno katastrofno objektivnostjo. (Bučna veselost.) Gospod dr. Triller je končno prišel do zaključka, da proračun, katerega je predložil deželnih odborov, mora njegovo stranko veseliti in je rekel: čimdalje boste tako delali, tem ljubše nam je. Ja, vprašam, zakaj se pa gospod dr. Triller potem tako krega? (Živahna veselost.) Naj nas le pusti mirno delati kakor doslej, **mi bodemo tudi naprej previdno in pametno gospodarili in odgovor dajali edino kompetentnemu sodniku našemu — in to so naši volivci.** (Tako je!)

Politična bilanca Slovenske Ljudske Stranke, baron Burian in »Tagespošta«.

Gospod dr. Triller je pa govoril tudi o politični bilanci naše stranke. Silno sem bil radoven, kaj bode sedaj? Gospod dr. Triller je z velikim patosom zaklical: Kadar S. L. S. en korak naprej, takrat slovenski narod dva koraka nazaj. (Poslanec dr. Triller: To se Vam dobro zdi. — Klici: Gotovo, Vi skrbite za zabavo! — Veselost na levu.) Ne vem na kakih znakih je gospod dr. Triller opazoval to napredovanje in to nazadovanje, ki je v nasprotni geometrični progresiji, kajti, gospoda moja, ko sem čakal na utemeljevanje te imenitne teze, sem zastonj čakal, ravno tako zastonj, gospoda moja, kakor Vi zastonj čakate, da bode »luč iz zapada« svetila v naši kronovini. (Poslanec dr. Tavčar: Kaj pa je to za ena luč? Klici iz leve: Portugalska nasilstva, saj je to pisal »Slovenski Narod!« Dr. Tavčar: Tega pa nisem bral! Klici na levu: Bere samo »Slovenca!«) Jaz se vedno učim in nekega lepega dne sem

se iz »Slov. Naroda« naučil, kaj je »luč iz zapada«. (Živahna veselost.) Gospoda, gospod dr. Triller je govoril o Janusovem obrazu naše stranke in je hotel s tem reči, da je naša stranka na Dunaju opozicionalna, tukaj v deželi pa podpira vlado. Jaz ne vem, na kakšna dejstva gospod dr. Triller opira to svojo trditev, ker ta dejstva, ki jih je navedel, so silno pomanjkljiva. Gospodje, vsakdo, ki je konstitucionalno količaj izobrazen ali le vajen parlamentarnega življenja, vé, da deželnih predsednik ni odgovoren deželnemu zboru. Odgovorn je le osrednja vlada, in sicer državnemu zboru. Ako hoče tedaj kdaj nastopiti zoper vladni sistem, mora nastopiti tam, kjer ima pred seboj o d g o v r n o v l a d o, tedaj v državnem parlamentu. Tu pa opazujemo čudno sliko, da **tisti, ki stojijo politično blizu gospoda dr. Trillerja, kažejo čudovito, naravnost katastrofalno mehkoto napram osrednji vladi v parlamentu.** (Veselost in klici na levu: »Župan Hribar!«) To vsi, ki so Vam blizu, brez izjeme! (Dr. Triller: Že zopet ima Ploja!) Imen ni treba meni povedati nobenih, ker dr. Triller takoj nehoti imenuje tistega, ki pride v prvi vrst v poštev. (Bučen smeh.) Gospodje, jaz se glede takih političnih elementov, kajih nečuveno mehkoto Vi podpirate in branite v svojih listih, ne bom prepiral. Kadar boste Vi enkrat, gospoda moja, pokazali, da Vam je resno za opozicijo ... (Poslanec dr. Triller, zupuščajoč dvorano: »Bosenski referat!«) Le tukaj ostani, bo prišel na vrsto. Vsedi se, boš videl, da bo veliko bolj miren, če boš sedel. (Dolgotrajna viharna veselost.) Torej jaz pravim, da o tem ne bom govoril. V tem oziru sem popolnoma drugače mnenja, kakor častiti tovariš gospod dr. Triller, ki vé ravno tako dobro, kakor baron Bienerth, kje so iskati prijatelji in kje nasproti sedanje vlade.

Toda gospod dr. Triller se je spravil nad neko zadevo, katera ni zrasla v njegovih glavi, ampak na zeljniku, ki se imenuje »Grazer Tagespost«. **In seveda, kar je stal v »Grazer Tagespost«, je, ker je bilo zelo podlo sumničenje dr. Šusteršiča, takoj z veseljem ponatisnil list, čigar šefredaktek je gospod dr. Triller.** (Klici na levu: »Dr. Tavčar!«) Ne, dr. Triller. Gospod dr. Tavčar, od kar je gospod dr. Triller šefredaktek, tega lista niti ne bere ne. (Viharna veselost.) Torej gospodje, v tistem članku »Grazer Tagespost« je bila jako interesantna notica, ki je **prišla iz ljubljanskih nemških krogov** in kjer je bilo rečeno: Dr. Šusteršič je sklenil z osrednjo vlado **kravjo kupčijo.** To je bilo v članku v »Tagespošti« in zato je gospod dr. Triller to tudi ponavljal. On ima dober spomin (Veselost), kar bere, si zapomni, — če se mu dopade! Torej kravja kupčija. V čem je obstajala ta kravja kupčija? Ta kravja kupčija je glasom židovske »Grazer Tagespost« obstajala v slednjem: Vlada se je silno bala Šusteršiča, ko so se otvorile delegacije. Bienerth, Burian in ne vem komu še vse so se tresle hlače. Nobenega izmed 60 delegatov se niso ustrašili, samo Šusteršiča se je vlačno silno bala, da jo bode grozovito napadel. In da se temu izogne, je sklenila kravjo kupčijo in rekla: Ti, dr. Šusteršič, boste odložil mandat v delegacijah,

Tam za onimi vrhovi buči železničica. Nikdar je še ni videl na lastne oči in nikdar se ne mara ž novo voziti. V njegovih očeh je bila to neka divja, tuja sila, ki mu je odpeljala otroke in vnuke v tujino in privedla pod vzožje njegovega Kumha to neznanju in ne razumljivo življenje. Stari junak, naš sveti Kum, se bori z vsemi silami zoper tuje in sovražne moči, a kaj, ko ga oklepa železničica vedno tesneje in napada vedno z novimi četami, mora bole podleči. Morda bi se branil še dolgo, a kaj, ko je med njegovimi sinovi taklik izdajalcev. Za košček mesa in grizljiv je belega kruha ga izdajajo. Ko pada on, poslednji Kumlanec, padel bo z njim tudi stari, sveti Kum in ostalo ne bo za njim ničesar, kot veliko bojišče, namočeno s krvjo njegovih sinov.

Tako je sedel stari Kumlanec pod hruško na griču, ko je zahajalo jesensko solnce in odpadalo zadnje listje. Zopet ga je nekaj streslo po udih in rekel je v misli:

»Mraz je.«

»Res je mraz,« odgovoril je sam sebi, »in dan se nagiba. Tudi meni bo treba oditi.«

In odšel je v hišo ter se vlegel za peč. Soseda ga je prišla obiskat — kajti novica, da se je vlegel stari Kumlanec, se je raznesla načnrat po celiem pogorju — ter mu je rekla:

»Bo treba po gospoda?«

»Naj pa pridejo.«

Nikdar ni ležal v svojem življenju in vedel je, da ko se prvič vleže, bo konč vsega.

Gospod so prišli in ga vprašali:
»Ali se bova spovedala?«

»Kakor mislijo, tako naj pa bo,« odvrnil je stari Kumlanec:

»Star sem dvainosemdeset let in nekaj čez. Pa saj imajo zapisano v bukvah. Z ženo sva se rada imela, dokler mi je ni Bog vzel. Če je pa včasih med nama prišla kakšna beseda, naj jo Bog spregleda.«

»Imel sem otroke in vnuke in učil sem jih pošteno.«

»Pil sem rad, kolikor je bilo prav; če je pa pri kakšni priliki šlo nekoliko čez mero, naj mi Bog spregleda; saj nisem mislil slabovo.«

»Drugega pa nič ne vem. Škode nisem delal nikomur in hudega nisem nikomur želel. Vse to naj mi Bog odpusti, saj sem se pokoril na tem svetu, pa se tudi na onem rad še spokorim nekoliko, če bo treba. Amen.«

Prejel je sv. zakramento, omahnil na svoje ležišče in zadnji Kumlanec je izdihnih.

Prišel je dan pogreba. Bil je hladen in meglen jesenski dan. Veter je vel čez Vrhe in solnce se ni upalo prikazati izza oblakov. Štirje možje so nesli starega Kumlanca dol po vijugasti kameniti stezi na pokopališče.

To je bil sprevod!

Ko so se možje z mrljcem p. alzali visoko zgori na prvem ovinku nad

belimi skalami, je vstal naš stari sveti Kum v celem blesku in veličanstvu svojem. Bele megle so mu padale po glavi in po plečih, kakor sivi lasje mnogoletnemu starčku, a solnce je predrlo skozi megle in mu razčarilo obraz. Mogočen je bil v svojem blesku in v svoji bolesti.

Jesenski veter je zatulil nad prepadni in jokal nad mrljcem, bledo solnce se je prikazalo izza oblakov in mu svetilo k pogrebu. Sapota je zakipela in zagnala obopen jok, skale so se posvetile nad prepadni in znak žalovanja.

Nobeden naših sinov ni imel še takega pogreba.

In prišli so, v dolgih vrstah so prišli, vsi oni, kateri je požrla tujina, ter šli molče in z resnimi obrazi za pogrebom. Od vseh strani, kamor si vrzel pogled, povsod so prihajali po vseh stezah ter se družili v dolgo in nepreplegno vrsto. Iz daljne Amerike in iz hladne Vestfalske, iz Gornje Štajerske in iz temnih podzemeljskih jam Trbovlja, iz vseh dežel in iz vseh mest so prišli. Prišla je iz mesta s svojo culico najmlajša vnučinja, poslednja, ki je odšla med svet. S pestmi si je tišala oči in njen jok se je razlegal čez prepade. Z mogočnimi, težkimi koraki so stopali in stiskali trde, vdelane pesti. Žemlja je zvenela pod temi koraki in skale so se umikale pred krepkimi pestmi. Vse, kar nam je požrla tujina, je izbruhala zdaj zopet na dan.

Nad strmo skalo, od treh strani

obdano s prepadni, se je ustavil pohod. Tu so položili zadnjega Kumlanca v sveži grob k drugim grobovom, ki so se vrstili pod križi. Solnce je posvetilo in veter je zabučal in stari velikan, naš sveti Kum se je dignil in zaoril pogrebno pesem. Razlegli gozdi Jatne in Bele vode in bele skale Starega gradu in Črnega loga so odpevale. Močno je donela ta pesem in se

jaz. Bienerth, bom pa sankcijonal Vaše postave. To je bilo bistvo krovje kupčije, kakor je natisnjena v »Tagespost« in tako je bila tudi ponatisnjena v »Slov. Narodu«.

Pri tej dozidnvi »krovji kupčiji« moram nekoliko obšati. Predvsem mora vsakemu človeku, ki je zasledoval v zadnjih dveh letih zadevo odveze bosanskih kmetov, biti znano sledče: Jaz si štejem to moram že odkrito reči, opravičeno v zaslugu, da sem to vprašanje spravil v javnost na kompetentem mestu in to vprašanje zasledoval s tisto brezobzirnostjo, ki je bila na mestu. (Poslanec dr. Tavčar: »Katera je bila Vaša last!«) Moja last je pa brezobzirnost napram samemu sebi. Včasih mora biti človek v političnem življenju tudi sam sebi nasproti brezobziren. Gospod dr. Tavčar, Vi ste tudi nasproti samemu sebi nekoliko brezobzirni. Vi bi včasih raje bivali v krogu svoje rodbine, kakor pa žrtvovali svoj čas javnemu delovanju. — Torej, jaz si štejem v čast, da sem zasledoval to zadevo s tisto brezobzirnostjo, ki je bila na mestu. Našel sem popolno podporo skoro polovice poslanske zbornice državnega zabora. Gospodom mora biti znano, da se je afra začela s tem, da je skupni finančni minister Burian koncesijonal neko ogrsko banko, ki bi bila imela privilegij za odvezo kmetskih bremen v Bosni in Hercegovini, oziroma za to kupčijo, kakor jo je imenoval Burian sam, in to pod pogoji, ki se morajo imenovati naravnost oderušto. Pomislište je treba, da bi imeli kmetje, ki bi se zadolžili pri tem zavodu, da bi odkupili zemljišča, tozadovno posojilo ne samo dobro obrestovati, ampak morali bi skozi celo amortizacijsko dobo plačevati še $1\frac{1}{2}\%$ takozvane režijske pristojbine, ki bi ostala skozi celo amortizacijsko dobo enaka, to se pravi z drugimi besedami, da bi morali kmetje kapital še več kakor dvakrat plačati!

Ne budem govoril še o drugih podrobnostih, že na podlagi ravnokar navedenega je naravno, da sem se uprl z vso silo in sem v resoluciji, stavljeni v državnem zboru na adreso naše vlade, zahteval, da se mora prvič ta privilegij odvzeti tej ogrski banki in drugič, da se mora razbremenitev bosanskih kmetov izvesti izključno po vladnih organih in pa z javnimi prispevki. To je bila naša zahteva. Cenjeni gospodje imate v živem spominu tisto borbo, katero smo izvojevali v državnem zboru. Propal smo sicer pri glasovanju za par glasov, a pritisk javnega mnenja celega parlamenta, tudi tistega dela, ki ni hotel glasovati za naše predloge, ker bi njih sprejetje imelo za posledico takojšnjo demisijo Bienerthove vlade, je bil tako močan, da so najmerodajnejši faktorji v državi smatrali kot absolutno potrebljno, lotiti se te stvari in izposlati remeduro in sicer remeduro popolnoma v smislu tistih naših predlogov. Ta remedura se je tudi izvedla in tista banka ne izvršuje omenjenega privilegia. Skupna vlada je na izrečni poziv cesarja, ki mu ne moremo biti zadosti hvaležni za njegovo iniciativno, izdelala posebno predlogo in jo tudi že predložila bosanskemu zboru, po kateri se zgoditi, ako sabor pritrdi, vse to natanko, kar smo mi zahtevali, in tedaj je moja akcija, v kolikor ima moja oseba s to zadevo opraviti, imela popoln uspeh. Stvar bosanskega sabora je se-

daj, to zadevo konečno rešiti, ker sedaj je le bosanski sabor v to kompetenten. O tem pa, kakšno stališče jaz zavzemam napram Burianu, o tem naj pa gospod dr. Triller govoriti potem, kadar budem jaz v plenumu delegacije zavzel stališče. (Burno pritrjevanje.) Delegacijskega mandata nisem odložil in ga bom izvrševal v plenarnih sejah. Naravnost nečuvano pa je, da se je dr. Triller osmelil priti s trditvami, za katere niti sence dokaz za nim, oziroma s tem, kar si je izmisliš ali pobral iz predalov nemško-liberalnega židovskega lista. To je višek politične nedostojnosti. (Dolgotrajno, viharno pritrjevanje.) Poslanec dr. Triller: »Lagal se je, če trdi, da sem govoril proti veri.« — Ogorčenje na levi in klici: »Saj ste res govorili proti veri!« Gospod deželnih glavar! Jaz mislim, beseda »lagal« je neparlamentarna, torej prosim, da se gospoda poslanca dr. Trillerja pokliče k redu! — Deželnih glavar pozvoni: »Tak izraz ni parlamentaren in jaz ga moram grajati.« — Poslanec dr. Šusteršič nadaljuje: To je gotovo politična nedostojnost, to je višek politične nedostojnosti, če se očitajo komu stvari, za katere se nima dokazov. Torej gospodje, jaz pravim, da je to višek politične nedostojnosti in če ima g. dr. Triller kakde dokaze, da sem jaz napravil tako krovji kupčijo, potem na dan z dokazi! (Burno odobravanje, viharni živijo-klici in ploskanje.) In če je dr. Trillerju kaj takega rek, potem naj ime pove, pa bode občutili tisti, ki ga je nalačal! (Triller: »Ali smo v teatrju!«) Vsekako ne v redakciji »Slovenskega Naroda«. (Bučen smeh.) Dr. Tavčar: »V redakciji »Slovenca« ste pa dostikrat!« Jaz ne vem, če Vi veliko tja hodite, (Živahn veselost.) jaz sem jako redkodaked tam.

Liberálni napadi na vero.

G. dr. Triller se je tudi danes izjavil, da on nikdar ni govoril v tej zbornici zoper vero in je rek, da je to laž. (Živahn veselost.) Ker je ta medklic napravil, moram nanj reagirati, če mu tudi ni všeč. Tista izvajanja dr. Trillerja v tej zbornici so iste vrste. (Dr. Triller: »Kedaj?«) Pri cestnem zakonu. (Klici na levi: »Pri draginji!«) Res, pri debati o »draginji, spadajo med tiste vrste govorov in izvajanj, katera postajajo pozneje neprijetna za dočinknika, ki jih je govoril. (Tako je!) Vi ste vložili po g. dr. Novaku predlog, da naj se meje za izvoz naše živine zapro, za uvoz tujih živin pa odpro. Pri belokranjskih volitvah so pa vsi Vaši somišleniki to tajili in rekli, da ni res, da bi se bil stavil tak predlog. (Čujte! Čujte!) In tudi »Slovenski Dom«, glasilo Vaše stranke, je to tajil, kakor se mi je poročalo. Podobno bi sedaj menda tudi radi utajili dr. Trillerjeva protiverska izvajanja v draginjski debati. Dr. Triller je pri tisti priliki povdarjal, da je »veren« človek — toda vsa njegova slediča izvajanja so bila taka, da je to pobil, kar je prej povdarjal. (Dr. Triller: »Od tebe se bom učil!«) Laho! Sicer se pa nisem nikdar brigal, kakšno versko preprica ima g. dr. Triller, to je njegova privatna stvar! Tudi nisem nikdar od njega zahteval, da poda tukaj svoj Credo. Ker je pa patetično zatrjeval v tej zbornici, da je veren, je tudi dovoljeno konstatovati, da se je zaletel v eni sapi zoper globoko versko preprica našega

ljudstva. (Zivahn pritrjevanje.) Kaj drugega pomenja njegovo izvajanje, s katerim je hotel našemu ljudstvu odrediti pravico, da gre na romanje če hoče? Ali da so mu cerkev prelepe na naših gričih in dolih. (Dr. Triller: »Jaz sem samo rek, da naši župniki konkurirajo, kdo bo imel lepo cerkev!«) »Cerkve so prelepe!« je zaklical dr. Triller. (Tako je!) »Jaz sem veren« je rek dr. Triller — v eni sapi pa se je spodikal nad verskim življenjem našega ljudstva! Kajti versko življenje našega ljudstva je katoliško, je cerkevno življenje in naše ljudstvo ljubi lepoto hiše Božje! (Zivahn pritrjevanje.) In dr. Triller se je zadrl zlasti v verske redove — a redovniško življenje je najlepša cvetka katoliško-verskega življenja in ravno v to se je gospod dr. Triller zadiral z največjo velemenco in je rek, da bi bilo najbolje redovnike zapoditi. (Dr. Triller: »Take ne, ki karitativna dela opravljajo!«) Gospod dr. Triller mora imeti kako posebno rankino zoper kakega kapucinarja. (Bučen smeh.) Morebiti izza mladih let, sicer ne vem, kako je to, da vedno in vedno pri vsaki najindiferentnejši zadevi pride na kapucinarja! Dr. Triller, ki trdi da je »veren« človek, bi vendar moral vedeti, da versko življenje ne obsegata samo karitativnih del, ampak tudi bogoslužje in s tem v zvezi treba dušnega pastirstva in dušnih pastirjev, duhovnikov. Za katoliško bogoslužje treba duhovnika in naše verno ljudstvo je silno hvaležno, če ima dovolj duhovnikov. Pomanjkanje duhovnikov je pri nas silno veliko, mnogo kooperatur je nezasedenih in mi imamo včasih v velikanskih župnijah enega samega duhovnika. Pod tem trpi bogoslužje in dušno pastirstvo. Pravi blagor bi bil za dotični kraj, če bi hoteli redovniki priti tja da bi sodelovali pri bogoslužju in pri dušnem pastirstvu. Če se pa kdo na celi črti spodika nad vsem, kar služi bogoslužju in dušnemu pastirstvu in v eni sapi trdi da je »veren«, (Klici pri S. L. S.: »Katero vero ima dr. Triller?«) potem mu moram odgovoriti z besedami dr. Trillerja samega: Fraze nič ne veljajo, temveč fakta, fakta, fakta! (Živahn pritrjevanje.) — In sedaj pustimo bosanskega kmeta in kapucinice in idimo naprej.

Pisava liberalnih listov.

Gospod dr. Triller se je pritoževal v svojem govoru zoper konfiskacije liberalnih slovenskih listov. Konfiskacije se izvršujejo na podlagi zakona, in ugovori zoper konfiskacije se podajajo pri sodišču. Kolikor je meni znano, pri sodiščih niso ravno pogosto sejani pristaši S. L. S. (Veselost) ampak so večinoma samo pristni liberalci. (Tako je!) Če pa tako pišete, da morajo Vaši lastni somišleniki izrekati obsodbe nad Vašimi lisii, potem iščite krivca v Vaši stranki, ne pa pri S. L. S. ali pri deželnem predsedniku, ki nima nobene pravice konfiscirati. (Živahn pritrjevanje.)

Kako dr. Triller razumeva svoje nujne predloge.

Gospod dr. Triller se je nadalje spodikal nad mojim predlogom, da se preide na dnevni red radi odgovora gospoda deželnega predsednika na mojo interpelacijo v ljubljanski aferi. To je zelo čudno od g. dr. Trillerja, kajti on je v dotični seji vložil nujni predlog v

tej zadevi, kateremu se sicer ni priznala nujnost, vendar pa je dotični predlog prišel kot navadni predlog v ustavnini odsek. Ustavni odsek je razpravljal tem predlog, o čemur bi moral prisporočilo v zbornico. Toda, kaj se zgodi? G. dr. Triller vstane in izjavi: »Kaj bodemo to še enkrat nosili pred zbornico, naj obleži tukaj! (Burni klici: Čujte! Čujte!) Zato je več kot čudno, da ima g. dr. Triller čelo spodikati se nad mojim predlogom. Jaz mislim, da čim manj govorite o tej stvari, toliko bolje bo za Vas g. dr. Triller. (Tako je!) ne da bi se vedela s tem hotel identificirati z gotovimi napadi na Vas iz Vašega lastnega tabora. S tem hočem le ponoviti, kar sem že povdarjal v tozadnji debati, da bi bilo za ljubljansko avtonomijo veliko bolje, če bi se bili obrnili na svoje someščane, kakor pa da ste klicali na pomoč tuje elemente.

Gospod dr. Triller je bil tudi taket prijazen, da me je primerjal z levom. No, veliko levove narave nimam v sebi raztrgal še nisem nobenega. (Živahn veselost.) Ker je pa končno g. dr. Triller tudi konštatiral, da sem že ukročen, je končal svoja izvajanja z »mirno dušo« (Ponovna živahn veselost.) In zaradi tega se tudi jaz z mirno dušo poslavljam od g. dr. Trillerja in grem dalje (Dr. Tavčar: »Sedaj pa pride jaz na vrsto!« — Dr. Lampe: »Poprej pride še g. grof Barbo!«)

Pomenek z veleposestvom.

Sedaj pride g. grof Barbo in bodem z njim v razmeroma kratkem času končal. Tudi g. grof Barbo se je pritoževal, da se je predložil samo provizorij. Na to sem reflektiral uvodoma in tudi je na to že odgovoril g. dr. Lampe. Ako pa meni g. grof Barbo, da je tak provizorij protustaven in da postopa deželnemu odboru protiustavno, ako sklene izdatke v okvirju nepotrenjega proračuna, potem bi jaz g. grofa opozoril na analogijo državnega proračuna. Državna uprava postopa ravno tako! In opozoril bi g. grofa, da je ravno on najmanj poklican, to grajati, kajti baš na podlagi takega državnega proračunskega provizorija je prišel nemški šolski nadzornik v našo deželo. (Čujte! Čujte!) Gospodje s tem sem odpravil ustavni pomislek čestitega g. grofa Barbo. Če ne bo v svojem življenju pregral nikdar hujšega ustavolemstva, potem lahko z mimo vestjo prilepi na svoja vrata tablice z napisom: »Verfassungstreuer Großgrundbesitzer«. (Burna veselost.)

G. grof Barbo se je pa spustil z mejo v politični dialog glede tiste nesrečne izjave, ki s jo gospodje od desnice oddali po čestitem g. pl. Schollmayerju pred razpravo o cestnem zakonu. Gospoda moja, jaz ja razumem, da je dotična izjava čestitim gospodom na desnici »post festum« zelo malo všeč. Dobili so takozvani »Treppenwitz«. Gospodje so prišli pozneje do preprica, da niso naredili ravno nekaj posebnega modrega, ko so izdali dotično izjavo in sedaj si skušajo nekoliko pomagati z zgovornostjo svojega načelnika. Seveda jim tega nihče ne zameri, ali, gospodje, na nekatere stvari moram pa vendarle nekoliko odgovoriti. G. grof Barbo se je seveda skliceval na petletno obstrukcijo, ki jo je delala naša stranka v tej zbornici, in ki mu gotovo tudi še danes ni všeč, ker je privedla končno do ljudske večine v tej zbornici.

in s tem si premagal svoje sovražnike in zapustil svojim potomcem poroštvo lepše prihodnosti.

»Svet bo domovini tvoj grob in blagoslovil naj bo potomcem tvoj spomin.«

Tako se je glasila pogrebna pesem zadnjega Kumlijanca. Naša domovina še ni slišala take pesmi, kot je bila ta pogrebna pesem.

Toda pravljica gre še dalje in priovede, da bo prišel dan, ko se bo še silnje oglašila naša pesem po naši zemlji. To bo takrat, ko bo vstala specifična vojska našega naroda in bo napočil veliki dan našega vstajenja. Tekrat se bodo zbrali vsi razpršeni naši sinovi in združili v eno edino mogočno bojno vrsto in po zemlji naši bo zaorila naša pesem proti nebu drzno in silno, kot se dvigne roparski ptič v jasne višave. Ta pesem bo plamela ognja in puhtela krvi in zemlja se bo tresla in skale se bodo valile v prepade, ko bo vstal in se združil naš narod na silni pohod. Ognjena bo naša pesem in krvava, kot jo zahteva domovina naša in naš stari sveti Kum bo vstal in si razgrnil glavo in v blesku žarečega solnca bo stal med svojim narodom pomljen in zmagoščen in po vseh gričih in dolinah se bo razlegala naša zmagovalna pesem vstajenja in po akordih te pesmi bodo stopale množice v bojnem pohodu.

Kokr je naš use časti urean gespid dohtar Lenard un teden iskou ta nova stranka pu Iblan, ke ja še clu sama naša daukarija na puzna, ke vid drgač usakmo človek ne sam u negau pritošl, ampak clu u želodec in t še enga ucvirka na more nobedn snest, de b ga naša daukarija na zadacala. Astn, ko kr je gespid dohtar Lenard iskou un teden ta ta nova stranka pu Iblan, tku sm iskou jest ta teden pu Iblan tisteh purgarju, al kokr prauja mladini: meščanu, ke sa sit Lašanuga kumisaravajna in pugervaja, de se izruči ubčinska uprava spet leberalcem u roka. Uba, gespid dohtar Lenard in jest,

sma mela, kokr se reče, težek stališče. Ta nova stranka je težku za najdet, tu je res, še teži je pa za najdet u Iblan Lašana siteh in liberalcu lačnih meščanu. Under se pa prec puzna, de gespid dohtar Lenard na more bt iblanska sračja, ke še na cuprnce drži in jh puprašuje za svete, namest de b se ubrnu naraunast na mene in m putožu soje putrebe. Kulk potu in sitnast b s lohka na ta viža pršparu, pu vrh b pa še lohka dusegu tu, kar je tou duseč in dons b biu lohka iz debelem črkam zapisan pr ta nou strank. Al člouk more bt brihtn, če se če spušat u take rči, in na sme lazet ukul cuprnc, ke sa že zdauni prše ub vs kredit, ampak se ubrnt preci na ta prava firma, kokr se reče. Sevede, če b šou gespid dohtar Lenard naraunast du gespid dohtar Taučarja, b na upravu velik; ke gespid dohtar Taučar b mu prou gviš reku, de je ta nova stranka sam strah za starinarje, ke je pa, kokr usi strahovi, u sred votu, ukul in ukul kraja pa ga n ni. In gespid dohtar Lenard b pol glih tulku vedu, kokr preh. Če b šou pa gespid dohtar Lenard prec, ke ja je primahu in Iblana, naraunast u uštarja h »Lojde«, b se tam dobr nafršku, namest de b plaču, pa uzeu klubuk in šou naprej pu soje uprake, b ga pa gespidučna colkelnarca lepu sama zapisala med ta nova stranka in gespid dohtar Lenard b na mou nubeneh drugih naputrebneh potu in

laufarije ukul pulcaju in dinstmonu, ampak b biu lepu dons že zapisan med ta novem strankarjem u ta nou strank.

Ja, vidja, gespid dohtar Lenard, tku b mogl uni nardet. In če b jh še kerka kašna pusebna žela al ferbec naprej gnou, nej skusja, de jh u prgnou naraunast dol du mene na Kudelu, pa uva hitr pritslna na ta prau knof.

Zdej pa puglejma, kuku sm jest iskou Lašana siteh in liberalne rotuške kumande lačnih meščanu! Usedu sm se duma lepu za miza in čaku, de m je moja kuharca prnesla skleda iz kaša na miza in sm s mislu: kdr je želodec prazn, je punavad tud glava bl na ta prazna in zajeu sm kar lepu ud kraja in sm ja pujedu usa, pol sm ja pa mahnu naprej skus mest preke Krakum in Trnou mem tiste barke naraunast u štotbold. K sm pustu ta zadna šupa za saba sm s naprej uzeu, de um ta peruga, ke ga um sreču, prašu, če je on tist Lašana st in liberalne rotuške kumande lačen meščan.

Douh sm lazu ke ukul, pa nism sreču nubenga čluevka; še ciparju ni blu na spregled, ke jh je učaseh kar mrgule u tem čase pu štotbold. No, nazadne pa le zamerkam enga čluevka, ke se je skrivu za en grm pred mana. Strgan je biu ta člouk in n kej vabliu ni vn vidu; al kar s jest naprej uzačem, je kokr prbit. Zatu sm stopu ke

A, gospodje, ne pozabite nikdar na to, nakar sem opozoril že v svojih izvajanjih dne 24. oktobra t. l., **kako lahko misljeno ste izzvali to obstrukcijo, ko ste tako nečuvno zlorabljal svojo takratno kombinirano večino, da niste naši stranki hoteli dati niti v odsekih primernega zastopstva in ne pozabite, da je bila ta obstrukcija absolutno potrebna, ker je samo po tej poti bilo mogoče izvojevati razširjenje volivne pravice za deželni zbor v smislu demokratičnih načel.** Torej nikar ne govorite o tej obstrukciji, ki se ne da primerjati z nobeno drugo. — G. grof Barbo je tudi govoril o obstrukciji naše stranke v državnem zboru, in je dejal: Dr. Šusteršič se je v deželnem zboru na Starem Strelšču britko pritoževal, da državni zbor ne dela in je tožil, zakaj vlada ne uvede splošne in enake volivne pravice, češ, potem bo vse dobro. In sedaj ko imamo splošno, direktno, enako in tajno volivno pravico, pravi gospod grof, sedaj je pa ravno dr. Šusteršič tisti, ki zavira delovanje na podlagi splošne, direktne, enake in tajne volivne pravice izvoljenega državnega zbora. Jaz bi g. grofu odgovoril, da je moje prepričanje, da pride do ozdravljenja naših javnih razmer v državi ravno potom demokratiziranja naših javnih naprav, in da je smatral velikanski korak naprej v tem oziru, da se je dosegla splošna in enaka volivna pravica za državni zbor. (Zivahnino pritrjevanje.) Moje prepričanje se v tem oziru ni čisto nič izpremenilo. Gospodje, če pa kdo misli, da bodo državno telo, ki je bilo bolno že spočetka, ker se je postavilo leta 1867. na nezdravo temeljno podlago, hipoma okrevalo, če se uvede splošna in enaka volivna pravica samo za eno, četudi najvažnejšo, javnopravno korporacijo, ali pa če kdo kuje orožje zoper splošno in enako volivno pravico, ker ni bilo, ko se je uvedla, v 24. urah vse v redu in ker poslanci splošne in enake volilne pravice ne sedijo skupaj v anglo-ski harmoniji (Zivahnina veselost), s tem se ne da diskutirati. Splošna in enaka volivna pravica mora tudi narediti še svojo pot, da more v polni meri izvrševati svojo nalogu, kakor je mišljena. Gospodje, **mi nismo krivi, da ima poslanska zbornica poslovnik, ki omogočuje obstrukcijo, mi nismo krivi, da je v vladni večini velik del, in to je ravno tisti del, ki stoji najbliže gospodu grofu Barbo,** (Jarc: »Ves Freisinn!«) **ki se bo brez pomisleka poslužil obstrukcijskega orožja,** če pride v politično zadrgo. Danes so seveda ti gospodje proti obstrukciji, ker imajo oblast v rokah, in jim vlada stori vse po volji, (Grof Barbo ugovarja.) izvzemši seveda naš občinski red. (Zivahnina veselost.) Ampak, če mislite g. grof, da se bo cela situacija v državnem zboru zaradi takih malenkosti na glavo postavila, ste v veliki zmoti. Gotovo pa je, da bi stranka večine, ki je vam najbližja, brez pomisleka zgrabilo orožje skrajne obstrukcije, če bi se potisnila v tisto pozicijo, v kateri se nahajamo danes Slovani. (Tako je!) Saj sedi kot eksponent te stranke celo na ministrskih klopeh mož, ki je leta in leta obstruiral, in to še minister, kateremu je izročeno vrhovno varstvo pravice v državi, to je sedanji justični minister Hohenburg. (Čujte! Čujte!) Gospoda moja, ako v takih razmerah tudi naša stranka v momentu, **ko se hoče našemu narodu**

storiti kruta krivica, poseže po skrajnem orožju, s katerim razpolaga, potem pač nima nikhe pravice se čez to pritoževati in najmanj pristaš nemškega Freisinna, ki živi od obstrukcije. (Zivahnino pritrjevanje.) Naslovil bi g. grofa na adreso češkega deželnega zборa. Ta korporacija je urejena popoloma po srcu gospoda grofa Barbo. Velenostevščina ima tam mogočno stranko, relativno veliko močnejšo kakor v našem deželnem zboru. Splošna volivna pravica še ni našla dohoda tje, sami privilegiranci sedijo v celiem deželnem zboru! In tisti, ki zavirajo delovanje (Grof Barbo: »Und wer vermittelt jetzt zwischen den Parteien? Wenn ein Einverständnis zustande kommt, so ist das das Verdienst des Großgrundbesitzes!«) to je najmanj, ampak tisti, ki zavirajo delovanje, (Jarc: »Freisinn!«) to je »Freisinn«. Vam politično stojijo najbližje, in dotične obstrukcije se je solidarno udeleževalo tudi ustavoverno veleposilstvo. (Čujte! Čujte!) Torej, nikar si ne očitajmo g. grof obstrukcije eden drugemu. »Grešniki smo vsi!« (Bučen smeh.) Ves ustroj naše države je tak, da bukne danes tukaj, jutri tam, kaka majhna revolta — hvala Bogu v postavnih mejah. Seveda naloga državne umetnosti je, državno ladijo voditi tako, in javne zadeve opravljati tako, da taki neizogibni pojavi napravljajo čim najmanj škode celokupnosti. Gotovo pa je, **da takrat, ko smo mi obstruirali ni bilo prav nobene škode, med tem, ko je vsak nemške - liberalne obstrukcije v češkem deželnem zboru prišla cela ta bogata in cvetoča kraljevina na rob propada.** (Tako je!) Ampak še nekaj bi povedal gospodu grofu. Jaz bi ga namreč vprašal, če je on kedaj kaj slišal o »lex Krek«, t. j. o predlogu »Slovenskega kluba« v državnem zboru za preosnovno poslovnika? Dotična lex Krek — ker ste že mene napadli zaradi obstrukcije, moram to povdarijati, — je prišla tudi iz moje iniciative in ako bi se bila tista »lex Krek« sprejela tako, kakor je bila predlagana po nujnem predlogu Slovenskega kluba, bi bila vsaka obstrukcija v državnem zboru enkrat za vselej onemogočena. (Tako je!) pod edinim pogojem, da je predsednik državnega zabora na svojem mestu. In kdo je bila tista stranka, ki se je najbolj upiral tej lex Krek? To je bila zopet čestita stranka, ki se imenuje nemški »Nationalverband«. Naš predlog se je potem tako potvoril, da je ostalo še vedno vse polno obstrukcijskih možnosti. Gotovo pa je eno: **Mi ne moremo nič za to, da se je v naše vino, ki je bilo dobro in zdravo, vilo toliko vode!** Mi ne moremo nič za to, da je ostala mogoča obstrukcija. Ker pa ta možnost še obstoji, ima **vsak** pravico se posluževati, in ako se je poslužujemo mi, **samo odgovorni za to le svojim volivcem.** Neumno in bedasto bi pa bilo, če se samo naša stranka ne bi posluževala tistega orožja, katerega se poslužuje nasprotnik. Gospod grof naj vzame na znanje, da, če gre na nas nasprotnik z nožem, imamo tudi mi pravico nož v roko vzeti. (Tako je!) To je povedal tudi g. dr. Krek, ko je na Dunaju utemeljeval svojo »lex« rekoč: Gospodje, naredimo tako, kakor dva moža, ki se spoprimeta z nožem. Eden pravi: Daj nož iz rok! Drugi pa mu odgovori: Daj ga tudi ti iz rok! Mi smo proponirali: dajmo vsi nož obstrukcije iz rok, ki je

dvoren! Toda naš predlog se ni sprejel, in zato smo mi zadnji, glede katerih bi mel g. grof pravico se pritoževati. G. grof Barbo mi je očital, da sem v svojem govoru dne 24. oktobra t. l. trdil, da ima vsaka vlada zakonito dolžnost predložiti vse v sankcijo, kar mi tukaj sklenem. Jaz vabim gospoda grofa, naj prečita tisto našo izjavno, pa bode videl, da tega v tej izjavni. (Tako je!) (Grof Barbo: »Slovenec« frisch gebracht!«) »Slovenec« jo je čisto natančno prinesel tako, kakor se je glasila. Dotični stavek se glasi: »C. kr. vlada pa izvršuje le svojo konstitucionalno dolžnost, če spoštuje v temeljnih zakonih zajamčeno deželno avtonomijo in predloži v Najvišje potrjenje zakon, ki je bil praviloma sklenjen v najstrožjem okviru deželnozborske kompetence.«

To je pa vse nekaj drugega, nego to, kar mi podnika g. grof. Jaz se ne bom dalje spuščal v to zadevo, ker končno nisem v to poklican, da bi dajal tukaj državno-pravne nauke. (Zivahnina veselost.) — Prehajam k zadnjemu kontravorniku gospodu dr. Tavčarju.

Manjšinske pravice.

V glavnih stvareh sem pravzaprav že odgovoril, ko sem odgovarjal tovariu dr. Trillerju. Ampak en stavek dr. Tavčarjevega govora moram zavrniti z vso odločnostjo. Dr. Tavčar je namreč trdil, da je proglašil dr. Šusteršič načelo, da je večina vse, manjšina pa nič in brezpravna. Gospodje tega načela nisem nikdar proglašil. (Tako je!) in se sklicujem zopet na svojo izjavno z dne 24. oktobra t. l., ki obsega doslovno sledeči odstavek: »**Kakor doslej, bode S. L. S. tudi v bodoče zvesto čuvala, da vsaka stranka lahko svobodno in v najobilnejši meri zastopa in skuša ustavnim potom uveljaviti v visoki zbornici svoja načela, svoje nazore in interese svojih volivcev.**«

Gospodje, manjšina ima eno pravico in to ji priznavamo v polni meri, namreč, da se ji da možnost, da zastopa svoja načela v tej zbornici, in da jih skuša ustavnim potom uveljaviti. Te pravice nismo nikdar kršili in je ne bomo, gospodom damo popolno govorniško svobodo, na razpolago imajo vsaka priliko, da se udeležujejo razprav, oni imajo to priliko v vsakem odseku in v vsaki komisiji in oni imajo to priliko tudi pri deželnih zavodih. Ravno te dni smo pokazali, pri sestavi kuratorija deželne banke, da ne postopamo prav nič tesnosrčno in da nikakor ne preziramo manjštine. Gospoda moja, **mi spoštujemo manjšinske pravice, zahtevamo pa, da tudi Vi spoštujete večinske pravice.** (Zivahnino pritrjevanje.) Imamo deželno ustavo, ki veleva, da mora obvezati to, kar sklene večina. Ja, gospodje, kako si pa mislite parlamentarizem, ako ne odločuje večina. To vendar ni nasilstvo, ako večina sklene to, kar za pravo spozna. To je njen pravica in dolžnost. — To pravico si prisvajamo in te pravice si od nikogar kratiti ne damo. (Zivahnino pritrjevanje.)

Spekulacije deželnega odbora.

G. dr. Tavčar je trdil, da se je deželna odbora polastila špekulacijska strast in sicer da se je ta strast pojavila v zadevi uporabe vodnih sil za deželo. Vskliknil je, da takega pooblastila, kakor smo včeraj dali deželnemu odboru, ne bi Diesraeli ali kdorkoli nikdar dobil od kateregakoli parlamenta.

sm ga prašu, če je st Lašanuve kumande na rotuž. Tu je biu pa biuš ubčinsk svetnik in zdej sam še deželn pušlanc gespid Bolču Pepe.

»Urah pucitri usa Lašanuva kumanda!« je zarežu nad mana, ke sm ga prašu dol pr šentpetrskem most, kuku je kej on cefridn iz Lašanam in če je tud on ugorčen, ke na izruči ta kumanda spot leberalem v roka; zatu s pa lohka najdu tku hitr tagca meščana. — O, gespid dohtar Lenard; pa tu ni tku! Šou sm pol preke mest; spravšou sm pu pot usacga čluveka, če je tak liberalne rotuške kumande lačen meščan; pa usak m je udikmu, de ni ta prau, de more bt kašn druhi. Tku sm pršou u sred mesta in clu gor na rotuž in tam spravšou ud ta peruga du ta zadnja, pa usak m je zašepotu na ušesa: »Buh nas vari na rotuže kuge, la-kate in pa liberalne kumande, pa u use dobr! Zdej tku lepu delama in vse gre hitr spud rok; preh pa same sekture in spred in zad ni blu nč!«

Tku sa m šepetal na rotuže in če b tistga u štotbolt na prahu, pa b tulk upravu iz sojmo iskajnam, kokr sa uni, gespid dohtar Lenard, iz soja ta nova stranka. Tku sm pa le naletu na enga, ke je st Lašanuve kumande, in tu prec brez usake muje. Holt! Hmal b se zlagou! Še na enga druga sm naletu, ke je tud bl kisuksi naredu. ke

preke nem in zaupou nad nim: »Hoj! A s ti iblansk purgar?«

»Kaj b na biu! Sej sm skor usak tet pu ene desekat na rotuž zamehurjen! m je udguvuru in se tou lepu pušas zmatat.

»Nč se na boj, ampak puvej m, če s ti edn tisteh purgarju, ke prauja mladini, de sa Lašana sit in liberalne rotuške kumande lačn!«

»Jest, ja, jest sm tist purgar!« je reku in kar iz Zubmi je zaškripu, tku je biu jezn, ke sm ga spounu na Lašana.

»Za kua s pa Lašana st in liberalne rotuške kumande lačn; puvej no!«

»Kua na bom! Preh, ke je bla še na rotuš liberalna kumanda, sa pu štotbolt sam cipe luvi; udkar pa Lašan kumandera na rotuš, sa začel pa nasluvit in pu štotbolt pregajnat, cipe pa lepu frej ukul letaja in tku zasmehli Šiukaja, kokr de b se tle iz nas norca delat, ke jm na sme nubedn nč hudga str. Oh, sam Buh dej, de b pršli spet hmal liberalci na rotuš kumenderat in že kulke mugoče, de b pršou spet gespid Hribar za žepana! Tu bi biu spet ūlejne za nas! Ce u pa Lašan mouše dous na rotuš ta velka beseda, nas u pa hmal konc! — — —

Vidja, gespid dohtar Lenard! Na ta viža sm jest na lohka viža najdu tu, kar sm iskou. In tu brez cunrue, brez

Gospodje, jaz ne vem, ali je g. dr. Tavčar svoje nazore tozadenvno tudi zadošno temeljito obrazložil v svojem klubu, **kajti včeraj je njegov pristaš g. dr. Vilfan mirno glasoval za tisto pooblastilo, o katerem g. dr. Tavčar pravi, da je tako nečuvno, da noben parlament zanj ne bi smel glasovati.** (Zivahnino odobravanje in veselost.) — Torej gospodje, napravite predvsem red v svoji stranki (Tako je!) in potem šele učite nas!

Ljubljana.

Tudi prorokovanja se lotite šele potem. Dotlej se ne bom spuščal v Vaša prorokovanja in ugibanja, kaj bo in kaj ne bo. Tudi ne bomo od Vaše strani sprejemali nobenih naukov o politični dostojnosti. Ako bi hotel o tem poglavju govoriti, bi predaleč zašel, čas je pa že, da rešimo enkrat budgetni provizorij. — Dr. Tavčar nas je proglašil za **sovražnike Ljubljane**, a dokaza seveda zopet ni navedel nobenega. Govoriti o našem Sovraštvu do Ljubljane, je načrnost nečuvno podikavanje. Mi imamo v Ljubljani jako lepo število somišljenikov, kar se bo ja kmalu pokazalo pri volitvah, in vsak razsoden človek mora izprevideti, **kako nesmiselno je, podtikati nam sovraštvo do naših lastnih somišljenikov.** (Zivahnino pritrjevanje.) **Ravno nasprotno je res in jaz lahko trdim, da je ravno S. L. S. tista, ki skrb najbolj za javni blagor in na predek Ljubljane.** Gospod dr. Tavčar se pritožuje zoper rekurse gg. Štefe in Kregar, ki sta jih vlagala na deželni odbor zoper razne odločbe bivšega občinskega sveta. V podrobnosti se seveda ne spuščam. A gospod dr. Tavčar je primerjal v neki drugi debati visoko zboru z »Abdero«. Seveda, vsak član bivšega občinskega sveta ljubljanskega je kompetenten govoriti o Abderi. (Zivahnina veselost.) Meni se zdi pritožba zoper rekure gg. Štefe in Kregar v tej visoki zbornici abderišča. Gospodje, ali obstoji kak deželni ali državni zakon, po katerem bi deželni odbor sploh imel pravico, da rekurz ne presoja objektivno in po postavah samo zato, ker sta jih vložila dva gospoda, ki gospodu dr. Tavčarju, kakor je videti, nista všeč? (Zivahnina veselost.)

Prestavljanje učiteljev in »zakone S. L. S. z baronom Schwarzem.

Sedaj pa še par besedi o prestavljanju učiteljev. Na to smo že slišali odgovor z najkompetentnejšega mesta, iz ust častitega gospoda deželnega predsednika. Jaz bi samo rekel, kaj pa, če bi gospodje navedli konkretno slučaj? Povejte **konkretni slučaj**, kjer se je komu zgodila res **krivica** in potem se bomo razgovarjali. A potem se pa tudi nikar ne pritožuje, če bomo moralni iz disciplinarnih aktov spraviti na dan reči, ki dotičniku ne bodo všeč.

A resnica je, da ne veste povedati ne enega konkretnega slučaja, kjer bi se bila zgodila krivica! (Tako je!)

Gospoda moja, gospod dr. Tavčar ima fiksno idejo, da mora biti kako posebno razmerje med meno, odnosno med S. L. S. in pa med gospodom deželnim predsednikom. Dovolite mi tudi o tem par besedi. Naše razmerje napram deželnemu predsedniku je tisto, katero zavzemamo napram vsakemu državnemu uradniku. Mi od njega zahtevamo, **da vestno in objektivno vrši svojo dolžnost in da se zlasti ozira na potrebe in želje ljudstva.** In ako je kak uradnik objektiven, ako objektivno vrši svojo dolžnost napram deželi in ljudstvu, ki mu je po cesarju v skrb izročeno, potem smo mu gotovo hvaležni za to in priznavamo njegovo delovanje. (Dobro! Dobro!) Gospodje trdite, da je gospod deželni predsednik ekspositura naše stranke. To je naravnost nezmisel in jaz ne vem, kje da bi bil tisti konkretni faktum, ki bi dokazal resničnost te trditve. Pač pa nekaj drugega vem, da smo še nedavno v naši deželi videli deželnega predsednika, o katerem sicer ne morem ravno reči, da je bil ekspositor liberalne stranke, pad pa lahko nasprotno rečem, da je liberalna stranka bila njegova ekspositora. (Tako je!), in to je bil mož, ki je bil poln sovraštva in zaničevanja do našega naroda! (Burno pritrjevanje.) In ta deželni predsednik je užival zaupanje liberalne stranke, ki mu je bila vedno za vse na razpolago, kakor zvesti hlapci in katera še sedaj po njem žaluje to pa samo zato, ker je posebej še preganjal našo stranko! — Torej, gospoda moja, nikar ne govorite o takih stvareh. **Mi smo na tem stališču in ostanemo na tem stališču, da zahtevamo objektivno poslovanje od strani vseakega uradnika v naši deželi, ker je uradnik končno vendarne plačan z ljudskimi groši.** Druga razmerja med nami in katerimkolik uradnikom v deželi, tudi gospodom deželnim predsednikom ni. In mi smo vedno bili prvi, gospoda moja, ki smo če je gospod deželni predsednik kai sto-

ril, kar nismo smatrali kot prav, to z vso odločnostjo grajali.

Gospod dr. Tavčar je dejal, da naša stranka ne stremi po drugem, kakor da bi ugonobila narodno-napredno stranko. Gospoda moja, hoteti ugonobiti kako stranko je nonsens, kajti vsaka stranka je organizacija, katera zastopa to ali ono idejo. Razbije in ubije se lahko organizacija, ampak ideja ostane. In kar se baš Vaše organizacije tiče, gospoda, moram reči, da nam je organizacija Vaše stranke takšna, kakršna je, še vedno ljubša, kakor če bi bila drugačna, kajti, če bi bila ugonobljena Vaša sedanja organizacija, bi prišla na njeno mesto kaka druga organizacija, ki bi bila morebiti za nas slabša. (Zivahnodobravanje na levi.) S kratka: Mi smo se Vas navadili (Bučna veselost) in najljubše nam je, da ostanete taki, kakoršni ste. (Ponovljena živahnova veselost.)

Za pravice ljudstva!

Gospoda moja, jaz sem pri koncu mojih, četudi bolj obširnih izvajanj, h katerim sem pa bil deloma naravnost izvran. In sedaj lahko končam in pravim: Mi bomo svoje delo nadaljevali po tistih načelih, po katerih smo delovali doslej. Od poti, po kateri gremo, nas ne spravi nobena sila sveta! Naše delo ne gre na to, ugonobiti Vašo stranko, pač pa na to, omejevati njen vpliv, zlasti v toliko, v kolikor se obrača zoper najsvetje prepričanje našega ljudstva in zoper interes našega ljudstva! (Zivahnodobravanje.) Gospoda moja, mi smo zoper ta vpliv, ker žalibog dosedaj še nikjer nismo videli od Vaše strani koristnega delovanja. (Tako je!) Gospodje, mi pa imamo to zavest, četudi gospodje nasprotniki tega seveda ne bodo priznavali, da po svojem prepričanju, po svoji najboljši vesti in vednosti delamo to, kar smatramo kot najboljše in najkoristnejše za naše ljudstvo in za našo deželo. In ker so nam tisti, ki so v to poklicani, namreč naši volivci, poverili večino, zaradi tega se tudi poslužujemo svoje večine. Tako je bilo do sedaj, do danes, tako bo jutri in v prihodnje. Mi vemo, kaj je naša dolžnost in mi vemo, kaj je pravica ljudstva. Dve reči sta, od katerih ne odnehamo: to je naša dolžnost in to so pravice ljudstva! (Viharnodobravanje in ploskanje na levi.)

Ustanovitev „Društva ljubiteljev poljskega naroda“ v Ljubljani.

Pretekli četrtek se je ustanovilo v Ljubljani društvo, katerega veliki poten se bo kazal od leta do leta in katerega smo že davno potrebovali, da zbliza dva po svojih čustvih in mišljenju tako enaka slovanska naroda. Veliko in hvaležno polje se odpira novemu društvu. Prepričani smo, da je v četrtek izvoljeni odbor to prav umeval in da bo njegovo delo rodilo najlepše sadove.

V srebeni dvorani »Uniona« se je zbral v četrtek zvečer lepo število prijateljev novega društva. Navzoči so bili med drugim državni poslanec dr. Žitnik, dr. Benkovič in profesor Verstovšek, deželnim odbor je zastopal dež. poslanec in dež. odbornik dr. Ivan Zajec, »Leonovo družbo« dr. Jos. Gruden, »Zadružno zvezoravnatelj Traven, »Zadružno šolo« ravnatelj Remec. Hrvško akademično dijaštvu iz Zagreba je poslalo v Ljubljano na ustanovni shod dva zastopnika predsednika »Domagoja« g. cand. iur. Deželič in g. Rebeca, navzoči so bili zastopniki slov. katol. akad. društva »Danice« in »Zarje«, naše izobraževalne in narodno-obrambne organizacije »Slovenske krščansko-socialne zveze« in »Slovenske Straže« ter slov. glasben. društva »Ljubljane«.

Otvoril je večer v imenu pripravljalnega odbora g. dr. Jure Adlešič, ki je pozdravil goste ter povdral, da se snuje novo društvo v zarji nove dobe, ko stopa v Avstriji Slovan na dan in se bliža čas, ko postane Slovan v Avstriji odločajoč faktor. Pota neoslavizma so pokazala nedoločene, nejasne cilje. Mi hočemo dela, ki ni v megli, stremimo po zvezi z bratskim narodom, s katerim nas veže enotno svetovno naziranje. Nočemo graditi ne na pesek, ne zidati na trdo skalo, sejati hočemo na rodovitno polje. Dejanska potreba je bila, ustanoviti to društvo, da zbliza naroda, ki sta bila med seboj najmanj pozvana. Zadnji čas so pričeli Poljaki Slovence bolj spoznavati, mnogo Poljakov prihaja na naš jug, žalibog jih se mnogo potuje mimo Slovencev dalje na jug. Hočemo skrbeti, da Poljaki pridejo v večjem številu med nas in mi tja. Očita se Poljakom, da so ločeni od slovanskega

kulturnega življenja. To ni res. Kdor pozna srca, ki ljubijo tako žarko svojo domovino, ve vse kaj drugega. Poljaki ljubijo Slovence, a naše ljudstvo se s hvaležnostjo spominja njihovih voditeljev v davnih časih, ki so strli turško sabljo pred cesarskim Dunajem in tako strli sovražnika, ki nam je hotel uničiti vero in narodnost. Govornik našteva obširni program novega društva, kar smo te dni že priobčili v »Slovencu« in naznanja, da je poslal načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke državni in deželnemu poslanec g. dr. Ivan Šusteršič naslednje pismo:

»Velečastiti gospod doktor! Nadejal sem se, da se bom mogel udeležiti osebno današnjega sestanka. Zalibog sem zadržan. Začo prosim, da sprejmete mojo pisemno izjavo, da pristopim društvu in da izvolite sporočiti moje najiskrene pozdrave vsem navzočim, v prvi vrsti milim gostom!

Že z davnina je bilo potrebno društvo, ki se danes osnuje. Manjkal nam je organizem za vzdrževanje in negovanje duševnih odnosa med nami in Poljaki. Po Vaši hvaležnini inicijativi dobimo ta organizem, ki bo deloval koristno in blagodejno. Razširiti in uglobiti treba med našim ljudstvom spoznavanje bratskega poljskega naroda in iz tega spoznavanja bo vzraslo občudovanje viteških dejanih in ogromnega kulturnega dela naših severnih bratov.

Upam, da čas ni daleč, ko se ustavni med obema narodoma trdna vez solidarnosti, med narodoma, ki oba isčeta v so svojo prihodnost v območju habsburškega žezla.

Odličnim spoštovanjem in prisrčnim pozdravom — Vaš Šusteršič.

Ljubljana, 3. novembra 1910.«

Gosp. dr. Leopold Lénard je nato prečital in tolmačil društvena pravila, ki so bila sprejeta en bloc ter prebral brzojavke, ki so došle iz vseh krajev Poljske. Za veliko pozornost, ki jo je vzbudilo novo društvo med Poljaki, pričajo naslednji navdušeni brzojavni pozdravi Poljakov:

Bratskemu narodu pri skupnem delovanju Bog daj srečo! — Poljska narodna zveza. Drveski, Karvinski, Lebinski.

Katoliškim Slovencem srečo. — Uredništvo »Role«. Varšava.

Najprisrčnejša voščila k uspešnemu razvoju pošilja »Dnevnik poznanški«.

Društu prijateljev poljskega naroda najprisrčnejša voščila — Odbor »Ogniva«, zveze društev poljske akademične mladine. Krakov.

Globoko ginjen od plemenitega imena bratskega društva ljubiteljev Poljakov pošilja tvoriteljem te misli izraze srčne zahvale, društvu pa voščila slavnega razvoja — prof. Anton Mazanovski. Krakov.

Srčne pozdrave Slovencem. Poljaki in Slovenci družite se. — Matjasic. Krakov.

Uredništvo »Glosu narodu« toplo pozdravlja velečenjene ustanovitelje društva prijateljev poljskega naroda ter želi najboljšega uspeha njihovemu plemenitemu prizadevanju, ki naj bi dalo blagoslovljene sadove za celo Slovanstvo. — Dr. Beaupré. Krakov.

Bog blagoslovi bratom Slovanom. Polna spoštovanja. — Mladina poljska, katoliška na Poznanjskem.

S srcem z vami pošiljam vam bratske pozdrave in želimo od srca uspeha od Boga blagoslovjenemu delu. — Uredništvo »Kurjera Poznanškega«.

Zbranim danes v Ljubljani sobatom pošilja iz pruskega sabora »Poljska straža« srčne pozdrave. Bog daj srečo! — Dr. Schröder.

Vaša ideja je med utopijami prava pot do cilja. — Uredništvo »Slovenskega Sveta«. Profesor dr. Konečny. Krakov.

Ljubiteljem Poljakov ljubitelji Slovencev stiskajo dlani. — Slovanski klub, Krakov. Prof. dr. Zdiechovski.

Najlepša voščila k uspehu. Družimo se z vami s celim srcem. — Društvo slavistov na krakovski univerzi.

Ustanoviteljem društva ljubiteljev poljskega naroda pošilja »Poljska straža« srčna voščila, da bi vaše plemenito delo za zbližanje dveh bratskih narodov rodilo najboljši sad. — Bartosievič, predsednik. Krakov.

Srčno pozdravljamo novi pojavitelj prijateljstva Slovencev. Živijo. — Uredništvo »Prada«. Varšava.

Pozdrave in voščila k uspehu v začetem delu pošilja »Gazeta varšavska«. (Glavni organ narodno demokratične stranke.) Varšava.

Navdušeni od lepe vaše ideje posljamo izraze priznanja in prisrčnih voščil k razvoju lepega dela. Grofica Frančiška Cholousevska, Marija Vislocka roj. Potocka, Antonina Vislocka, Nikolaj grof Potocki in soprog, Adamina grofica Starzynska, Marija Ciemusevska, Vladislav Chodakovski, Maria grofica Starzynska, Adam grof Starzynski.

× × ×

Zbor je z glasnim navdušenjem in s klici »Zivelji Poljaki, živela Poljska!« spremljal tako srčna zagotovila ljubezni bratov Poljakov do slovenskega naroda.

V imenu hrvaškega katol. narodnega dijaštva je ustanovni zbor pozdravil predsednik hrv. akad. društva »Domagoj« g. cand. iur. Deželič, ki je zagotavljal, da ideja Ilirije med Hrvati ni umrla in da se bliža čas, ko lavor in hrast zameni lipa.

Državni in deželnemu poslanec dr. Benkovič je povdral, da danes prečitane brzojavke kažejo, da se je spožnavanje Slovencev med Poljaki obrnilo na bolje, gotovo po zaslugu odličnega delavca z poljsko-slovensko zbljanje g. dr. Lenarda. V imenu državnozoborskih poslancev »Slovenskega kluba« pozdravlja društvo z željo, da bi ne doseglo uspehov samo v kulturnem zbljanju, v osebnih stikih, ampak želi, da bi prišel kmalu tudi trenutek, da se doseže zbljanje tudi v državnem zakonodavnem zastopu, ki reže pravico naši domovini in narodu. V tem imenu pozdravlja novo organizacijo!

Prof. dr. Debevec se je v iskrenih besedah spominjal, kako se je s prijatelji iz samega idealizma učil poljsčine, pozdravlja pa društvo, ki hoče poleg idealnosti tudi praktično zbljanje Poljakov in Slovencev.

Ravnatelj g. Remec povdral, da pri medsebojnem kulturnem teženju se ne sme pozabiti gospodarskih teženj, studirati je društvu gospodarski položaj obeh narodov in vzeti od vsega naroda ter dati drug drugemu, kar je dobrega in koristnega. Opozarja na našo domačo obrt, na naša vina, kar ima med Poljaki že mnogo odjemalcev. Taka gospodarska vez med Poljaki in nami naj se vedno bolj širi. Če se bo v letih širil ta stik, ne bomo imeli samo češko-slovenskih narodno-gospodarskih sestankov, ampak narodno-gospodarske sestanke, ki bodo obsegale vse slovanske narodno-gospodarske organizacije v Avstriji.

Med bučnim aplavzom se je dvignil predsednik poljske kršč. socialne stranke g. Stanislav Jasinski ter govoril:

Obžalujem, da ne znam toliko slovenskega jezika, da bi zamogel govoriti v vašem jeziku, toda naučil se bom do prihodnjega leta, da bom na shodu katoliške dijaške lige prihodnje leta v Ljubljani že lahko govoril slovensko. Naznjam vam, da se tudi pri nas v Krakovu snuje podobno društvo ljubiteljev slovenskega naroda (Živio-klici), ki bo gojilo zveze Poljakov s Slovinci. Pozdravljam ustanovitev vašega društva s toliko večjim veseljem, ker ima naša krščansko-socialna stranka v svojem programu jasno izraženo, da hoče stati v zvezi z drugimi slovanskimi narodi. Misel slovenska mora prodreti med vedno širje poljske kroge. Zato hočemo zastaviti vse svoje sile in v imenu naše stranke klicem vam staropoljsko: Bog daj srečo!

Na predlog ravnatelja g. Remca je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: za predsednika deželnemu odborniku dr. E. Lampe, v odbor pa gospa prof. Modičeva, gdčna Jarmila Gerbičeva, in gg.: dr. Jure Adlešič, dr. Mirko Božič, dr. J. Debevec, dr. Leopold Lénard, Iv. Štefe.

Nato se je pričel neoficijski del, katerega je vodil dr. Ivan Zajec, ki je z ogorčenjem zavračal napade »Slovenskega Naroda« na poljski narod. Njegov predlog, naj se poslje v pozdravljaju »Swiata Slowianska« g. prof. Konečnemu in predsedniku kluba slovenskega gosp. prof. dr. Zdiechovskemu je bil sprejet z velikim navdušenjem. Družba je še dolgo

ostala skupaj, snujoč najlepše načrte za delo v korist poljsko-slovenskega zbljanja. Kakor smo že včeraj javili, bo imelo društvo svoje prostore v prostorih »Slovenske Straže«, kjer si osnuje poljsko-čitalnico in knjižnico in kjer knjižnico in poljsko knjižnico in kjer bo vedno tudi urad »Slovenske Straže« na razpolago v Ljubljano dohajajočim Poljakom za vsa pojasnila. V kratkem izide tudi »Poljska slovница za Slovence«, katero je spisal dr. L. Lénard ter jo založi predsednik poljske krščansko-socialne zveze gosp. Jasinski. Začetek je lep, navdušenje za novo društvo splošno. Bog živi Poljsko in Ilirijo!

× × ×

Pri neoficijskem delu je naredil g. Jasinski sledečo napitnico:

»Mi Poljaki imamo grb našega kraljestva, v katerem se blišče znaki belega orla, Matere božje čenstohovske, angelja z mečem in viteza na konju z mečem v roki:«

Kot orel k solncu stremiti,
Kot vitez za dom se boriti,
Kot angelj pa blagor ljudem
Iz neba prinašati vsem.

Te besede naj bodo tudi haslo našega današnjega shoda in delovanja društva prijateljev poljskega naroda.

Na Poljskem je stara navada, da kadar se snide družba prijateljev in se veselja razzare obraz, takrat dvignemo čaš z radostno napitnico, katero tudi jaz danes ponavljam: »Ljubimo se!«

S to besedo končam, ginjen in poln hvaležnosti: Naj živi plemeniti prijatelj Poljakov, vaš narod slovenski!«

× × ×

»Slovenski Narod« se besno in neokusno zaganja v naše društvo, ki obeta tako lep razvoj. Razumemo, da ga lomi nevoščljivost, ko vidi, kako brezplodna je bila cela slovanska frazeologija naših starih liberalcev in kako lepo se začenja naša stvar. Toda samo z malenkostno nevoščljivostjo tega še ne moremo popolnoma razložiti. Stvar ima bolj globoke in načelne vzroke. Ustanovitev našega društva je prvi večji pojaz organiziranega slovanofilstva, ki ne stoji na podlagi programov Homjakova, Aksakova in Kathova, katere je še nedavno »Narod« poveljeval v nekem članku. Na Poljskem je ta program utonil že leta 1863. v potokih krví, zbankrotiral je pa tudi že med drugimi Slovani. Mi ne bomo romali v Izaahovski sobor in se ne bomo plazili za naklonjenost velike germanke Marie Feodorovne, slavne pokroviteljice Hurka in Puriškevica. Mi stojimo v slovanskom vprašanju na čisto drugem stališču kot »Slovenski Narod« in ne priznavamo Homjakova, Aksakova in Kathova za naše patrijarhe. Da se družimo najprej s Poljaki, ima svoj vzrok v tem, ker imamo z njimi isti slovanski program. Mi in Poljaki smo prepričani, da je velika in mogočna Avstrija prvi pogoj srečnega kulturnega in političnega razvoja vseh slovanskih narodov. »Narodu« pa povemo, da tudi med Rusi prodira vedno bolj misel, da bo treba v Avstriji iskati opore zoper barbarski carizem in okosteneli bizantinismem in kadar se razširi ta misel še nekoliko bolj, bomo razširili naše delovanje tudi na Rusko.

Ploj ne kandidira več.

Ploj ne kandidira več! Njegovi zvesti so obveščeni, da jim hoče gospod hofrat prihraniti vsak trud pri prihodnjih volitvah. In to je zelo človekoljubno od gospoda hofrata, kajti nečloveško bi bilo gnati zadnje brinjevske mohikanke v brezupni vol. boj, kjer ni dobiti nobenih favorik, nobene časti, nobenega mandata — kjer so dobili samo batine. Ploj ne kandidira več — ker kandidirati ne more. To ve najbolj g. hofrat sam. Postal je med svojimi volivci politično nemogoč v tistem trenotku, ko so izprevideli, da jih je opeharil za mandat. Po ljutem volivnem boju ga je bila »Kmečka zveza« spravila meseca maja leta 1907. v parlament. A komaj v parlamentu, je obrnil hrbet stranki, ki mu je poverila mandat, pridruživši se njenim nasprotnikom. Dejanje brez izgleda v parlamentarni zgodbini — politično in osebno nedostojno do skrajnosti.

A postal je vrhu tega tudi **moralično nemogoč**.

Ko so ga volili ptujsko - ormoški kmetije, še ni bila znana vsebina tistih uradnih preiskovalnih spisov okrožnega sodišča v Ljubnjem, ki nosijo v velikih črkah napis: »**Ploj Friedrich, Verbrecher nach § 128 St. G.**« Takrat še ni bilo znano, kar je znano sedaj, da je sodna preiskava dognala tako obtežujoč material o hofratovih operacijah med brinjevim grmičevjem, da je morala višja roka poseči vmes, sicer bi bil dvignil državni pravnik zoper gospodarja obtožbo radi onečaščujočega hudočelstva, na katere je **težka ječa od enega do petih let!**

Ploj je sedaj politično in moralično nemogoč pri svojih volivcih, zato ne kandidira več in prav ima. Mislimo, da je prvič, da mu damo prav — če tudi nas stane to nemalo žrtev, **kajti raje bi ga videli kandidirati in dobiti zaslženo plačilo za svoje »delovanje«.** Ta operacija bi mnogo bolj odgovarjala našemu pravnemu četu in pa **vzgojevalnemu namenu** volitev. Če pravimo, da ima Ploj prav, ako neče več kandidirati, je to razumeti tako, da ima prav z ozirom naše samega in pa na svoje mohikance.

Samo na sebi je pa docela brez pomena, da Ploj kandidira, ali ne — pomembno je na vse strani samo to, da voljen ne bo. Kar je pa pomembno v sedanjem trenotku, to je vprašanje: **Zakaj g. hoferat čaka na splošne volitve**, da se »odpove« mandatu — ki potem itak tudi formalno več ne bo »njegova? Zakaj drži še g. hoferat mandat, do katerega nima nobene moralične pravice več?

Ali še jasneje rečemo: **Zakaj se g. hoferat ne umakne takoj in da tako volivcem ptujsko-ormoškega okraja možnost izvoliti poslanca, ki bo zastopal svoje volivce, ne pa druge interese?**

Jasno je, da odgovor ni težak. Jasno je, da skuša g. hoferat pri svojem **političnem polomu** »rešiti«, kar se rešiti da. Doh, da se konča mandatura, ki je znabiti še kratka, skuša izrabiti do skrajnosti za svoje namene. Bienerthov služabnik je bil že davno. Udinjal se je povrh še Aerenthalu in Burianu. Pripravljen je, udinjati se vsakemu, ki ima kaj oblasti v rokah. Z mrzljeno energijo se meče na tla pred ekscelencami, ki drže v roki nekaj državne oblasti. Pravijo, da se nadeja priti v gospodarsko zbornico. Dvomimo, da bi kaka vladna storila tako bedastočo, ki bi bila udarec v **obraz slovenskemu ljudstvu**. Dvomimo pa tudi, da bi gospodarska zbornica sama sprejela v svojo sredo tako **omadeževanega človeka**.

Vprašati pa moramo s **katero pravico** izvršuje gospod hoferat še dalje mandat, akoravno se sam že davno ne smatra več kot zastopnika **ljudstva**, temveč le kot zastopnika **vlade**, ki ga ima popolnoma v rokah natanko poznavajoč vsebino sodnih spisov v Ljubnjem.

Gospod hoferat, **umaknite se takoj**, to je vsaj še en košček dobre, ki jo zamoretete izkazati slovenskemu ljudstvu! Vsak dan pa, ko še nadalje držite mandat, **je politično in moralično hudočelstvo nad slovenskim ljudstvom, nad volivci, ki so Vam svojedobno v zmoti poverili mandat.** Seveda na to hudočelstvo ni težke ječe od enega do pet let — pomiclite pa, da je tudi ni protekcije, ki bi zabranila obračun.

Tržiške novice.

t Telovadba Orlov, ki se je vršila 30. oktobra v društveni dvorani, je izpadla prav dobro. Vsa čast vaditelju, ki je telovadce v kratkem času izvezbal za toliko različnih vaj na orodju, kakor tudi prostih vaj. Začetek je prav dober in želimo le, da bi šlo tako naprej, poguma in resne volje ne manjka, kakor smo videli.

t Tatvine. Pretekli teden so prišli na sled tatvinam, ki so se že dalj časa vrstile v trgovini g. Alojzije Kokalj. Kolikor je dosedaj dognano, so tatoi sami mladi fantje od 15. do 18. leta. Izmikali so blago najboljše vrste in se že njim okoriščevali. Preiskava bo dognala natančnejše. Kaj bo iz take mla-

t Šivalni tečaj je priredila tvrdka Jax. Vršil se je cel teden od 24. do 31. oktobra v dvorani ženskega odseka društva sv. Jožefa. Zanimanje zanj je bilo splošno in udeležba zelo številna. Nazadnje je bila majhna razstava stvari, izdelanih na šivalnem stroju.

t Šola pri Sv. Ani je končno vendarle zaprla od 31. oktobra dalje. Čas je bil že dayno.

t Spomin ranjkih. Kakor vsako leto so tudi letos Tržičani pokazali svojo izredno ljubezen do ranjkih, ki počivajo na domačem pokopališču. To je prava tekma med njimi, kdo bo lepši okrasil grob. Po pokopališču si se spre-

hajal kakor po kakem skrbno obdelanem vrtu. Razsvetljava na vseh svetnikov dan zvečer je bila tako lepa, da bi se po večjih kraji težko dobili kaj tako lepega.

t Mlinar in njegova hči. To lepo igro priredi društvo sv. Jožefa v nedeljo 13. novembra ob sedmih zvečer v dvorani pri »Bastelu«. Pred igro je na sporedu godba na lok, moški in mešan zbor. Vstopnina: sedeži I. vrste 1 K 20 vin., II. vrste 1 K, III. vrste 80 vin., ostali 60 vin., stojniča 40 vin.

t Na znanje! Odbor društva sv. Jožefa je sklenil: 1. Ker pri prireditvah društva sv. Jožefa večkrat mnogi ne morejo več dobiti sedežev, zato se bodo odslej en teden pred vsako prireditvijo prodajale vstopnice v prodajalni g. P. Gregorca, kjer si jo lahko vsakdo kupi in si zagotovi sedež. Prodajale se bodo seveda tudi tik pred prireditvijo. 2. Za otroke je vstopnina ista kakor za odrasle. Kdor torej hoče, da bo otrok sedel, mora plačati zanj celo vstopnino.

t Razno. Ustanovitev društva za otroško varstvo in mladinsko skrb za naš sodni okraj se vrši v sredo 9. t. m. ob 5. uri popri c. kr. sodišču v Tržiču. — Po dolgem času se je vendar naselil v Tržiču urar. Prišel je g. Jakob Kavčič iz Borovelj in se naselil nasproti lekarni.

„Naprej zastava slave“ — slovenska narodna pesem.

Lansko leto enkrat sem poslal »Glasbeni Matici« nekaj napevov slovenskih narodnih pesmi, med njimi tudi sledečo napitnico, ki sem jo slišal še kot deček v svojem rojstnem kraju v Glinjah v cerkljanskem župniji na Gorjanskem.

Takole se glasi:

Peli smo to pesem vsevprek: pivci, če jih je bila družba, so si z njo okoli mize pijačo dajali (takrat še nismo bili tako gospodski, da bi vsakdo svojo kupočko imel, ampak vsi so iz ene pili po vrsti drug za drugim; kadar se je zdravica pela, se je moralno povse piti, vsaj možaki so bili obvezani, ženskam se je že tudi prizaneslo), pastirji smo se z njo dražili na paši, kadar smo imeli krave otvezene in nismo imeli pasovnikov blizu skupaj; kadar so prišli sorodni »na semenj« (drugod pravijo »žeganje«), so, če je bilo le moč kaj zapeti, med drugimi zdravicami tudi to urezali. Ko sem prišel menda leta 1889. v Kranj v četrti razred, sem slišal skoro ravno isto pesem z besedilom naše koračnice, pa se tedaj še nisem zavedal, da je to enainista pesem, morda me je zmotilo tudi to, ker sem slišal tudi še nadaljevanje: »z orožjem« itd. Pozneje šele v Ljubljani morda v letih 1895. ali 1896. mi je prišlo na um, da je to eninisti napev. V počitnicah 1. 1897. sem to svojo misel povedal rajniku Andreju Vavknu, nadučitelju in županu v Cerkljah, znamemu skladatelju, ki me je potrdil v moji domnevni, da je živahn začetek naše narodne himne: »Naprej zastava slave!« povzet iz narodne pesmi. Več se za to dejstvo nisem brigal, razen da sem o prilikom svojim tovarišem v Alojzijevišču svoje mnenje povedal. Ko je pa pred nekaj leti »Glasbeni Matica« po naročilu oziroma v zvezi s c. kr. centralno komisijo za nabiranje narodnih pesmi na Dunaju začela z nabiranjem narodnih napevov, tedaj sem se tudi jaz lotil in po močeh, v kolikor so mi opravila dopuščala, zapisoval narodne pesmi bodisi take, ki sploh še niso nikdar bile objavljene, bodisi da so neobjavljene variante že znanih napevov. Tedaj

¹ tje = kje, v naši vasi izgovarjajo deloma k pred e in i kot kako mehak, topilen tji podobno hrvatskemu mehkemu e; prav tako tudi kj.
² Nobene.
³ Tu se ostavi ime dotičnika, ki mu pojoč okoli mize napivajo: Jaka, Janez, Frančelj, Micka itd.
⁴ Nbral sem jih precejšnje število; kar sem imel recimo »uradnega papirja« seni napisal nanj napeve, ostali pa še pri meni ježe, ker mi je »Matica« na dvakratno prošnjo bržkone pozabila papir dostopati.

⁵ To bi bilo še zanimivo poglavje o starih cerkvenih pesmih, o godbi na lok, ki je bila precej razširjena, itd.

sem se zopet zavzel za gori omenjeno zdravico.

Poklical sem v ljubljansko Alojzijevišče, kjer sem bil tedaj prefekt, mater in tet Mario Belehar, posestnico, ki stanuje v Lahovičah. Bili sta nekdaj obe cerkveni pevki v Lahovičah (v cerkljanski fari), kjer sicer nimajo stalnega duhovnika, vendar pa ljudje, ki imajo do Cerklijan eno uro hodá, sami plačujejo kakega upokojenega »gospoda«, da jim ob nedeljah, pa tudi sicer med tednom opravlja službo božjo. Tako je treba tudi cerkvenega zboru, ki seveda nikoli ne vidi nobenih not, ne sliši nobenega glasbenega pouka, ampak na posluh pobira pesmi, kjer jih pač more. Zbor sestoji ponavadi iz treh ženskih glasov in dveh ali treh možkih, tako da je harmonija izvečine peteroglasna, včasih tudi šesteroglasna, in pri tem jo vsak glas samostojno ubira. Glasovi so takole razdeljeni: ženske: 1. glas (1. sopran), 2. glas (2. sopran), 3. glas (alt); možaki: visoki glas (tenor), debeli glas (bas), »debela« glasova sta včasih po dva: eden nekaki bariton, drugi bas.

Peli sta mi razne pesmi, ki sem jih zapisoval; potem smo se pa prijeli zdravice: »Prjatu kod si hodu.« Izprševal sem na vse mogoče načine, da bi dognal ali ni morda navsezadnje narodna pesem vendarle po umetni posnetu. Takratni rezultat je bil negativ: prišel sem do zaključka, da je umetna po narodni povzeta.

Obe sta bili v tem edini, da je pesem stara in da sta jo peli še kot malci deklici; mati jo znajo gotovo že okrog petdeset let in se ne vedo spominjati, da bi bila ta pesem kdaj prišla kot nova v Lahovič, kjer so doma. Pela je to pesem — sta mi trdili — stara Matjonka (posestnika žena istotam), ki je znala inenda celo vrsto starih pesmi in jo je zelo veselilo, ker sta jo Bobnarjevi dekleti — moja mati in teta — radi poslušali in se od nje starih pesmi učili. Toda tega ne vesta, da bi jih bila stara Matjonka tudi te pesmi naučila, to sta »tako« znali, to se pravijo: splošno se je pela. Torej je vir v ljudstvu iskati.

Da bi se bila umetna pesem tako hitro udomačila in besedilo in tudi deloma napev izpremenila, ni verjetno, tudi bi se moral najti sledovi takega preobražanja.

Najprej je treba iskati prilike, kjer bi se bila lahovška vas oziroma cela okolica, kjer se ta pesem zasleduje, napeva naučila. Pa je ni bilo moč najti. Slišati je bilo tej vasi v tej zgodnji dobi pesem jako težko kje, ker se takozvanega »narodnega življenja in probujanja« nihče ni udeleževal. Doma je izključeno, ker sploh nikogar ni bilo, niti učitelja niti organista. Edino v Cerklijah bi se je bilo moč naučiti, kjer je bila šola in učitelj hkrati organist: n. pr. Cvek, za njim Vavken. Toda Lahovci so v Cerkle le malo zahajali in še kar so, so hodili le v cerkev ob nedeljah ob 10. uri, kateri so bili zjutraj doma za varile, in tudi če bi bili hodili vse trikrat k službi božji: tam se Jenkova pesem ni pela. Če se je v Cerklijah kdaj pela, se je morda pela v takozvanem »cerkljanskem štabu«, to je bilo nekako društvo intelligence iz cele okolice, čigar udje so imeli za salo razne odlične naslove. Toda če so kdaj imeli kvartet, so peli le sami zase v župnišču, pri nadučitelju, javnih prediletih niso nikoli pirejali, saj so jih še celo zaradi nedolžnih imen pred gospodsko klicali, v skribi, da se ne bi kaka »republika« iz »štaba« izčimila. Torej od tukaj ni mogoče, da bi se bil napev širil.

Edina pot, ki bi bil mogel po njej umetni napev v ljudstvo priti, bi bila kaka nova maša, da bi jo bili bogoslovci zapeli. Toda nisem mogel zaslediti ničesar. Mati in teta sta pač bili na dveh novih mašah in se vesta spominjati, da so na eni »gospodje« peli znano »Lahko noč«, Bog nam daj svojo pomoč! O tem napevu nobena nič ne vje, sicer sta ga že davno pred novo mašo znali.

Sicer pa recimo tudi, da bi se bila umetna pesem zanesla med ljudstvo. Kako, da se je nenadoma izpremenilo besedilo? Iz navdušene, junaške bojne pesmi nastala nedolžna zdravica. Kako da se je hkrati tudi napev značilno in besedilo mirne napitnice tako primerno izpremenil, in sicer takoj začetkom? Zakaj po vsem, kar sem mogel dognati, je pesem najmanj petdeset let že splošno v cerkljanski fari vsaj v njej jugovzhodnem delu v rabi. Enkrat sem šel nalašč domov zaradi narodnih pesmi, ker jih tudi teta Marijanica, sestra očetova, ki je doma v Glinjah, nekaj zna. Ona je bila cerkvena pevka v

⁶ Te vrstice sem napisal zato, da se izvoste naše krasne himne vsestransko pojasni, ker so začeli menda »Novi akordi« o tem pisati. Jaz sem lansko leto na poli, ki sem na njej to pesem pisalo postavil »Gl. Matica« na kratko prisil, da je po tem napevu narejen napev naš narodne himne in sem — mislim — zapisal tudi besedi v dokazilo; kaj in koliko ne venuker pač nisem takrat mislil te stvari za enkrat se v svet spravljati, saj bi se bil pač sam še tudi obširnejše informiral, ali je n. pr. moč najti še starše sledove nego so ti zgornji navedeni in ali je n. pr. moč dognati, če se je tudi v rojstni vasi skladateljev v Dvorjah ta zdravica peli itd. Toda sedaj to ni mogoče, dokler živim v srcu krščanstva — večnem Rimu. V prihodnosti se bo moral pridružiti spis podprtih polnitv in dejstva še bolj vsestransko podprtih.

Cerklijah, in je tudi tega mnenja, da mora pesem zelo stara biti in da so jo od nekdaj peli, vendar nje izpričevanje ne sega tako daleč kot izpričevanje matere in njih sestre, ker je pač očetova sestra po letih mlajša od onih dveh.

Ako umetna pesem preide med narod, potem se besedilo vsaj izpočetka ohrani, ohrani napev popolnoma; sčasoma že nastanejo v besedilu variante, toda le malenkostne; podloži se morda tudi novo besedilo, toda staro gotovo tudi ostane med ljudstvom in ljudstvo se zaveda, da podloženo besedilo ni originalno. Napev se ohrani cel, ne samo deloma, kakor bi se bilo moralno tukaj zgoditi, ker le prvi del pesmi je med narodom, drugo bi se bilo moralno tako izpočetka vse izgubiti brez vsakega sledu, brez najmanjšega spomina, da se je napev še nadaljeval. To je nemogoče; v dokaz so nam tudi te preproste peske same, ki so si zapomnile semtretje pri kaj novi maši kakšno pesem, ali če je utegnila katera kam drugam v cerkev skočiti, ali so jo iz šole dobile: pri vseh so zvesto ohranile besedilo in napev, za vsako so vedele, ne samo da so jo od drugod dobile, ampak skor skor za vse celo, kje so se naučile ali v cerkvi ali v šoli ali na novi maši.

Torej se more po vsej pravici trditi, da je vir naše narodne himne iskati v narodni pesmi, ki je bila razširjena v isti župniji, kjer je slavnij nje komponist zagledal luč sveta.

In to je po moji misli v veliko čast skladatelju, da je v trenotku navdušenja nehotne nekako intuitivno iz naroda povzel izraz svojemu močnemu čuvstvu in je ta izraz obdelal, izklesal, mu pridejal lep okvir v narodnem duhu izrezljan. Skladatelj bržkone ni misil na ono narodno zdravico: spontano se mu je na podlagi vzvišene umetniške inspiracije narodni napev modifical v slovesno himno, ki je razvemala srca v težavnih bojih za slovensko ljudstvo . . .

Fr. Kimevec.

Idrijske novice.

i Liberalne poravnave. A. Kobal jo je zavabil, kajpada zapeljan od naprednih prijateljev, ki so govorili kakor pri čitalnici: Le delaj! Da bo le zgradba dovršena, pa bo utihnil deželni odbor. Kaj se bo menil za javkanje dveh žensk! Sedaj bi bilo treba zopet podpreti, kakor je razsodil deželni odbor. Pričakovali smo, da pridejo rušiti napredni prijatelji. Tako bi bil Kobal obvarovan vsaj dvojne škode. A jih ni od nikoder. Kakor so prej hodili pridno gledat, kako stavba raste in se posmehovali sosedom,

»Solskodomski mladiki«, petje; Fr. Ant.: »Začarani mošnjiček«, šaloresna igra v treh dejanjih. Cisti dobiček je namenjen za gorko zimsko obleko revnim otrokom. Prostor: Didičeva dvorana.

i Gramoza pogrešamo sedaj na marsikateri cesti. Zvožena pota in deževje so v tak stan spravili naše ceste, da se človek boji na prostu, kaj šele uboga živina, ki mora po blatu in kotanjah vleči težke vozove.

Jesenjske novice.

j Shod zoper draginjo so imeli naši rdeči bratje preteklo nedeljo pri Jelenu na Savi. Napovedan je bil za govornika Kristan, ki pa jih je prav poslošno potegnil; njega namreč ni bilo. Menda se je zbal pokazati se bratom, ker je »Naprej« tako lagal, da ga predsednik strokovnega društva toži. Zato so domači sodrugi à la Stare morali poskušati svoje govorniške talente. Dognali so, da sta dr. Šusteršič in dr. Krek kriva vse draginje na širnem svetu. Lani so konstatirali, da je bil kriv vse draginje jeseniški župnik, letos pa dr. Šusteršič in dr. Krek. Sociji so zmajevali z glavami, češ, kako je vendar to, da imata dva klerikalna poslanca moč po celem svetu napraviti draginjo? Kaj pa delajo naši rdeči poslanci, katerih 88 kima v državni zbornici? Tako se je jela majati vera v socialnodemokraške poslance. Po shodu so ga spili nekaj poličev več in draginje je bilo — konec!

j Kdo je kriv draginje? Povemo kar odkrito, da je ravno nevoščljivost socijev in njihovih žena na Savi za marsikat groš povišala ceno jesenskim pridelkom, ki se uvažajo »z dežele«, to je z gorenjske ravni. Ako kaka ženska kupuje od kmeta vrečo krompirja, in kmet ji ga ceni po svoje, takoj je kaka rdeča sestra zraven, ki ponudi tliko več, da prvi odvzame. Tako je s krompirjem, zeljem, sadjem, drvmi itd. Se večji vzrok draginje pa so prekupci, ki kakor stari iblajtarji preže na kmete ob vhodu v jeseniško dolino ter vse prekupijo, in s tem oškodujejo naše delavstvo in kmeta. Res je povsod vse drago; ravno iz navedenih vzrokov pa je na Jesenicah in Savi vse še dražje; nikari torej slepomišti z zavezanimi očmi!

j Naše delavstvo priredi shod jutri, v nedeljo, popoldne ob 4. uri v »Delavskem domu« na Savi.

j »Mlinar in njegova hči«, ki se je uprizorila preteklo nedeljo v »Delavskem domu« na Savi, je vsestransko izbirno uspela. Igralke in igralci so se naravnost odlikovali, mlinar Černot pa je samega sebe prekosil. Orkester je izbirno izpolnil presledke med posameznimi dejanji; zato so vsi želi burno pohvalo.

j Poštar Vujčič se je poslovil z Jesenic in odšel na novo mesto v Šiško. Bil je mirna blaga duša, ki ga je vse spoštovalo. Na njegovo mesto pride menda poštar z Bleda. Obenem je jeseniška pošta na kolodvoru povisana v nadpošto.

j Vseh mrtvih dan. Cele trume ljudstva so se zbrale na Vseh svetnikov popoldne na pokopališču ob okrašenih in razsvetljenih grobovih svojih dragih. Cerkveni moški zbor je zapel tri žalostinke, katerih »Usliši nas, Gospod!« je posebno ganila verna srca, »Beati mortui« pa je izvabila tolažilna čuvstva tistim, ki so jo umeli. Tudi sociji so prinesli na nekatere grobove nekaj rdečih cunjc, da še po smerti pred verniki onečaščajo spomin rajnih.

Dnevne novice.

— Izprememba na škofijski stolici v Celovcu. Solnograški kardinal knez in nadškof dr. Katschthaler je imenoval pomožnega škofa dr. Kaltnerja za knezoškofo v krški škofiji. Celovški knezoškofo dr. Kahn je namreč zaradi svojega slabotnega zdravja resigniral na škofijsko stolico ter se bo umaknil v zasebno življenje. Zaradi tega je bil solnograški metropolit upravičen, imenovati naslednika na podlagi dogovora 1. 1535. med avstrijsko vladarsko hišo in solnograškim nadškofom, kadar je tretji izpraznjeno knezoškoško mesto v krški škofiji. — Knezoškofo dr. Kahn je bil rojen 11. aprila leta 1839., posvečen v mašnika 19. julija leta 1863., postal leta 1882. profesor v graškem knezoškoškem deškem semenišču in leta 1883. stolni kanonik. Dne 15. februarja leta 1887. je bil imenovan za naslednika knezoškofo Funderju kot krški knezoškofo. Posvečen je bil v škofa 19. marca leta 1887. v Solnogradu. Pred leti se je ponesrečil, ko se je peljal z vozom. Od tedaj je bil vedno bolhen, zadnje tri meseca pa se mu je bolezen tako pošlabšala, da je sklenil resignirati na

svoje mesto. — Novi krški knezoškofo je rojen v Solnogradu leta 1844.; po dovršenih humanističnih in teoloških študijah je deloval kot dušni pastir. Leta 1866. je postal profesor cerkvene zgodovine in kanoničnega prava na solnograški teološki fakulteti. Leta 1891. je postal stolni kanonik. Pri volitvi solnograškega nadškofo 10. maja 1900., se ga je smatralo kot resnega kandidata ter je vodil do nameščenja Katschthalerja solnograške škofijske posle kot vikar. Nato je postal pomožni škof. Dr. Kaltner je učenjak, priznan poznavalec umetnin in zelo priljubljena oseba v Solnogradu, kjer je bil večkrat izvoljen v občinski svet. K temu imenovanju bi dostavili, da je obžalovali, da se pri tem imenovanju ni oziralo na želje koroških Slovencev. Navada in umestno je, da pridejo pri takih imenovanjih v poštev osebe, ki so zmožne vseh deželnih jezikov. Ta moment se je popolnoma prezrl; zakaj neverjetno je, da bi se mogel priletni knezoškofo krški toliko slovensčini priučiti, da bi s koroškimi Slovenci v domačem jeziku občeval.

+ Izprememba v štajerskem na mestništvu. »Mariborska Straža« poroča: Stojimo neposredno pred večjimi izpremembami v štajerskem na mestništvu. Ni izključeno, da se izvrši izprememba tudi na prvi osebi na mestništvu. Odkar je bil grof Clary v Marijinem Celju, kjer se je mudil presvitili cesar na božji poti, je njegova pozicija zares precej utrpela na trdnosti. Navajajo se različni razlogi. Med njimi tudi ta, ker grof Clary ni znal preprečiti, da bi se obstrukcija v deželnem zboru ne začela ali pa vsaj kmalu končala. Če je to pravi razlog, potem je razjasnjeno, zakaj je c. kr. namestnik zadnja pogajanja radi delamožnosti štajerskega deželnega zbora vodil s tako mrzlično vnemo in hitrostjo. Slovenci so ostali grofu Claryju že zaradi tega tuji, ker ni zmožen njih jezika in vsled tega o slovenskih razmerah le skozi očala nemških listov in uradnikov poučen. Podpredsednik na mestništvu dr. Evgen Netolitzka je imel daljši dopust, in čeprav je čas že potekel, se še ni vrnil v svoj urad. A se tudi ne vrne več! Njegovo mesto je torej izpraznjeno. V štajerskem političnem statusu stoji uradnik, ki imajo upanje, da dosežejo podpredsedniško mesto, so ti-le: najstarejši dvorni svetnik Henrik baron Hammer - Purgstall, dvorni svetnik Ferdinand grof Stürgkh in namestniški svetnik Siegfried vitez Manger - Kirchsberg. Tretji dvorni svetnik našega namestništva Otton grof Manzano ne pride v poštev, ker mu — ondi — žarke Claryevega solnca zastavlja grof Stürgkh. Vsi ti trije služijo v Gradcu. Izmed uradnikov, ki služijo po deželi, se imenujejo kot kandidatje: Henrik grof Stürgkh, okrajni glavar v Radgoni in Marino grof Müller-Hornstein, okrajni glavar v Celju.

+ Slovanstvo naših liberalcev je znano kakor slab denar, odkriva se pa vsak dan čedalje jasneje. Ne omenjamamo njihove bivše zveze z Nemci, ki je zadrževala politični in socialni napredok našega ljudstva na ljubo našim nemškonacionalnim vele- in maloposestnikom, omejiti se hočemo le na narodne komedije iz zadnjega časa. Med te spada na primer tisti slovenski nadnogospodarski shod v Ljubljani, ki so ga zdaj Čehi sami v svojih strokovnih glasilih označili za čisto navadno burko in celo še slabše vrste; nadalje spadajo sem sloveča romanja Ivana Hribarja k katedrali sv. Izaaka v Peterburgu, kjer je molil, da bi se združili vsi slovanski rodovi v njegovih slovenskih banki in da bi našel srečno zavetišče v — Sarajevo. Če stejemo sem še navdušenje za princa Jurija v svrhu ustanovitve jugoslovanskega kraljestva pod pokroviteljstvom častitega carja Nikolaja in njegovih nemških generalov, smo skoro populoma zadostili svoji dolžnosti; pozabiti pa ne smemo še na troježične napise na Kreditni banki in okrepljenje slovenskega življa potom prodaje Eurove pivovarne, vsled katere je za slovanstvo nujno potrebni in velepomembni gospod Ivan Oražen napolnil svoj mošnjiček. Tiste narodne dame, ki tako rade nemško govorijo in svoje otroke pošiljajo v nemške šole, bi tudi lahko uvrstili v vrsto neutajljivih zaslug liberalne intelligence za slovenski narod. Kmalu bi pa bili izpustili septembarske dogodke, ki vendar spadajo tudi med najsijsnejša narodna dejanja naše liberalne stranke. Naroden pomen teh kravalev, ki so kljub ali pa ravno vsled velike neumnosti, s katero so bili uprizorjeni, zahtevali žalibog dve nedolžni žrtvi, je tako velik, da jih je »Narod« sam označil za brezvesten aranžma gotovih gospodov, ki so potom njih hoteli priti do slave in — dobička. Če upoštevamo še to, da so različne druge žrtve teh dogodkov neprevidnosti, v katere so bili po liberalnih kapacitetah zanelia-

ne, plačale ne samo z zaporom, ampak tudi še z dragim honorarjem liberalnemu advokatu, nas more spriči tega vsekakor prevzeti globoko spoštovanje pred narodnim ozadjem septembarskih nemirov. Ampak najbolj so ljudje opazili to, da je Slovenska Sokolska Zveza, koje svitli starosta je dr. Oražen, poslala letos na grob Adamiča in Lundra za častno stražo, ki naj bi predstavljala cvet in sad slovenskega naroda, štiri mlade in nepoznane fanie, ki so napravili na žaluoče narodno občinstvo vtis, da so iz vrst — naraščaja. Kdor je sodil pomembnost septembarskih dogodkov po navdušenih »Narodovih« člankih, je pričakoval, da bodo šli stražit grob žrtv najboljši in največji liberalci in edino primerno bi bilo res bilo, če bi bili na štirih straneh groba stali — proti subskemu jugu g. Kokalj, proti nemškemu severu gosp. Oražen, proti zahodu, od koder se sveliča iz Portugala, g. dr. Triller, in proti slovanskemu vzhodu dr. Tavčar. Pa so namesto njih zastopali Slovenijo le štirji mladiči brez slovesa. Pa pustimo to, saj so liberalci sami že pozabili na svoj september. Kdor hoče narodnost takozvane narodno-napredne stranke videti v še bolj ostri luči, temu se ni treba veliko truditi. Ko se je te dni osnovalo društvo ljubiteljev poljskega naroda, je bil prvi, ki je proti temu za-bevskal »Slovenski Narod«. Njemu Poljaki niso Slovani, ker so ohranili sredi krutega ruskega pravoslavnega pritska vero svojih dedov. Mar mu je slovanstvo, če ne piska po portugalski melodiji! In zato se ni prav nič čuditi, če igrajo slovenski liberalizem ves čas odločivnega boja jugoslovanstva proti sedanji nemškonacionalni vladi vlogo čisto navadnega komedijanta.

+ Rekonstrukcija ministrstva je baje res aktualna, kakor zatrjuje današnja »Tagesposta« nasproti »Unionu« in »N. Fr. Presse«. Pravi, da ve to iz najboljšega vira.

+ Schreiner, bivši nemški krajanski minister, je v Pragi na shodu praskih Nemcev izjavil, da je treba vse poizkusiti, da se spravna pogajanja med Čehi in Nemci razbijajo. Tak hujšač je bil svojcas minister in teroriziral vlado ter vtipotapljal v budgetne provizorije nemške šolske nadzornike ter podobno velenemško šaro. Nemci so na to svojo diko lahko ponosni.

+ Povišanje južnoželezniških tarifov za 7 odstotkov do leta 1917 je vlada pripravljena dovoliti, zahteva pa, da se ne sme zvišati tarife na živila, pivo, vino in steklo.

+ Poslanci brez dijet. Nemški poslanci češkega deželnega zboru so 4. t. m. deželnega nadmaršala princa Lobkovica prosili, naj jim izplača dijete. Nadmaršal je izjavil, da je to vsled slabih financ dežele nemogoče. Dijete dobivajo le člani obeh spravnih komisij.

+ Na shodu avstrijskih mest na Dunaju je finančni referent mesta Gradača, g. Magg, razvijal sledično čudno teorijo: Mesto Gradič potrebuje veliko milijonsko posojilo. Ker je deželni zbor zaključen, ga ne more najeti. Ker pa vsak deželnozborski poslanec s tem, da prepreči delovanje deželnega zboru, stori zločin, sme tudi mesto storiti zločin, da najame posojilo brez dovoljenja deželnega zboru. Če bi ta čudovita logika gospoda Magga res privedla do zaželenjega cilja, je drugo vprašanje.

+ Župnija Stara Loka je podeljena č. g. Matiji Mrak, župniku na Bohinjski Beli.

+ Kmečka zveza za ljubljansko okolico priredi jutri v nedeljo, dne 6. t. m. na Selu v prostorih g. župana Oražna zborovanje popoldne ob pol 4. uri. Govori profesor Karol Dermastia. Somišljeniki, pridite vsi do zadnjega!

+ Skupščina. Odbor katehetskega društva opozarja ponovno vse člane, da bo v sredo, dne 9. novembra, točno ob pol petih popoldne v knjižnični dvorani Katol. tiskarne redni občni zbor, in — če bo došlo časa — predavanje prof. dr. J. Demšarja.

+ Obsojena sokolska olimpa. Pred logaškim sodiščem sta se moralna zagovarjati dne 21. oktobra sokolaš Fridrik Pupis in Janez Čuk, ker sta na surov način in brez povoda izzivala s »Čukie in drugimi takimi zabavljenimi mirne mladeniče Orle. Pupis je dobil 48 ur zapora ali 20 K globe. Čuk pa ali 12 ur zapora ali 5 K globe. Treba je, da nasi v miru puste, ker od sedaj naprej se bo proti takim ljudem najstrožje postopalo.

+ Slučaj kolere v Trstu. Zidar Josip Pappalepori, kateri je pred kratkim, kakor smo poročali, obolel na pravi azijski kolero, je sedaj izven vseake nevarnosti. Bolnišnice pri Sveti Magdaleni pa še ne sme zapustiti, ker še vedno izločuje kolericne bacile.

— Civiljska zadruga v Mirnu pri Gorici je otvorila te dni prodajalno obuval lastnega izdelka v Trstu, ulica Barriera vecchia št. 38. Vsem tržaškim in okoličanskim Slovencem to narodno trgovino toplo priporočamo.

— V Celovcu je meseca oktobra izstopilo iz katoliške cerkve 11 oseb. Odpadništvo se zadnje čase v nemških alpskih deželah silno širi.

— Legar je izbruhnil v hospicu za škrofulozne otroke St. Pelagio pri Rovinju.

— Šolske vesti. Gdč. Avrelja Schittning, ki je doslej službovala na Jesenicah, je imenovana za suplentko na državni ljudski šoli v Trstu. — Za suplentko na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji je imenovana gdč. Zdenka Bloud ek.

— Obolel je č. g. Anton Čok, kapelan pri Sv. Ivanu. Ze šest tednov je v postelji. Tudi g. župni upravitelj je bolan.

— Dr. Laginja je bil tako bolan, da je 20 dni moral ležati v postelji. Sedaj je bolniku bolje ter že vstaja iz postelje.

— Iz Rudnika se poroča, da je dne 30. oktobra pri praznovanju cerkevih patronov sv. Simona in Juda Tadeja slovensko blagoslovil dekan gospod Matija Kolar prenovljeni veliki oltar in prenovljeno prižnico, ki jih je izborno prenovil pozlatar gospod Franc Tomec iz Ljubljane. Oltar je nekoliko spopolnjen, kar ravno povisuje njegovo lepoto. Vsi, ki so ga videli, intelligentni kakor priprosti, so se o prenovljeni prižnici in oltarju prav pohvalno izrazili. Vsled tega pozlatarja g. Franca Tomeca, stanujočega v Streliških ulicah v Ljubljani, za taka dela prav toplo priporočamo. — Cerkveno predstojništvo v Rudniku, dne 4. novembra 1910.

— Starosta kranjskega učiteljstva. Nedavno smo poročali, da je Simon Lomšek, učitelj v pokolu na Dolenjskem, praznoval 80 letnico svojega rojstva. Še starejši kakor omenjeni učitelj je pa Matej Kračman, starosta kranjskega učiteljstva, sedaj bivajoč v Šmarju v pokolu. Matej Kračman je sin onega znanega Kračmana, ki je služboval v Šmarju in pesmi skladal. Rojen je bil 1. septembra 1820. leta; je torej star 90 let. Revež je oslepel; prebiva še vedno v Šmarju in uživa že 30 let svojo malo pokojnino.

— Sprememba posesti v Novem mestu. »Slovenski Narod« je tako-le poučen: Primarij g. dr. Peter Defranceschi v Novem mestu je prodal svojo vilovo vinarskemu nadzorniku g. Bohuslavu Skalickemu za 36.000 K.

— Francoski kružok se je osnoval v Trstu. Imenuje se »Cercle franco-illyrien de Trieste«. Pravila so že potrjena.

— Nesreča. Triletna deklica Ana Prihac iz koprške okolice se je po vsem telesu polila z vrelo kavo in dobita tako hude opeklne, da je umrla.

— Imenovanje. Komisar redarstvenega ravnateljstva v Trstu R. Kurzemann je imenovan za redarstvenega nadkomisarja.

— Slovence umrla v Ameriki. V Eveletheju je umrl 70letni Franc Peček. — V Ramey, Pi, je umrl Jurij Kotnik, rojen v Ribnici na Pohorju, star 65 let. V Ameriki je bil nad 18 let.

<b

Procházka. — Vsakemu bo izreden užitek, kdor si naroči te plošče.

GRŠKI ČASTNIKI PONEVERILI MILIJONE.

A tene, 5. novembra. »Chronos« poroča, da so grški častniki za časa vlade vojaške lige poneverili poldrug milijon drahem.

VOŽNJA ZRAKOPLOVA »PARSEVAL VI.«

Kiel, 5. novembra. Zrakoplov »Parseval VI.« se je dvignil včeraj ob pol 11. uri dopoldne s šestimi potniki ter je dospel v Flensburg ob tričetrt na 12. uro. Ena uro pozneje je zrakoplov nastopil vožnjo nazaj v Kiel z 10 potniki.

Ljubljanske novice.

MESTNO GOSPODARSTVO.

Večkrat smo že pisali o mestnem gospodarstvu naše Ljubljane; osvetlili smo, kako je prejšnji narodno-napredni občinski svet gospodaril. Navajali smo samo dejstva, vendar nas je bivši župan Hribar vedno počastil s popravki in vedno trdil, da ni res in zopet ni res, »Slovenski Narod«, uradno glasilo bivšega občinskega sveta, nas je tudi vedno napadal ter vedno trobil v svet, kako izvrstne misli in predloge je imel in kako izvrstno je gospodaril z občinskim denarjem bivši občinski svet z bivšim županom na čelu. Ena tako »izvrstna« misel je bila sezidanje hotela »Tivoli«. Stara »Švicarija« se je podrla in sezidala moderna stavba. Bivši občinski svet je dovolil za gradenje sto tisoč kron in naknadno potem še 20.000 kron. S tem je javnost mislila, da bodo ta vsota zadostovala in da se bo hotel »Tivoli« popolnoma dogradil. Vendar stvar je prišla drugače. Gradilo in gradilo se je vedno dalje, kar so danes naredili, so drugi dan podrli ali pa so sploh pozabili narediti. Na ledeno in shrambo so sploh pozabili, vodovodne cevi so v kleti tistega premora, kakor nega bi morale biti v drugem nadstropju; v kleti bi pa morale biti večjega premora; stranišče za dame je tako prirejeno, da bi morale dame skozi moško hoditi. Kleti bi morali zbetonirati, da bi voda ob deževju ne nastopala, kakor sedaj, ko nastopi voda do 60 cm visoko in je izključeno, da bi se vino dobro ohranilo. Dozdaj je stal hotel »Tivoli« mestno občino okroglo 200.000 kron. Sedaj gradijo ledeno in shrambo; sploh se skuša vsa stavba temeljito popraviti, da bo vsaj za rabo. To bo pa zopet stalo denar in sicer zopet okroglih 30.000 kron. Tako izgleda tisto gospodarstvo pri mestni občini ljubljanski. Potem pa še ta »kunština« pogodba z restavraterjem g. Kendo. Sedaj rabi restavrater g. Kenda dve leti prostore hotela »Tivoli«, vendar še ni plačal krajcarja najemnine mestni občini. G. Kenda ima s svojega obrtnega stališča popolnoma prav, da je napravil tako pogodbo, kajti, kako pride obrtnik k temu, da bo pokrival napake drugih. Odgovorni so pa tisti, ki so vso zgradbo v naglici napravili, namesto da bi preje svet, koder zgradba stoji in sploh načrte natančno preštudirali. Nekaj nezaslišanega je, ako se pozabi pri takem poslopu, ki naj bi predstavljal hotel »Tivoli« na shrambo in ledeno.

Ij Veliko ljudsko sklopično predavanje: Slovenci v Jeruzalemu priredi S. K. S. Z. v nedeljo, dne 13. t. m., ob 4. uri popoldne v veliki dvorani »Uniona«. Na sporednu so poleg dosedanjih tudi nove slike o slovenskih romarjih. Opozorjam na to krasno prireditev tudi ljubljanske okoličane.

Ij Čarobno burko »Repeštev« bode uprizorilo jutri, v nedeljo, dne 6. novembra, ob 6. uri zvečer na odru »Rokodelskega doma« katoliško mladeniško društvo. Ker so igre, ki se uprizarjajo v »Rokodelskem domu«, vedno dobro naučene in skrbno pripravljene, je pričakovati tudi pri jutrišnji predstavi lepega uspeha. Poleg igre so na sporednu prireditve katoliškega mladeniškega društva tudi tamburaške in pevske točke.

Ij Vzklicna obravnava dr. Tavčar—dr. Triller proti g. Ribnikarju se vrši pri deželnem sodišču 16. t. m. ob štirih popoldne.

Ij Razprava v pravdi Di Centa contra knezoškofu se je včeraj končala. Razsodba se razglasila pismenim potom.

Ij Prisega vojaških novincev in na domestnih rezervnikov se vrši jutri zjutraj na dvorišču infanterijske vojašnice.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri 6. novembra na zahvalno nedeljo pri veliki maši ob desetih: Missa solemnis (in A), Gradual »Domine, piae, venisti eum« in Te Deum, zl. Ant. Forster, Ofertorij »Veritas mea«, zl. V. Goller.

Ij Umetniška razstava. Radi nepričakovanih in neprijetnih ovirov se je izdaja ilustrovanih katalogov znatno zakasnila. Ker so pa v razstavi na posavnih umotvorih pritrjeni pojasnjevalni listki, obiskovalci gotovo ne bodo preveč občutili začasno pomanjkanje katalogov. Cenjenim inserentom pa se uljudno naznanja, da je »Generalnaanočna pisarna v Ljubljani« svoj posel točno opravila in da ni kriva tega zakasnjenja. Katalog bo izšel v ravno tolikem številu eksemplarov, kakor je bilo s početka namenjeno in ker se bo vsled svoje umetniške vsebine prodajal ne le pri razstavniških blagajnih, ampak tudi v bukvarnih v Ljubljani in drugod se njegovo razširjenje nikakor ne bo zmanjšalo, tako da cenjeni inserenti ne bodo trpeli nobene škode.

Ij Še enkrat Rejčeva zadeva. V Rejčevi zadevi radi umora svoje žene, šlo se je posebno za vprašanje, ali je Andrej Rejc dne 28. svečana t. l. med 8. in 11. uro zvečer bil doma v svojem stanovanju. Vzlic temu, da je več prič v kritičnem času video Frančiško Rejc v družbi svojega moža, so nekatere priče skušale ga s tem razbremeniti, da so izpovedale, da so slišale iz njegovega stanovanja v istem času glas harmonike. Kakor znano, imela je Jera Razpet, vdova ruderja v Idriji, intimno znanje z Rejcem, zatorej je bil sum, da je bila ona glede umora z Andrejom Rejcem v kaki zvezi, upravičen, a udeležba se ji ni mogla dokazati. Pač pa je Jera Razpet pred okrajnim sodiščem v Idriji po krivem pričala. Poizvedbe so podale sum, da je bila morebiti ona tista oseba, ki je v Rejčevem stanovanju na harmoniko potegnila. Bržkone znamenom dokazati, da ni ona bila v Rejčevem stanovanju ter da je zamogel le Rejc igrati, izpovedala je dne 9. marca t. l., da je bila ona takrat v podstrešnem stanovanju Terezije Lampetove, kar so pa druge priče zanikale, češ, da jo dne 28. svečana t. l. sploh ni bilo tam. Ona sedaj to priznava z izgovorom, da se je zmotila za en dan. Ona je pa tudi izpovedala, da ko je bila 28. svečana zvečer pri Lampetovih, je prišla domov Alojzija Krašna, katera je rekla, »da Rejc tako gode«. Ko je kasneje svoj zagovor popravila, da je bila 1. marca t. l. pri Lampetovih, torej niso mogle biti resnične te besede. Obdolženka je pa tudi učila čevljarskega valjence Cirila Vončina h krivemu pričevanju, kar je ta sam potrdil. On je po njenem nasvetu izpovedal, da ravno v istem času, ko je slišala priča Šulgaj pri Idrijci na pomoč klicati, je on z Rejcem pred straniščem govoril. Jera Razpet vedno poudarja, da ker je Rejc večkrat na harmoniko igrал, se je v dnevu zmotila. Sodišče jo je obsodilo radi krivega pričevanja na tri mesece ječe.

Ij Španski sleparji so se zopet začeli oglašati po naših krajih. Razni posetniki, trgovci in drugi imoviti ljudje dobivajo s Španskega pisma, v katerih se jim obetajo silni zakladi, ki so baje v zemlji zakanpani, ki pa se lahko dvignejo s pomočjo neznanega piska. Za to pomoč pa je treba plačati neko določeno svoto in to se ponavlja z raznimi pretvezami. Odveč bi bilo omenjati, da je vse samo sleparstvo. — Taka pisma je oddati politični okrajni oblasti.

Ij Zaradi prepovedanega povratka je bila včeraj aretovana 36 let stara Marija Debreljakova iz Preddvora na Gorenjskem. Izročili so jo okrajnemu sodišču.

Ij Deset oseb aretovanih. Včeraj je mestna policija aretovala deset oseb in sicer: dve zaradi postopanja in prepovedane igre; štiri zaradi beračenja; 1 zaradi poneverbe; 1 zaradi suma hudo delstva tatvine. Dninar Alojzij Šinkovec iz litijaškega okraja je bil aretovan, ker je sumljiv, da je v Mostah svoji gospodinji ukradel 140 K. Vse so izčeli pristojnemu sodišču.

Ij V cerkev se je pustil zakleniti. V noči na 2. t. m. je neznan tat siloma odprl dva nabiralnika v podružnici v Štepanji vasi. Tudi dva druga nabiralnika v omenjeni cerkvi je hotel odpreti, kar se pozna na ključavnicah, a se mu ni posrečilo. Tat se je moral zvečer v cerkev vtihotapiti, kajti po storjeni tatvini je šel iz cerkve pri stranskih durih, ki imajo znotraj lesen zapah.

AVSTRIJSKI PARLAMENT.

Zasedanje avstrijsko-ogrskih delegacij se konča 16. ali 17. novembra. Parlament bo pa sklican najbrže v torek dne 22. novembra. V parlamentarnem zasedanju se imajo sledče točke rešiti: spremenitev poslovnega reda ali podaljšanje sedaj veljavnega, obnovitev bančnega privilegia, budgetni provizorij in volitev delegacij za leto 1911. Deželní zbori prenehajo s svojim delovanjem sredi novembra.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA NA OGRSKEM.

Preteklo nedeljo so imeli uslužbeni južne železnice na ogrskih progah velik shod v Veliki Kaniži Shoda se je udeležilo do 800 železničarjev. Pred tremi leti se je železničarska organizacija sporazumela z upravo, da dobe enako plačo, kakor njihovi tovariši na avstrijskih progah. Ravnateljstvo pa do danes ni izpolnilo zahtev. Zato je omenjeni shod sklenil, da izroči ravnateljstvu spomenico, naj izpolni svoje obljube, če ne začno železničarji s pasivnim odporom.

ČEŠKA POLITIČNA VISOKA ŠOLA.

Poseben komite, sestavljen iz poslancev, visokošolskih profesorjev in učenjakov naznanja, da se je po dolgoletnih pripravah odločil, da prične v najkrajšem času z visoko šolo za politične znanosti. Na tej šoli bodo predaval strokovnjaki za vse one, ki hočejo javno politično delovati.

IZ SRBIJE.

Iz Zagreba se poroča, da je pred tremi leti izginilo iz kolodvora Mitrovice šest vagonov ogrske državne železnice. Te dni se je pa en voz te vrste v Belgradu našel. Bil je nanovo pobaran in z napisi v srbskem jeziku opremljen. Neka komisija je dognala, da je voz v resnici eden izmed ukradenih. Ravnateljstvo srbskih državnih železnic pa taki, da bi prišel voz z vednostjo iste v srbske roke.

TROEDINO CARSTVO?

»Berliner Tagblatt« poročajo iz Peterburga, da namerava cesar Viljem II. sprožiti misel zveze med Avstrijo, Nemčijo in Rusijo v varstvo monarhične ideje zoper prevrat, ki se čezdalje bolj razširja.

Telefonska in brzjavna poročila.

DIJAŠKI NEMIRI NA DUNAJU.

Dunaj, 5. novembra. Rektor živinodržavniške šole Czermak je ob priliku svoje inavguracije odredil, da smeta razun nemškonacionalnih korporacij prisostvovati inavguraciji tudi po dva zastopnika katoliških in slovanskih društev v barvah. Ko so nemškonacionalni dijaki to izvedeli, so sklenili, da inavguraciji ne bodo prisostvovali. Zbrali so se na dvorišču in priredili demonstracijski bumel. Ko so prišli nekateri katoliški dijaki v barvah, so se nositelji nemškonacionalne kulture divje vrgli nanje in jih pretepal ter zapodili. Na intervencijo rektorjevo je pridrvelo 50 policistov. Dijaki so zagnali velikanski krik in pretili policiji ter jo napadli, tako da ji je moral priti v pomoč drug oddelek in so več dijakov aretrirali. Dijaki so začeli še bolj razgrajati, vsled česar je prišel tajnik visoke šole in se pomenil s policijskim komisarjem, da straža odide. Dijaki pa zahtevajo, da se vsi njihovi tovariši izpuste, preje ne zapustijo dvorišča.

POGREG RAJHENBURŠKEGA OPATA.

Rajhenburg, 5. novembra. Včeraj je dospelo iz Francoskega v Rajhenburg truplo rajnega opata. Po blagoslovilju na kolodvoru je vodil sprevec proti samotanu dekanu z dekanjsko duhovščino. Prijor z menihom je prišel nasproti do meje samostanskega posestva, nakar se je truplo drugič blagoslovilo. Pogreb opata se bo vršil v pondeljek ob pol 10. uri.

ŠKOFOVSCHE KONFERENCE.

Dunaj, 5. novembra. Danes so se tu v knezoškofijski palači začele avstrijske škofovskie konference. Pred začetkom prve seje so vsi navzoči prisrčno čestitali predsedniku, kardinalu Gruschi, ki je dopolnil 90 let svoje starosti. Med drugimi so navzoči metropolit dr. Sedej in škof Napotnik.

IZMIŠLJOTINE O RAZGOVORU S STJEPANOM RADIČEM.

Zagreb, 5. novembra. Te dni je priobčil »Budapesti Hirlap« razgovor svo-

jega poročevalca z vodjo hrvaške kmečke stranke. Trditev »Budapesti Hirlap«, da se je Stjepan Radič izjavil, da so bile volitve na Hrvatskem čiste, tako čiste, da bi bolj čiste niti na Angleškem ne mogle biti, je popolnoma nerensčena.

ČEŠKONEMŠKA POGAJANJA.

Praga, 5. novembra. Danes se je potolaj za spravo nekoliko izholjšal. Odsek je rešil vse paragrafe deželnega reda in upa, da bo mogel do danes zvezcer postaviti končno redigirati. Baerenreither je izjavil, da upa, da se bodo vse težko premagale, ali pa vsaj delni vspeh dosegel.

OBSTRUKCIJA V MORAVSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Brno, 5. novembra. Obstrukcija nemške in soc. demokraške manjšine traja dalje, ker so se pogajanja med manjšino in češko večino razbila. Včerajšnja seja je trajala do danes tretje ure zjutraj.

IZPREMEMBE V TURŠKI DIPLOMA-CIJI.

Carigrad, 5. novembra. Na mesto Naum-paš, ki gre v pokoj, prevzame mesto pariškega poslanika Rifaat-paša.

NEMIRI NA ŠPANSKEM.

Pariz, 5. novembra. Tu je bila razširjena vest, da je španski kralj Alfonz XIII. umorjen. Neka depeša iz Madrida pa je to vest označila za neutemeljeno.

Madrid, 5. novembra. Ker se za jutri boje velikih nemirov štrajkovcev v Barceloni, je vladu v Barceloni in okoli nje koncentrirala 15.000 vojakov. Zaprli so tudi veliko agitatorjev.

Kašljajoče osebe opozarjam na oglas Thymomel scillae, to je preparat, katerega večkrat zdravnik priporočajo.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morja 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

ur	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predvaha v 24 urah v mm
4	9 zveč.	725,0	9,0	sl. jvzh.	del. jasno	
5	7. zjutr	726,8	5,0	sl. svzh.	pol. obl.	9,2
2	pop	726,0	9,1	sl. jvzh.	dež	Srednja včerajšnja temp. 7,6° norm. 6,4°.

Anton Šarc Ljubljana

Selenburgova ulica Štev. 5

na vogalu Kraljove ulice (nasproti glavne pošte).

Znano najboljše platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Sveti carske vezenne.

Tolažilo bolnikov

je lekarnja Salošcerja

STELLA FLUID

Proti revmatizmu, protinu, trganju po udih, revmaticnemu glavoboli in zoboboli je Stella Fluid neprečenljiva vrednost. Učinek presestljiv. Od mnogih združnikov priznani in odlikovan od lisoč priznanih pisem. Samo cristino z zvezdno znakom, 12 majhnih ali pa dv. junatti stekl. n. K 5—, 24 majhnih ali 12 dvojnatih steklen. c. K 85 fra ko pošita edino izdelovanje lekarne S. Salošcer, Zvezdna lekarna, D. L. Tuzia st. 46 Bosna. Za trdrovratne želodčne bolezni in motenje prehava je najboljša želodčna sol „Stella“. — Skatilica K 1—, 6 skatilic K 5—. Obe sredstvi sta ljudski in domaci zdravili in bi jih ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker sta tudi zaklad za zdrave.

3243

Kurzi efektov in menjic.

dne 4. novembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9315
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9675
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9675
Avstrijska zlata renta	11545
Avstrijska kronska renta 4%	9310
Avstrijska investic renta 3 1/2%	8285
Ogrska zlata renta 4%	11120
Ogrska kronska renta 4%	9160
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8100
Delnice avstrijsko-ogrsko banke	1862
Kreditne delnice	16475
London vista	24072 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11752 1/2
20 mark	2351
20 frankov	1907
Italijanski bankovci	9485
Rubliji	2541/4

vožnja s Cunard Line

H 544 52 Bližnji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Pannonia 15. nov., Ultonia 29. nov., Carpathia, 20. decembra
iz Li-verpoola: Lusitanija, načevčji in najlepši parnik, 17. 12. 1910, Mauretania, 19./11., 10./12. 1910.
Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.
Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180—za odraslo osebo vštevši davek in K 100—za otroka pod deset let vštevši davek.

Kaj je vse mogoče

napraviti iz Pekatet, razvidi vsakdo, kdor si naroči kuhrske knjige, ki jo vdobi brezplačno pri Prvi kranjski tovarni testenin v Ilir. Bistrici.

Kina-Železnato vino Malaga

steklenica 2 kroni.

Prašek zoper bledico in kroglice

izborni krepilno sredstvo za kri,

skatilica 2 kroni.

Prsni in pljučni zeliščni sok

izvrsten proti kašlu in težki sapi itd.,

steklenica 1 K 20 vin.

Kri čistilni čaj in kroglice

po 80 vin.

Caj zoper protin v zavojčkih

po 80 vin.

Balzam za protit-trganje in za živce

izborni. bolečine lajšujoče vribalno sredstvo,

steklenica 1 kro.

Strup za ščurke, miši in podgane

3256 1 se dobi iz lekarne

L. HERBST, Pliberk, Sp. Koroško.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano

črno Dalmatinsko vino

najboljše sredstvo 2501

,KUĆ

4 steklenice (5 kg) franko K 4—

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

V Vodmatu je po nizki ceni naprodaj ena na novo zgrajena

hiša

z obsežnim prostorom, z tako ugodnimi pogoji; hiša je za eno stranko. Izve se pri lastniku na Selu st. 30, pošta Moste.

3240

R. Worm prej J. Kolar, Ljubljana, Mestni trg 9.

Ognjevarna garaža za avtomobile. Strokovno

primožanje koles, motornih koles itd. itd.

Mehanična delaonica. Na finijski zavod za

pobakenje, poniklanje in emaliranje. Specjalna

trgočina za gumijevo blago. Popravila po naj-

novejšem elektr. načinu. Bogata zaloga prima

galos, koles, motornih koles, avtomobilov

itd. itd. Vse v to stroko spadajoče kirurgične,

tehnične in športne predmete. Najnovejše konkurenčne cene. Solidna posrežba.

Za dame ženska posrežba.

Ustanovljeno leta 1891.

3257 3-1

Pozor sadjerejci! Redka prilika, ugodni čas!

200.000 dreves

usakovrstnih imata napredaj zaradi opustitve umnega sadjarstva, n. pr. hruške, jablane, črešnje, kostanje, orehe, slive itd. Na prodaj je tudi 3000 kg Ananas jabolk.

IVAN GERJOVICH, veleposesnik, Dobova :::: pošta in postaja Dobova.

3250

Globoko potrtim srcem javljam v svojem, kakor tudi v imenu vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da je naša nepozabna iskreno ljubljena soproga oziroma mati in stará mati gospa

Ana Bernik, roj. Benedik

danés dopoldne ob 11. uru po kratki mučni bolezni v starosti 74. let zaspala v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v nedeljo 6. novembra ob 1/24. uri na pokopališče na Bledu.

Nepozabno rajnico priporočam v blag spomin in pobožno molitev.

NA BLEDU, 4. novembra 1910.

Dr. Janko Benedik
polkevni zdravnik v pok. in okrožni zdravnik sin.

Brez vsakega posebnega naznanila.

3242

Vsem dragim sorodnikom, priateljem in znancem naznanjamо pretužno vest, da je naša preljubljena in nepozabna soproga in mati, gospa

Barbara Benkovič roj. Petrič

danés ob pol 6. uru zutru, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti v 29. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bode vršil v nedeljo dne 6. novembra t. l. iz hiše žalosti na pokopališče v Blagovici.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Blagovici. Predrago rajnico priporočamo v prijazen spomin in molitev.

Blagovica, 4. novembra 1910.

Franjo Benkovič,
soprog.

Bojan, Zora in Mirko,
otroci.

Ogromni denar prihranite!

Pri nakupu manufaktturnega blaga, ako kupite sedaj v trgovini

I. Grobelnik-a Ljubljana, Pred Škofijo

Ker opustim že koncem t. l. svojo trgovino, se bode

od 7. novembra
1910 naprej

vse manufaktурno in modno blago, veliko sukna in raznovrstne tkanine oddajalo

globoko izpod navadnih cen.

Ne zamudite prilike! Vse blago je prosto ogledati, nikdo ne bo siljen kupiti.

Pozor!

3258

Za gosp. trgovce, krojače in šivilje je prilika, večje partie po izvanredno malih cenah nabaviti!

ZIMSKO PERILO

za gospode, dame in otroke, bluze, spodnja krila, hiše halje, nočne čevlje, vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3012

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostol. Veličanstva.

40. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v drž. zboru zastopanih kraljevin in dežel. Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje: 20.738 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 629.000 kron.

Glavni dobitek znaša 200.000 kron

Srečkanje nepreklicno 15. decembra 1910. — Ena srečka stane 4 K. Sr. čke se dobe pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtssstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, bračovnih in železniških uradilih, v menjolnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se posiljajo postnine prost.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za državne loterije.)

Ženitna ponudba

Za 30 letnega čvrstega vdvoca na Kranjskem, lepe zunanjosti, industrialec in veleposesnik z večjim premoženjem, s 15.000 K letnega dohodka išče se zavedna Slovenka, gospica ali mlada vdova brez otrok, s primernim lastnim premoženjem, iz dobre družine, pridnih staršev, gospodarsko lepo vzgojena, dobroščna, ki bi bila zmožna biti desna roka in ljubeča žena dobremu možu.

Le resne ponudbe se sprejemajo, če mogoče tudi s sliko, ki se takoj vrne, pod šifro: Januar 1911 na upravnino "Slovenca".

Stroga tajnost pod častno besedo zajamčena.

3252

(4)

Organist in cerkovnik

se sprejme takoj pri Sv. Juriju ob Pesnici nad Mariborom.

Ponudbe na Cerkveno predstojništvo.

3251

Najnovejša trgovina glasovirjev 2711 G. F. Jurásek prvi in edini česko-slov. uglaševalci glasovirjev trgovec v Ljubljani, Poljska c. 13. kjer je povečal svojo zalogu priprorača glasovirjev, pianine, harmonije nepresečne v dobrri kakovosti glasu in solidni sestavi edinole slovanski izdelki od 450 K višje, harmoniji pa od 150 K višje. Vsa v to stroko spadajoča popravila, kakor tudi uglasevanja vseh sistemov glasovirjev izvršuje po tako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Imenovana tvrdka vzame stare glasovirje v račun za najvišjo ceno ako se pri nji kupi nov glasovir. Za vsak pri njej kupljeni instrument jamči imenovana tvrdka 10 let. „Glasbeni Matici“ in drugim slov. zavodom uglasuje glasovirje edinole koncesionirana tvrdka Jurásek.

NOGAVICE

različne volilate in paučnate se izdelujejo v Lescah štev. 54.

Ker je delo na stroju hitro in fino, zato so nogavice zelo poceni. Naročniki, ki dajo volno, dobe nogavice skoro zastonj. Poskusite! S tem si prihranite dolgočasno in trudopolno delo z rokami.

Ne zamudite! Gotovo Vam ne bo žal!

Čudež industrije!

Le K 5-

stane zajamčeno 14 karat. zlat prstan s pravim diamantom.

Le K 5-

stane krasna ameriška žepna ura iz double-zlata, ki se skoro ne loči od pristnega zlata, s 36 urnim antimagnetiškim koljem, s sekundnim kazalcem, natančno idoča, 3 letno jamstvo.

Vdova Marija Holzer

Krajkov št. 22, Gertrudgasse št. 29.

3249.

Ne išči v tujini, kar najdeš doma!

Vedno najnovejše damske voljeno blago, tu- in inozemsko sukno za gospode, perilne parhente, kotone, zastore, preproge vse vrste, odeje, moško letno in zimsko perilo, kravate, nogavice, rokavice izvrstne kakovosti po vsaki poljubni ceni.

Posebno priporoča svojo veliko zalogu šifona, platna, brisalk, namiznega perila, ter vezenine za nevestine opreme.

3241

Manufakturna trgovina I. KOSTEVC, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Vzorci poštne prosto.

Cene strogo solidne.

Katoliška Bučvarna v Ljubljani.

Spillmannove povesti:

Zanimivo pisane Spillmannove povesti so običe priznane kot berilo ne samo za mladino, temveč tudi za odraščene, in kakor malokater druge navajajo k edinstvenemu in hravo-lepemu življenju. Te povesti imajo tudi mnogo poučnega jedra.

1. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike.** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. K — 40, vezano K — 60.

2. zvezek: **Maron,** krščanski deček z Libanonoma. Povest iz časa zadnjega velikega pregnanja kristjanov po Družih. K — 40, vezano K — 60.

3. zvezek: **Marijina otroka.** Povest s kavkaških gora. K — 40, vezano K — 60.

4. zvezek: **Praški Judek.** Povest. K — 40, vezano K — 60.

5. zvezek: **Ujetnik morskega roparja.** K — 40, vezano K — 60.

6. zvezek: **Arumugam,** sin indijskega kneza. Dogodljaj spreobrnjenega indijskega princa. K — 40, vezano K — 60.

7. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigradska povest iz 17. stoletja. K — 60, vezano K — 80.

8. zvezek: **Tri indijanske povesti.** I. Namameha in Vatomilko, II. Tashko, mladi misijonar, III. Zadnja pot O. Renéja. K — 60, vezano K — 80.

9. zvezek: **Kraljičin nečak.** Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. K — 60, vezano K — 80.

10. zvezek: **Zvesti sin.** Povest za vladke Akbarja Velikega. K — 40, vezano K — 60.

11. zvezek: **Rdeča in bela vrtnica.** Rdeča vrtnica ali mladi mučenec iz Singapura. Povest iz jutrova dežele. — Bela vrtnica ali mlada sposavnalka. K — 40, vezano K — 60.

12. zvezek: **Korejska brata.** Crtica iz misijonov v Koreji. K — 60, vezano K — 80.

13. zvezek: **Boj in zmaga.** Povest iz Anama. K — 60, vezano K — 80.

14. zvezek: **Prisega huronskega glavarja.** Povest iz starejše misionske zgodovine kanadske. K — 60, vezano K — 80.

15. zvezek: **Angel sužnjev.** Brazilnska povest. K — 40, vezano K — 60.

16. zvezek: **Zlatokop.** Povest iz misionskega potovanja po Alaski. K — 60, vezano K — 80.

17. zvezek: **Prvi med Indijanci** ali vožnja v Nikaraguo. Povest iz časa odkritja Amerike. K — 60, vezano K — 80.

18. zvezek: **Preganjanje indijanskih misijonarjev.** K — 60, vezano K — 80.

19. zvezek: **Mlada mornarja.** Povest iz Kajene. K — 60, vezano K — 80.

Za našo mladino. — Koristno berilo je najboljši pripomoček

dobri vzgoji. — Najbolj priporočljive so

dobre povesti za mladino, ki imajo pa poleg zanimive pripovedne vsebine tudi to prednost, da blažijo in vzgajajo srce, bistrijo um in vzbujajo zdravo domislijo; med najboljše v plemenitem, nepokvarjenem krščanskem

duhu pisane spise prištevamo sledeče:

i Za Miklavža:

Robinzon starši. Povest s podobami za otroke. K 1:40. To je stara krasna povest o Robinzonu v novi obliki z okrajšanim besedilom in izredno dobro pogodenimi večbarvnimi slikami; lepšega berila in bolj priporočljive knjige za nazorni pouk naše mladine ne poznamo.

V zverinjaku. Knjiga s podobami za otroke. K — 90, nalepljena na trdem kartonu K 1:50. Lepa knjiga, ki nudi otrokom ne le mnogo zabave, temveč tudi zanimiv nazorni pouk iz naravoslovja. Lahke pesmice nudijo kratek opis naslikanih živali.

Hitra vožnja po železnici. Knjiga s podobami za otroke. K 1:60. Lepa večbarvna slike in poleg njih kratke, otroškemu razumu primerne pesmice, so, otrokom v pouk in jim napravijo veselo iznenadenje.

Slovenski ABC v podobah. K — 80, vezano K 1:20. S pomočjo te knjige se nauči otrok igraje brati. Lepo izvršene slike služijo otrokom tudi za nazorni pouk.

Krasno darilo odraščeni mladini:

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Cena: K 4—. To je izredno važna in koristna knjiga za ves slovenski narod.

Pozor!

3255

Pozor!

Pokusite pri našem zastopniku gospodu

A. Švara,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 6

naše izborne pridelke

jabolčnik

letnik 1908 in 1909, kakor tudi ostale vrste jabolčnika, ki so najcenejša in najbolj zdrava piča.

Priporočamo tudi najfinješ namizno sadje.

Sadjarstvo Karolinski dvor.

Zaradi ogromne zaloge pod lastno ceno

priporoča 3252 (3)

zalogo narejenih oblek in konfekcijo za dame

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič,

Ljubljana, Mestni trg štev. 5.

Elektroradiograf „IDEAL“

SPORED: Od sobote 5. do torka 8. nov.

1. Trdnjavsko topničarstvo. (Originalno.) —

2. Dogodek iz 1. 1870. (Drama.) — 3. Makso zgreši nadstropje. (Komično.) — 4. Hasan Abdal. (Po naravi.) — 5. Luka dobi nogomet v dar. — Dodatek ob 7. in 1/2 9. ura zvečer: 6. V Braniboru. (Po naravi.) — 7. Francesca da Rimini. (Iz Dantejeve „Nebeške komedije“.) — 8. Rigadin zaljubljen v igralko. (Komično.) — Vsak ponedeljek in petek od 6. do 10. „Sl. Filarm.“ 3017

Delo si prihranite

pri nakupu dobro doma izdelanih predpasnikov za otroke in za odrasle, katere najdete v veleniki izbiri okusno narejene v Ljubljani,

Medarska ulica pri **Miklavžu.** 2800 (10)

Šmida Krištofa spisi:

1. zvezek: **Ljudevit Hrastar.** — Golobček. Poslovenil P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

2. zvezek: **Jozafat, kraljevi sin Indije.** Poslovenil P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

3. zvezek: **Pridni Janez in hudočni Mihec.** Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezano K — 80, trdo K 1—.

4. zvezek: **Kanarček.** — Kresnica. — Kapelica v gozdu. Poslovenil P. Hugolin Sattner. Mehko vezan K — 40, trdo K — 60.

5. zvezek: **Slavček.** — Nema deklica. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan K — 40, trdo K — 60.

6. zvezek: **Ferdinand.** Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

7. zvezek: **Jagnje.** — Starček z gore. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan K — 70, trdo K — 90.

8. zvezek: **Pirhi.** — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (državina). Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

9. zvezek: **Hmeljevo cvetje.** — Marijina podoba. Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

10. zvezek: **Ludovik, mladi izseljenec.** Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

11. zvezek: **Najboljša dedčina.** — Leseni križ. Posl. P. F. Hrovat. Mehko vezan K — 40, trdo K — 60.

12. zvezek: **Rozal Jelodvorska.** Izdalno „Katol. tiskovno društvo v Ljubljani.“ Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

13. zvezek: **Sveti večer.** Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

14. zvezek: **Povodenj.** — Kartuzijanski samostan. Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

15. zvezek: **Pavilna.** Poslovenil Fr. Salezij. — Mehko vezan K — 60, trdo K — 80.

Taras V. Iz raznih stanov. Pesmice (ponatis iz „Vrta“) K — 25.

Angelček. Otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. (Anton Kričič.) — Vsak letnik je zase celota in zelo primeren za darilo otrokom; velja vezan samo K 1—. Dobri se

„Slovenska Straža.“

Novi ustanovniki.

Prva ustanovnica je postala Dekliška Marijina družba v Sori. Ganilo nas je to plemenito dejanje vrlih Marijinih hčer, ki kliče: »Sestre posnemajte nas! Žrtvujte tudi ve na oltar domovine!« Naj ne ostane le glas vpijočih v puščavi! — Pristol je kot ustanovnik k ljubljanski moški podružnici g. profesor in kanonik Ivan Svetina z zneskom 200 K. Stolni prošt premil. g. J. Sajovic je pristopil k »Slovenski Straži« kot ustanovnik z zneskom 200 kron.

Slomškov dar po 20 K.

142. Janez Hutter, profesor veronauka, Celovec, 20 K.

Slomškov dar čez 20 K.

Ivan Kogovšek, kaplan, Boh. Srednja vas — za neko »povračilo« — 22 K. Vesela družba, zbrana v Zagorecih pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah ob priložnosti blagoslavljanja krasne kapeli M. B., 24 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Ivan Kunšič, kurat, Serpenica, 5 K; Janez Zupanc, svatba I. Zupanc, Međojnice, 7 K; Pri treh puhičnih, 6 K 20 vin.: Alojzij Mušič, Stari trg pri Ložu, 1 K; Anton Pepe, Slov. Jurij ob Taboru, 6 K; Vipavski Orel, Vipava, daruje »Slov. Straži« v trajni spomin ob priliki poroke br. podpredsednika vipavskega Orla z Bogomilo Marijo Kodretovo 10 K; Gospodična Jožica Radolič nabrala v veseli družbi pri g. Pušenjaku v Št. Ilju v Slov. Goricah 10 K 02 vin; Inžener Srnec 10 K; Neimenovan doktor 2 K; S. Rodič, Slavina, nabral na ustanovnem shodu Orla v Št. Petru na Krasu 15 K; A. Abram, kurat, Št. Peter na Krasu, 5 K.

Sklad Mohorjanov 1910.

1. Mohorjani v Gorjah po g. Josipu Miklavčiču, župniku, 3 K; 2. Mohorjani v Volšperku po g. P. Evgeniu Merše, 1 K 20 vin.; 3. Mohorjani na Otoku po I. Petermanu, župniku, 4 K; 4. Mohorjani v Divači po Josipu Čepav, 70 vin.; 5. Mohorjani v Logeh po Valentinu Knavs, vikarju, 3 K; 6. Mohorjani podružnice »Slov. Straže«, Križe pri Tržiču, 8 K; 7. Mohorjani v Kožbani 2 K 30 vin.; 8. Mohorjani na Liveku po I. Batič, kuratu, 6 K.

X X X

Pri zadnji seji glavnega odbora »Slovenske Straže« je bilo v razpravi toliko nujnih potreb, da potrebujemo podvojene slovenske požrtvovalnosti. Slovenci, vvi na pomoč »Slovenski Straži« — vsak naj žrtvuje kolikor more, da s skupno požrtvovalnostjo rešimo, kar se še rešiti da. Nujno je treba velikih žrtev! Prosimo — spominjajte se vsak čas »Slov. Straže!«

KOROŠKI DEŽELNI ZBOR.

Včeraj je stavil v koroškem deželnem zboru poslanec Huber v imenu upravnega odseka predlog, da se koroška krajevna občina Rožek razdeli v dve občini. Kljub temu, da ni občina sama nobenega predloga v tem smislu vložila in da je poslanec Grafenauer temu ugovarjal, da s tem deželni zbor občini izdatke zviša, je večina ta predlog sprejela. Kaj je pravi vzrok, da hoče deželni zbor občino raztrgati, pa je odkrito povedal dr. Angerer, ki je dejal, da se mora ta ločitev iz narodnih vzrokov speljati, češ, da imajo nemški trgovci pri volitvah vsled terorizma Slovencev veliko trpeti. Poznamo dobro nemškega volka! Koroški deželni zbor nima drugih namenov, kakor da čimprej koroške Slovence s sveta spravi in zato vsako priliko porabi, da slovenske občine v nemčurske roke izroči. Vendar upamo, da ne bo s tem še konec koroških Slovencev.

MATTONIJEV
GIESSHÜBLER
naravna alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh boleznih

sapah in prebavnih organov,

pri protein. želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.

Najboljša dijetetična in osvežujoča piča.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, Želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varhi

Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastnerju, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452-49

J. KORENČAN
Ljubljana, Stari trg 5
trgovina norimberškega in galanterijskega blaga na drobno in na debelo
Velika zaloga pleterin
kakor: srajce, spodnje hlače, nogavice, maje, otročje oblike itd. itd.

Dr. Ivan Benkovič
odvetnik v Celju
sprejme takoj

odvetniškega Substituta

Plača po dogovoru. 3235

Due veliki, prostorni

kleti

porabni tudi kot skladišči, se takoj oddasti.
Poizve se pri oskrbniku hiše Turjaški trg št. 2,
pričilje, desno. 3237

STANOVANJE

z dvena sobama, predsobo in kuhinjo se za februarjev termin odda mirni stranki. Več se poizve pri Aleksandru Götzl, Wolfsova ulica 1. 3239

Bukovi in topolovi hlodni

v dolžini do 2 1/2 m in močni 30 cm in več, v vsaki množini **se kupijo**. Ponudbe s ceno od bližnje železniške postaje proti takojšnjemu plačilu na S. M. Rübner, veletrgovina z lesom, Dunaj II/2, Kaiser Josefstr. 39. 3198

Edina slovenska kislava voda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izbornno zdravilo

za katare v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehürju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izbornno zdravilna, temveč je tudi osvežujoča

namizna kislina voda.

Odlivovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj (Koroška), kjer se dobre tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatinu! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislino vodo. 2921

Premembra temperature in vremena

povzroči kašelj, hribovost in katare Blagodejni učinek zdravniško priporočenega sredstva

Thymomel Scillae

iste olajšuje in odstrani.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika pri steklenici K 2-20. Po pošti franko proti naprej posiljavati K 2-90. 5 steklenice proti naprej posiljavati 7 K. 10 steklenice proti naprej posiljavati 20 K.

Izdelenje in glavna zaloge v

B. FRAGNER-ja lekarni

c. i. kr. dvor. dobavitelja Praga-III, št. 203.

Dobiva se v vseh lekarnah, Peizer naime sredstva, Izdelovalna in varstvena znamka.

F. P. ZAJEC

optik in urar Stari trg.

Damskemu svetu

toplo priporočamo

Pilnáčkovo posebnost

telefino toaletno milo

LANOL

ki tvori in ohranja krasno in svežo polt!

LANOL se dobiva v Ljubljani pri sledečih tvrdkah:

Fran Češnovar, Dolenjska cesta; B. Čvančara, Selengurbova ulica; Emil Dobrič, Prešernova ulica; Fr. Iglič, Mestni trg; Ivan Jelčin, Rimská cesta; Ant. Kanc, Židovska ul.; Ant. Krisper, Mestni trg; J. Krivic, Dunajska cesta; Leskovic & Meden, Jurčičev trg; T. Mencinger, Sv. Petra cesta; Matej Orehek, Kolodvorska ul.; Vaso Petričić, Mestni trg; Ivan Podboj, Sv. Petra cesta; Fran Sark, Marije Teresije cesta; Berta Sevar, Sv. Jakoba trg; Mg. Ph. R. Sušnik, Marijn trg; A. Sušnik, Zaloška cesta; A. Sarabon, Zaloška cesta; Anton Škof, Dunajska cesta; Josip Sporn, Sv. Petra cesta; Anton Verbič, Turjaški trg. V Gorici: Ivančič & Kurincič, Toroš Drobnč in drug. V Kamniku: Anton Slatnar. V Kranju: Z. Kranjc, Peter Majdič, J. E. Potrebin, V Trstu: Vekoslav Plesničar. V Postojni: Jernej Kogej. V Trbovljah: Ivan Kramer. V Zagorju ob Savin Rudolf Ahčan. 3126

J. Pilnáček,

tovarna za toaletna mila in perfume, tovarna za voščene in polvoščene, za stearinove in parafinove sveče.

Kralj. Gradeč (Češko).

Slovensko abecedo
za ženska ročna dela

pripravila Milena Kiferle, učiteljica ženskih ročnih del v Medvodah, sedaj v Ljubljani na Dolenjski cesti št. 21. 3246

České rodiny prosí pracovité české děvče

o místo k nastoupení 15. t. m.

Nab. prosí Ludmila Fabianova, Idrija. 3247

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Za žene in dekleta

je lepo sukneno in modno blago v veliki izberi v nad 40 let obstoječi gvatnati trgovini.

R. Miklauč, Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 5.

Vzorce na zahtevo poštne prosto.

Vinotoc Mestni trg štev. 13

ustanovljen 1856

priporoča svoja izvrstna namizna

vina po 56, 88, 96 in 128 vin.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let.

Rna Hofbauer

imejitevna zaloge cerkvene obleke in orodja

Ljubljana, Wolfe ul. 4

si usaja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretje, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljam, da je najpomembnejša poštovanja, prosim, da se pri 2587 naročili izdeli ozkrati za prvo domačo vrado.

26-1

Pozor, obrtniki!

Na prodaj je

hiša v Zg. Šiški 38

s 4 stanovanji, ima tudi vrt, na lepem kraju. Cena je nizka, samo K 7000. — Več pove lastnik Ivan Čibej, posestnik Kleče pri Ljubljani.

3159

Sode iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni

Sode

od finega šnirita
vinski sode

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne spirta za fini spirit in za vino pripravljeni, za vsako vino izborni, takoj rabljivi, z kar se jamči, odda v velikosti po 500, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeč, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizki cen

Iv. A. Hartmann naslednik

Avg. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne,
točna postrežba.

FR. MILLY & DR.

u SREDNJIH GRIMELJNIH pri LJUBLJANI

..... Pisarna u Ljubljani, Resljeva cesta štev. 2

priporoča zarezano opeko, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd. najboljše kakovosti in v poljubni množini. Za trpežnost zarezane opeke I. in II. vrste se jamči najobširnejše.

Kupite Kašelj

če imate: hričavost, katar in zasljenje, oslovski in dušljivi kašelj nič druga, kakor fino dišeče:

Kaiserjeve prsne karamele s „tremi smrekami“

— 5900 notarsko poverjeni izpraveval zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh.

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojek 60 vinarjev.

Dobi se: Ljubljana, lekarne: Trnkoczy, Sušnik, Piccoli, Leustek, Bohinc, Čižmar; drogerije: Kan, Cvančara (Adrija); — Lekarne: Pirk, Idrija; Bergman Novo mesto; Andrijančič, Novo mesto; Hus, Vipava; Wacha, Melika; Roblek, Radoljica; Brilli, Litija; Savnik, Kranj; Bacmarik, Postojna; Močnik, Kamnik; Burdich, Skofja Loka; Roblek, Tržič; Koželj, Jesenice. 42

Perje za postelje in puš

2587 priporoča po najnižjih cenah 52-1

F. HITI pred Skofijo 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avtomatične za gostilnicarje pripravne, priporoča

Ivan Bajželj, Ljubljana

Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).

Ravnokar so izleži najnovejše plošče 25 cm. premere po K 3-50, 1000 igel samo 2 K. — Ceniki na zahtevo franko.

Velika, svetla, meblovana

mesečna soba

s posebnim uhodom se odda s 15. nov. na Cojzovi cesti 9, 1. vrata 6.

3208 3

Sodi

dobro ovjenjeni, stari in novi, veliki in majhni so naprodaj pri

3191

Iv. Buggenig-u,
sodarski mojster
v Ljubljani, Cesta na Rud. železnico 5.

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Wezenje poučujemo brezplačno.

: Adlerjevi :
pisalni stroji.

Ceniki zastonji in franko.

Singer-jevi šivalni stroji

so najbolj sposobni za vsako gospodinjstvo in : za vsako delavnico :

484 24-1
Udobna odpakila.

Pri placilu v gotovini
popust.

Dobe se v vseh naših prodajalnah

v Ljubljani samo 4 Sv. Petra cesta 4

SINGER Co.
akc. družba za šivalne stroje.

! POZOR !

Kdo želi imeti dobro uro, naj zahteva z znakom

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudru
trgovca in izvajalca v Ljubljani delničar in zastopnik švicarskih tovar. „Union“ v Bleiu in Genovi.

700 Uhani, prstani, briljanti. (1)
Svetovnoznamo najfinje blago po najnižjih cenah.

Alfonz Breznik

c. kr. zapriseden izvedene in učitelj „Glasbeni Matice“ Ljubljana, Kongresni trg štev. 13, (poprej Gradiste štev. 1.)

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun, tudi speciale in muzikalij. Njaznovrs nejsa zbirka in najcenej izposojevalnica pravstnih klavarjev in harmonijev.

Prodaja na najmanjje obroke. — Ugodna zagona, - 10 letno jamstvo. — Generalno zastopstvo dvorne in komorne tvrdke Cenka, Räslar, Steizhammer, Hözzi & Heitzman, Manborg, Horngel in dr.

Popravila in ugaševanja vseh glasbil

sorejame nojnem. — Vsak instrument

moje zaloge je na skrbnejše preizkušen.

cenoposeljno pošte

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelje K 2-80, beljega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg belega do 10 kg.

Dovršeno poselje boščo napolnjene,

iz zelo gostega, jako trpežnega redčega,

modrega, belega ali rumenega inči-nansing-blana i pernice vel. 180×116 cm z blazinami, velikost 80×58, napolnjena z jalo, lepim, mehkim perjem K 16, vzhodnica K 3-50, 4. — Pernice 180×140 cm velike K 15, 18-20; vzhodnica 90×70 ali 80×80 cm K 4-5, 5-5-5. Spod pernice iz grada 180×116 cm K 15, 15. Razpoložljivo povzeta pošta, prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešeči Št. 1009. Češki les.

Za neugajajoč denar nazaj ali se blago zamenja: — Ceniki o živincih, odejih, prevlekah in vsem drugem poseljnjem blagu zastonji in poštne prosto.

2293

Ivan Jax in Sim

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

3-64 52-1

Kolesa iz prvih tovar. Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Švalni stroji

parna opekarna in tovarna zarezane opeke

Pozor!!

Najnovejši in najfinjejni

pletilni stroj

za jopic, nogavice itd. nudi vsakomur

dober in trajen zaslužek

Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd. 2168

Franc Kos, Ljubljana, Sodna ulica 3

mehanična industrija pletenja modne konfekcije.

Prospekti in ceniki brezplačno.

Globin

Vsak lahko dobí

tako iz mesta, kakor z dežele

zlatnino

kot zlate in srebrne žepne ure in vežice, prstane, uhane itd.

na obroke

pri zlatarju

J. Vecchiet

v Ljubljani, naspr. glavne pošte.

Cene zmerne. Postrežba točna.

2714

Lepo stanovanje

se odda za november-termin, obstoječe iz 5 sob z vsemi pritisklnimi in porabo vrtu v II. nadstropju, Bleiweisova cesta štev. 1a. Natančnejše se pozive pri hišniku ali lastniku istotam.

2940

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. — Priznano fina kuhinja. — Izborne piilate. — Nizke cene. — Lepi restavracijski prostori.

GUMIJEVE PETE
so vendar najboljše! Dobe se povsod!

Vedno velika zaloga klobukov,
kakor tudi čepic lastnega izdelka

Kupuje kože vseh divjačin po
najvišjih dnevnih cenah.

2649

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskej jop, kolerjev, mufov. V zalogi ima vedno veliko izberi vseh vrst kožuhovine. Sprejemajo se pravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. Wanek Ljubljana,
Sv. Petra cesta 21.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Hugusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figouca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbera steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Za jesen in zimo:

3013 1

Bluze, spodnja krila, hišne halje, pletene jopice, zimske perilo, rokavice, kožuhovine, dežnike, moderce in vse moderne nakitne predmete. Damske klobuke in čepice kakor tudi za otroke. Vse športne predmete.

V oddelku za gospode:

Klobuki, cilindri, čepice, kravate, zimsko perilo, rokavice, dežniki, palice, pleteni telovniki, kakor tudi vedno najnovejše potrebščine za gospode.

Modna in športna trgovina P. Magdić, Ljubljana
nasproti glavne pošte.

**Tovarna za stroje Andritz akc. dr.
Andritz pri Gradcu (Štajersko).**

2657

gradi kot specialitete

52

parne stroje, vodne turbine, sesalke, škripce in transmisije najmodernejše vrste in najsolidnejše izpeljave.

Livarna za železne, jeklene in kovinske predmete po lastnih ali vposlanih modelih.

Ponudbe vsak čas radevolje in brezplačno.

Zastopnik: J. Mikula, ingen., Cigaletova ulica 7, Ljubljana.

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Specialna trgovina
finih ročnih del -

Sl. 34173.

Bogato opremljena zaloga šivalnih potrebščin, pričetih in izgotovljenih veznih kakor tudi k temu pripadajoči material, namreč: volna, sukanec, svila, platno, juta, kongresno in svedsko blago. Montiranje, prediskarjija, tamburiranje in plisiranje. Izvršba točna in tako cena.

Ustanove.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je podeliti za tekoče leto sledče ustanove:

1. Jan. Bernardinijevo v znesku	K 230
2. Jos. Jak. Schilling-ovo v znesku	" 250
3. Jurij Thalmeinerjevo v znesku	" 250
4. Jan. Jost Weberjevo v znesku	" 230

do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omogožile, so uboge in lepega vedenja;

5. Jan. Nikl. Krašovičeve v znesku K 163 do katere ima letos pravico ubogi kmetovalec iz Št. Peterske župnije v Ljubljani.

6. Ant. Fancojevo v znesku K 128 do katere imajo pravico uboge poštene neveste meščanskega ali pa nižjega stanu;

7. Jos. Sr. Sinnovo v znesku K 96 katero je podeliti dvema najrevnejšima deklicama iz Ljubljane;

8. Miha Pakičeve v znesku K 244 do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu ali pa njih vdove;

9. Jan. Krst. Kovačeve v znesku K 302 katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče revne rodbinske očete ali vdove matere, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami krivi;

10. Marije Kosmačeve v znesku K 204 do katere imajo pravico uboge uradniške sirote ženske v Ljubljani, ki so lepega vedenja;

11. Helene Valentinijeve v znesku K 168 katero je razdeliti med take v frančiškanski župniji v Ljubljani rojene otroke, ki nimajo staršev in še niso 15 let prekoračili;

12. Ustanovo za onemogle posle v znesku K 100 katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki ne morejo več delati in so dobrega slovesa.

Prošnje za podelitev ene ali druge teh ustanov je vlagati opremljene s potrebnimi dokazili, do **30. t. m.** pri magistratnem vložnem zapisniku

Mestni magistrat ljubljanski

dne 1. novembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik

Laschan I. r.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Učnarni promet do 31. dec. 1910
čez 83 milijonov kron

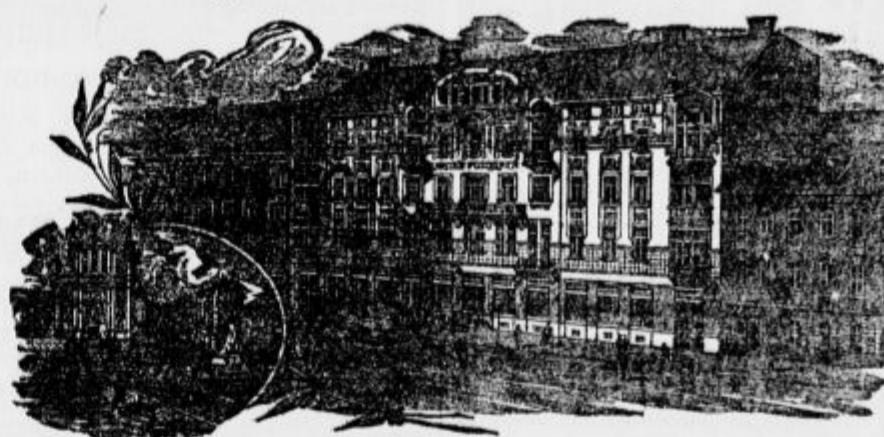
Lastna glavnica K 503.575-98

Stanje vlog dne 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6, pritliče, v lastni hiši nasproti hotela
„Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ 0%

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih 4·50 kron na leto**.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadružnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje ekomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. Josip Slška, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovič, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

Pohištvo vsake vrste
najenostavnejših do najumetnejših.

Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog

Ustanovljeno leta 1857

priporoča po najnižji ceni in najboljni kakovosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani

Pred Škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

Popravila točno in ceno. 52-1

3634

Illustrirani ceniki zastonji in franko.

Marijin trg štev. 1.

Največja zaloga najfinnejših

barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljnate barve za študije, akvareline trde in tekoče, tempera barve in tubah, pastelne barve. Raznobarvana krepa. Zlate in raznobarvne brone. Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminium v listih. Stampilijske barve. Oglio za risanje. Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in papir. Palete, škatle za študije. Copici za umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorec in papir za vzoros po najnižji ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične prstene in računske barve.

Priznano najboljše in najizdatnejše
oljnate barve za pleskarje, stavbe in pohištveno mizarje in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnati barv, Ilirnečev, lakov in stekarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarškega

lima po najnižji ceni,

karbolineja samo boljše vrste,

gipsa alabasta in stukaturnega za podobarje in zidarje. 52-1

Ustanovljeno 1882. Zahtevajte cenike.

Tovarna za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegance in priležnosti torej najboljši izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Samoprodaja za Kranjsko:

Julija Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Znamka F. L. P.

: Zavod za pohištvo in dekoracije :

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Franciškanska ulica štev. 10

610 52-1

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovan v:

Tvrdka Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg št. 11

priporoča največjo zalogu krasnih nagrobnih vencev in frakov z napisimi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 80 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Velika izbera pohištvev nega blaga itd.

Enostavne in razkošne ženitne opreme v najsolidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

Telefon št. 97

921

Velika zaloga juvelov, zlatnine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

31 52-1

Lud. Černe

juvelir, trgovec z brami ter zapriseženi sodnijski cenilec.

Ljubljana, Wolfsova ulica štev. 3.

Klobuke, cilindre in čepice

V najnovejših faconah in velikih izberah priporoča 147 52-1

Ivan Soklič.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Pod trančo št. 2. Postaja alek. železnice.

270 52-12

Stambilije
vseh vrst za urade, društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 6.

Ceniki franko.

192 52

Znamka F. L. P.

830 52 1

Po svetu.

Socialnodemokraški strah pred resnico. »Nazdar«, glasilo socialnodemokratičnih čeških avtonomističkih rudarjev, priobčuje celo vrsto zanimivih slučajev, ki ilustrirajo v jasni luči hincavstvo rdečih jezičnikov, ki imajo na jeziku vedno špansko inkvizicijo, ko sami nastopajo z najhujšim terorizmom proti drugače mislečim. — »Nazdar«, ki je doslej izhajal v Moravski Ostravi, je brez laži poročal o rudarskih shodih ter priobčeval tudi rezolucije in izjave, ki so bile na teh shodih sklenjene in v katerih se je protestiralo, da je dr. Adler govoril na kodanskem kongresu v imenu rudarjev, ne da bi bil pooblaščen. To pa seveda centralistom ni bilo všeč ter so zahtevali od urednika omenjenega lista, da mora ves listov rokopis, predno se tiska, predložiti v cenzuro posebno določenemu odboru. Ker se urednik takemu inkvizicijskemu odboru ni hotel ukloniti, je pobegnil in odšel v Kladno. Zastopniki dunajskega kongresa, ki se je vršil pred nekoliko dnevi, so hoteli pridobiti za centralistično stremljenje nekega zastopnika rudarjev iz Rosice na Moravskem, ki je bil naklonjen avtonomistom. Ker se jim to ni posrečilo, so ga izključili od posvetovanja moravskih zastopnikov, kakor tudi od posvetovanja agrarnih delavcev. Res velik je rdeči strah pred resnico, vsaj pri centralistih. »Nazdar« tudi poroča, da je bil nek rudarski tajnik v Kladnu, ki se je priznal za pristaša avtonomistov, takoj brez odpovedi odpuščen iz službe od zveze centralističnih rudarjev »Union«. Tako delajo ljudje, ki trdijo, da so edini nekoristolovni zastopniki delojemalcev in edini boritelji za svobodo duha in govora. Kje pa je praksa?

Dohodki zrakoplovcev. Po uradnih podatkih francoskega zrakoplovnega kluba je dognano, da so preteklo leto zrakoplovi na Francoskem dobili za svoje polete 3.563.247 frankov nagrad. Tako so n. pr. zaslužili: Paulhan 410 tisoč 266 frankov, Morane 264.899 frankov, Latham 262.159 frankov, Rougier 261.500 frankov, Chavez 246.000 frankov. Trije drugi so zaslužili 175.000 do 116.000 frankov, 13 pa nad 50.000 fr.

Cilindri izginjajo. Cilindrom so dnevi sešteti. Ni dvoma, da ponehava za to »dostojanstveno« nošo navdušenje. Narod namreč, ki največ nosi cilindre, niso več Angleži, temveč Francozi. V Francoski so nosili cilindre vedno ljudje najlegantnejših krogov, medtem ko so na Angleškem smatrali cilinder trgovski in uradniški krogi za svojo nošo. Dandanes izginja cilinder na vseh črtah, vlada samo ob svečanih prilikah, kakor n. pr. pri porokah, paradah, obiskih itd. Moška moda se vedno bolj nagiba h klobukom nizke oblike. V Londonu danes ne sme biti cilinder višji od 15 centimetrov, ter je popolnoma raven. Trak okoli cilindra ne sme biti svilen, ampak iz črnega platina ter največ 3 do 4 cm širok, medtem ko je bil prej širok do 12 cm. Visoki cilinder torej vedno bolj izumira. Pa je tudi že čas. Star je nad 100 let. Tako dolgo še ni trajala nobena moda. Rodil se je namreč v Londonu 15. januarja 1797., ko ga je prvikrat nosil na glavi po londonskih ulicah nek meščan.

Radi časnarskega poročila dobil tri mesece zapora. Moskovsko »Rusko-Slovo« je prineslo obširno poročilo o pogrebu prvega predsednika ruske druge, S. A. Muromceva. V poročilu so bili zabilježeni tudi razni nagrobni govorji. List je tudi poročal, da je policijski zastopnik le nerad dovolil govoriti ob grobu drugemu predsedniku druge, F. A. Golovini, ter da je nekemu dijaku, ki je govoril »o pokojnikovi slobodomiselnosti«, zaklical: »Dosti!« Odgovornega urednika omenjenega lista so pozvali pred mestnega kapetana, ki ga je obsodil na tri mesece ječe zaradi tega poročila. Urednik je moral kazati takoj nastopiti.

Novo morilno orožje. Friderik Baugertner, neki Švicar v Stepleton S. I. v Ameriki, lastnik neke tovarne, je izumil in napravil novo puško, katera zapostavlja vse dosedaj izumljene puške. Puška, s katero je mogoče v eni uri oddati en milijon strelrov, deluje brez vsakega šuma in poka. Ker se kroglice ne izstreljujejo s pomočjo stisnjenega zraka, niti s smodnikom ali drugimi razstreljivimi snovmi, niti s kemikalijami, je nova puška res skrivnostna. »Auto Machine Gun Co.«, neka ameriška družba, je prevzela novo iznajdbo. Kakor se zatrjuje, je angleška vlada ponudila za patent pet milijonov dolarjev, a ruska vlada celo 8 milijonov dolarjev. Trust za smodnik je ponudil baje dvajset milijonov dolarjev; družba pa ne misli patenta izpod 825 milijonov prodati.

Podjetje betonskih stavb!

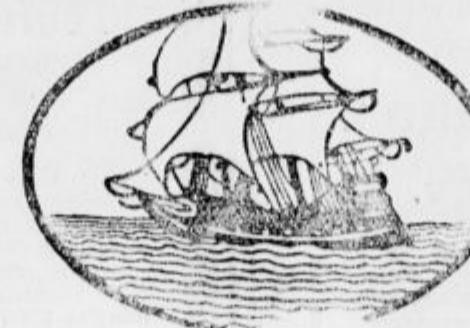
BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slovenska ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strelnih plošč za tlakunje, vodometrov, korit in vodovodnih mušilov, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opake.

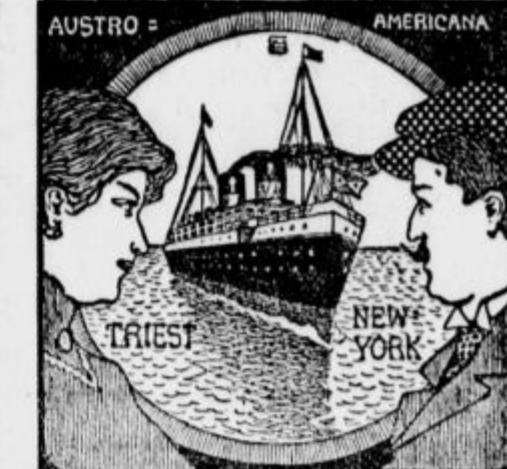
Vsa dela so solidna in strokovno izvedena. Cena načinljiva. Jamstvo. Zastopljivo svetovno patent. Thrul.

Julij Meisl

Ustanovljen 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Potniki v Ameriko
Kateri letijo obre, po ceni in
za nesljivo potovali naj se obrnejo
na Simona Kinietza
v Ljubljani Kolegijevske ulice 20.
Slovenska Povasila dojde se brezplačno.

Tovarna za kovinsko blago in zvonolijunica

J. HILZER & KO.

Dunajsko Novemesto. Telefon 145. se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonov vseake velikosti in glas, Jamstvo za dolžen in položen, najcenejšo vglasitev in najboljši material. Stojala za zvono iz kov. železa ali lesa. Lahkoto zvenenje, najboljši način teka. Nagla izvrsitev, najniže cene. Ugodni plačilni pogoj. Stari nerabni zvonovi se sprejemo v pretle, ravnotako se izdelujejo železna stožnja najboljše konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Producirani v prospekti vsak čas zastonj in izranko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi prisnina pisma. 3275

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče
za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.
Dobi se tudi kroj po životni meri.

Vila
s trgovino

z mešanim blagom v zvezi s trgovino z deželnimi pridelki je na prodaj v Rudniku na Dolenjski cesti. — Poizve se v Plankarjevi gostilni na Dolenjski cesti, Ljubljana. 3227

LASTNI IZDELEK CRKVNIH PARAMENTOV, ZASTAV CRKVNIH IN DRUŠTVENIH VSE CRKVENE POTREBŠČINE.

FRANC STADNIK VOLOMUGI (MORAVA)

ELIŠČINA CESTA 43
VZORCI IN PRORAČUNI ZASTONJ IN FRKGOTOTO BLAGO POSILJAM NA ZBIRO
Z OBRATNO POŠTO NOBENA PRODAJALNA, TOREJ MALA REŽIJA IN NIZKE CENE

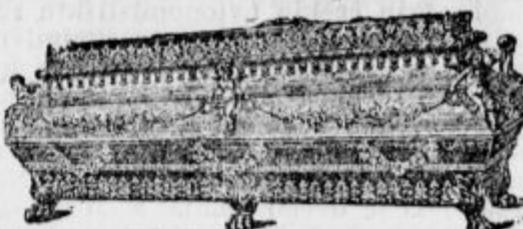
Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

Prireja pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih

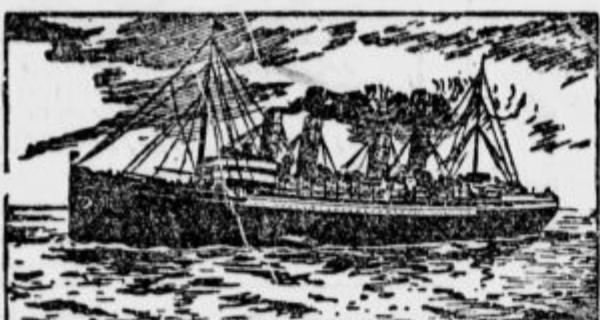
Ima bogato zalogu vseh potrebščin za mrlje, kakor: kovinaste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice. Najnižje cene.

Za slučaj potrebe se vladno priporočajo

51 52 1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna
za
:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice štev. 41

3145 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani Zidovska ulica št. 8

priporoča svojo veliko zalogu najnovejših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskev in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo gleda dela in tudi gleda strele vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelinov (Hammerles). Najnovejši topiči, velika zalogu vseh lovskih potrebščin, kakor tudi potrebščin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

2301 20 Popravila

Izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročene stvari odpšiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Delniška glavnica:
60 milijonov krov
Rezervni in varnostni zaklad:
16 milijonov krov

Centrala v Pragi.
Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:
Brnu,
Budjevicah,
Iglavi,
Krakovu,
Lvovu,
Moravski Ostravi,
Olomucu,
Pardubicah,
Plznu,
Prostjejovu,
Taboru,
na Dunaju,
L. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNSTENSKE BANKE OBRTNA BANKA

Bančni prostori: v TRSTU Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

Izvršuje vse bančne posle obrestuje vloge na vložne knjižice po 4% na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje predviume na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbne in carinske kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti kurzu izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgov.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležejo s svojim kapitalom na dobrih in napredajočih industrijskih podjetjih.

Brzovarni naslov: Živnostenska Trst.

4552 8-1

Hajvečja in tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štедilna ognjišča in peči

preproste in najfinje, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Telefon štev. 16.

2767 Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon štev. 16.

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

Turk in brata Rojina.

Telefon 237.

Betonško podletje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamenja in marmoria ZAJEC & HORN

Izvršuje vso v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fasado, vrtna ograje, bangerje, krasne nagrobne spomenike in okvirje, korita in žlebove, cevi za kanale (6–100 cm premera), okvirje za stene v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prevzemata kanalizacija in fundamentaliranje strojev.

Gospode duhovnike in stavbenike opozarjam na Carralythov umetni marmor za obhajilne mize, oltarje, votivne table, obkladjanje sten v cerkvah in vestibulih — lepotu brez primere pri nizki ceni.

Xyolith je eden najboljših tlakov za cerkev in zakristije, za hodnike in kuhinje, delavnice in pisarne: tihha hoja, topci, higieničen, brez spranj, nezgorljiv, se lažko snazi; v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegančno izvršen. — Tlakovanje cerkev in vež s cementno-mozaičnimi in hidravličnimi ploščami v raznih ličnih vzorcih. — Terrazzo tlakov!

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladjanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v kopalnicu, kakor tudi za façade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v celoti, ki je trd kot parmor, v raznih barvah.

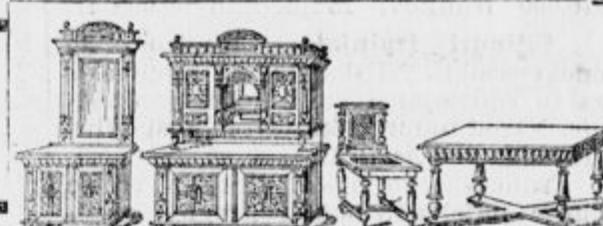
Projektiranje in izvrševanje železnobetonih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih poslopij po inženirju-strokovnjaku, ki daje na željo tudi strokovna mnenja. — V zalogi cement na dobeljo in drobno ter „izolirna masa“ zoper vlažnost zidov, na kojo posebno opozarjam.

771 1–1

Ljubljana, Dunajska cesta 73.

Ivan Doğan

mizarški mojster v Ljubljani
Dunajska cesta 19 (Medyatova hiša) :

priporoča svojo bogato zalogu hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : : :
Naročila se točno izvršujejo. : : :
Cenik s podobami zastonj in franko.

1539 1

Najcenejša zaloga. : : :
Cene brez konkurence.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velkimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih «Finland», «Kroonland», «Vaderland», «Zeeland», «Lapland», «Menomin», «Maniton», «Gothland», «Marquette» in «Samland», kateri vsak teden v sobotah oskrbuje redno vožnjo med Antwerpnom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vladna postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in trajta vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak terek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri «Starem tislerju» 188 (52-1)

Anversa
New York

Modna trgovina Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7, Ljubljana.

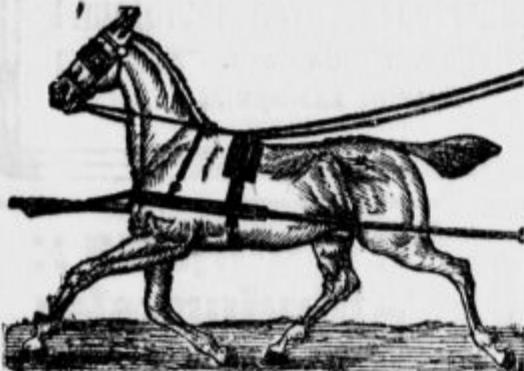
Solidno blago.

Nizke cene.

2641

Uzorci poštne prosto.

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, tirolski loden, flanela, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

JOSIP STUPICA

Jermer in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.
Priporočam svojo bogato zalogu najrazličnejših konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene kočje, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarško obrt spadajoče potrebsčine kakor tudi že obrabljenе vozove in konjske oprave.

3699

52-1

Fotografski umetni zavod Avg. Berthold

v Ljubljani, Sodna ulica št. 11

xxxxxx-xxxxx
Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev 2608 itd. itd. 52

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

F. K. Kaiser, puškar v Ljubljani,

Selenburgova ulica 6. - Najstarejša domača tvrdka.

Priporoča svojo bogato zalogu raznovrstnih pušk in samokresov kakor drugih lovskih potrebsčin. V zalogi imam tudi palice za ribji lov, vrvice, trnke, umetne muhe, mreže in splošno pripravo za ribištvo in umetni ogenj.

Sodi.

Več vrst sodov ima na prodaj A. REPIC, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2325 32

V modni trgovini Peter Šterk Ljubljana, Stari trg 18

dobite

587

krasne novosti za jesensko sezijo

in po že znano najnižjih cenah

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice i. t. d., i. t. d.

Okusite pivo iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah

Je izborne, na plzenjski način
varjeno.

Zaloga v Ljubljani:
V. H. Rohrmann.

ZALOGE:

Postojna: Emil pl. Garzaroli;
Trnovo: Rudolf Valenčič;
Reka-Sušak: Ante Sablich;
Trst: Schmidt & Pelosi;
- Pulj: Lacko Križ -

Gori brez tekočine brez stenja brez nevarnosti

Stroški za razsvetljavo
1 do 2 vin. na uro

Dobiva se v vseh DITMAR-BRNSKIH podružnicah in tozadevnih trgovinah.

Kjer ni zastopstva, pošilja družba

Gas economiser Dunaj III, Untere Viaduktgasse 37

Zastopstvo v Ljubljani A. PAUSCHIN zaloga svetilk, Wolfsova ul. 6.

Naprodaj sta

2 kríževa pota 2

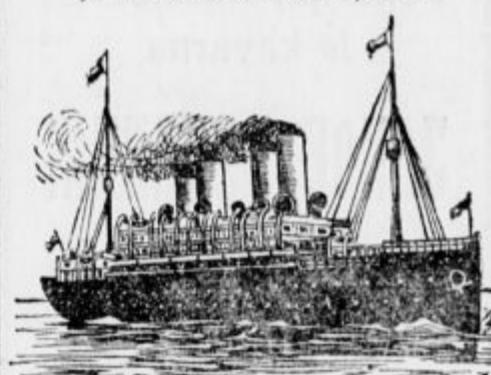
nova, eden 100 cm, drugi 150 cm visok. Cene po dogovoru pri Franc Tomanu, podobarju in pozlataru, Valvazorjev trg št. 1, Ljubljana.

3007

Izvrstna prilika za potovanje

V AMERIKO

je in ostane z novimi parniki

VELIKINI:

Raiderin Auguste Vik-	1704	1-1
toria	25.000	ton
Amerika	24.000	"
Cleveland	20.000	"
Cincinnati	20.000	"
President Lincoln	20.000	"
President Grant	20.000	"

Brezplačna pojasnila daje:

FR. SEMMIG

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

Pletene srajce

hlače, jopice in nogavice za moške, ženske in otroke v veliki izberi pri Miklavžu, Ljubljana, Medarska ulica. 2799

Nova hiša z vrtom in 2 stavbiščema

je naprodaj, Kopališka ulica št. 12 v Ljubljani. Poizve se v isti ulici št. 4 ali pri lastniku T. Korbarju v Cerknem, Goriško. 3096 4

KOLINSKA KAVINA PRIMES

ZNAK TOVARNE.

606 11-1

je najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini patent. dojno zarezani

strešnik - zakrivac

s poševno obrezo in privezni nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred neviktami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje srečih sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se lšejo.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijenita, apno živo in ugašeno se dobri pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::
Kolodvorska
:: ulica ::

Pekarija, slaščarna
in kavarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

Filialke :

Glavni trg št. 6.

Kolodvorska ul. št. 6.

1810 (52-1)

Valični mlin v Domžalah I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Večova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti, otrebe in druge mleuske izdelke.

Zastopstvo in zaloge v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Za večnost!

New-York in London nista priznane niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddaljeno svojo zaloge zgoji proti majhnu platičlu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta način. Pošljam torej vsakomur sledete predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13-80 in sicer:

- 6 kom. najfinješih namiznih nožev s pristno anješko klinjo;
- 6 kom. amer. pat. sreb. vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih 2lic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih 2lic;
- 1 kom. amer. pat. sreb. zajemanico za juho;
- 1 kom. amer. pat. sreb. zajemanico za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podkladko;
- 2 kom. elegančnih namiznih svetnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinješa šipanica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13-80.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80-ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 1-80. Američansko pat. srebro je znano, je skoznati bei kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garanjuje. V najboljši dokaz, da te-ča izserat ne temoju na nikakršni sleparji, zavezuju se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naši nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si om-sli to krasno garnituro, ki je posebno prikladno kot prekrasno

priložnostno darilo.

akor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v A. Hirschberg-a eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaju II., Rembrandtstrasse 19 S. L. Telefon 14587. Pošlja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vposli. — Cislinski pršek za njo 20 vin. — Pristno je z zrazen natisnjeno varstveno znakmo (zdrava kovina). — Izvleček iz pohval. pisem: Bil sem s poslužitvijo krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana. Oton Bartusci, c. kr. stotnik v 27. pešpolku. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaz Rožanc, dekan in Maribor. — Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu tako koristna, prosim, da mi pošljete če eno. Sent Pavec pri Preboldu. Dr. Kamilo Bohm, okrožni in tovarniški zdravnik. — S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihail Kovacević, ravnatelj pomožn. uradov, dež. pri vladni v Sarajevo. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Hotel Liburnija
(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravilišču Opatija, stoji ob državni cesti v bližini postaje električne železnice. Oskrbljen je z vodovodom in električno razsvitljavo. Sobe imajo kranjen razgled na morje. V hotelu se nahaja restavracija z izvrstno kuhinjo. Točijo se znamenita istrska in dalmatin. vina. Cene zmerne. Priporoča se

Marija Medved, najemnica.

Prodajalka

izučena trgovine z mešanim blagom, vajena tudi drugih del, zelo pridna, želi službe na deželi. Ustopi lahko takoj. Plača majhna. Ozira se le na pošteno domačo hrano. Cenjene ponudbe pod *Poštenost* na upravo „Slovenca“. 3232

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagaj“

M. LEUSTEK

Ljubljana, Resiljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožeta jub. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Doršovo med. ribje olje prebavljivo. Mala
steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, ki okreptuje
je lasične in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici
z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda
deluje proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi
dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz
ust. — Steklenica 1 K. 3092

Zaloge vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, rumata itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Daje po

41%
42%

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19

registrovana zadruga z omejenim poroštrom sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 41% brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebn kredit, vračljive v 7½ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Od 1. januarja 1911 obrestovale se bodo hranilne vloge po 43%

Dr. Fr. Dolšak I. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan I. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik I. r.,
podpredsednik.

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje lekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vse ravnava in stranske mesta tu- in inozemska.

C KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUZBA

MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Šeška Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N. Grasitz, Krakov, Litomerico, Moravski
Zumberk, Mödling, Meran, Novi Jičín, Písek, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Česká Třebová.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligaciij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavic, sreček I. t. d., I. t. d.
Zavarovanje proti izjubi pri zrebanjih srečih in vredn. papirjev
Prospekti in cenike premij zastonj in franko.